

**SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR
OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS**

**HOTUBA YA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA
OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS, KWA
MWAKA WA FEDHA 2025/2026**

**ILYOWASILISHWA NA
MHE. HEMED SULEIMAN ABDULLA
MAKAMU WA PILI WA RAIS WA ZANZIBAR
KATIKA BARAZA LA WAWAKILISHI**

ZANZIBAR

MEI, 2025

**MHESHIMIWA HEMED SULEIMAN
ABDULLA MAKAMU WA PILI WA RAIS
WA ZANZIBAR**

**MHESHIMIWA HAMZA HASSAN JUMA
WAZIRI WA NCHI OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS,
(SERA, URATIBU NA BARAZA LA WAWAKILISHI)**

**DKT. ISLAM SEIF SALUM
KATIBU MKUU
OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS**

Dira

“ Kuwa na Serikali yenye kutoa huduma bora kwa jamii na yenye uhimili mzuri wa uchumi, umoja na maendeleo endelevu”

Dhamira

“Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za Serikali katika sekta zote za SMZ na masuala ya Muungano kwa kufuata misingi ya Katiba na Sheria pamoja na kufuata misingi ya haki za binaadamu na ushirikishwaji”.

**HOTUBA YA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA
OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS, ZANZIBAR
KWA MWAKA WA FEDHA 2024/2025**

UTANGULIZI

- 1. Mheshimiwa Spika,** naomba kutoa hoja kwamba Baraza lako Tukufu lipokee, lijadili na hatimae likae kama Kamati ya Mapato na Matumizi ili liidhinishhe Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kwa Mwaka wa Fedha 2025/2026.

- 2. Mheshimiwa Spika,** awali ya yote hatuna budi kumshukuru Mwenyezi Mungu Muweza wa yote kwa kuendelea kutupa uzima na kutujaalia afya njema. Tunamshukuru pia kwa kuendelea kuibariki nchi yetu kuwa na amani na utulivu. Tunamuomba Mwenyezi Mungu kwa uwezo wake aendelee kuidumisha amani hiyo milele.

- 3. Mheshimiwa Spika,** naomba kuchukua fursa hii kumpongeza Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mheshimiwa Dk. Hussein Ali Mwinyi kwa namna anavyoiongoza nchi yetu na kutuwekea mazingira mazuri ya utendaji kazi ili kufikia malengo tuliyojiwekea. Aidha, tunamshukuru sana Mheshimiwa Rais kwa miongozo na maelekezo yake ambayo sisi wasaidizi wake na watendaji tumekuwa tukiitumia katika utekelezaji wa majukumu yetu. Sote tunashuhudia maendeleo makubwa ya kuwepo kwa miundombinu ya kisasa ya kiuchumi na kijamii katika maeneo mbalimbali ya nchi yetu ikiwemo barabara, bandari, masoko, skuli, hospitali na vituo vya afya. Niwasihi viongozi na watendaji wanaohusika kuisimamia na kuitumia miundombinu hiyo kutoa huduma bora kwa wananchi pamoja na kuilinda ili itumike kwa muda mrefu zaidi.

4. **Mheshimiwa Spika**, vilevile natumia nafasi hii kumpongeza kwa dhati Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa namna anavyoendelea kuiongoza Tanzania katika kuimarisha uchumi na demokrasia na kuleta maendeleo kwa wananchi wote.
5. **Mheshimiwa Spika**, hatuna budi sote kwa kila mmoja kwa nafasi yake na kwa umoja wetu kuziunga mkono juhudi za viongozi wetu hawa katika kuiongoza na kusimamia utekelezaji wa mipango ya Serikali na utekelezaji wa Ilani ya Chama cha Mapinduzi kwa ajili ya maendeleo endelevu ya nchi yetu. Tunamuomba Mwenyezi Mungu awazidishie afya njema, hekima na busara katika kuimarisha ustawi wa wananchi na nchi kwa jumla.
6. **Mheshimiwa Spika**, aidha, nachukua nafasi hii kukushukuru na kukupongeza wewe binafsi Mheshimiwa Spika kwa namna unavyoiongoza na kusimamia shughuli za Baraza hili na kupelekea kutimiza majukumu yake kwa ufanisi mkubwa. Namshukuru sana Mheshimiwa Naibu Spika na Wenyeviti wa Baraza kwa usaidizi wao kwako katika kuendesha Mikutano na Vikao vya Baraza hili. Bila shaka umahiri na weledi wenu katika kusimamia shughuli zote za Baraza umelisaidia Baraza hili kutekeleza majukumu yake ipasavyo.
7. **Mheshimiwa Spika**, nawapongeza sana Waheshimiwa Wajumbe wote wa Baraza hili la Wawakilishi kwa kuendelea kuisimamia Serikali pamoja na kuwatumikia wananchi wakati wakiwa Barazani na katika maeneo yao. Kazi zilizofanywa na Baraza hili zimekuwa na mchango mkubwa kwa Serikali katika utoaji wa huduma kwa wananchi. Serikali kwa upande wake itaendelea kupokea ushauri unaotolewa na Wajumbe wa Baraza na kuufanyia kazi kwa taratibu zinazostahiki.

8. **Mheshimiwa Spika**, kwa umuhimu mkubwa naomba uniruhusu kuishukuru kwa dhati Kamati ya Kudumu ya Baraza la Wawakilishi ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa chini ya Mwenyekiti wake Mheshimiwa Machano Othman Said na Makamu Mwenyekiti Mheshimiwa Maryam Thani Juma kwa kutupatia ushauri na miongozo katika utekelezaji wa kazi zetu. Kamati hii imekuwa nasi bega kwa bega katika kuhakikisha kazi na miradi yetu tunayoitekeleza na kuisimamia inafanikiwa kwa asilimia 100. Aidha, Kamati hii imeipitia kwa umakini hotuba hii na kushauri ipasavyo na baadae kwa kauli moja kuridhia kuwasilishwa katika Mkutano huu. Nawashukuru sana Wajumbe wa Kamati hii.
9. **Mheshimiwa Spika**, baada ya maelezo hayo ya utangulizi wa shukurani na pongezi, sasa kwa ruhusa yako naomba nitoe muhtasari wa hali ya masuala mbalimbali ya Serikali yaliyojitokeza mwaka 2024/2025 na yale yaliyopangwa katika mwaka 2025/2026 katika nyanja za kiuchumi, kijamii na kisiasa katika nchi yetu.

MWENENDO WA UCHUMI WA ZANZIBAR

Ukuaji wa Uchumi

10. **Mheshimiwa Spika**, uchumi wa Zanzibar kwa mwaka 2024 umekua kwa kasi ya **asilimia 7.1** ikilinganishwa na ukuaji wa wastani wa **asilimia 7.4** mwaka 2023. Miongoni sababu zilizopelekea hali hiyo ya ukuaji ni pamoja:
- Kuimarika kwa Sekta ya Kilimo, ambapo kwa mwaka 2024 imekua kwa wastani wa **asilimia 3.3** kutoka wastani wa **asilimia 2.3** mwaka 2023. Ukuaji huo umetokana na ukuaji wa sekta ndogo ya Uvuvi kwa **asilimia 14.2** kutoka **asilimia 8.1** mwaka 2023 na sekta ndogo ya mazao kufikia asilimia 6.4 kutoka ukuaji wa **asilimia 2.8** mwaka 2023;

- ii. Kuongezeka kwa uingiaji wa watalii nchini kufikia watalii **736,755** mwaka 2024 kutoka watalii **638,498** waliotembelea Zanzibar mwaka 2023 sawa na ongezeko la **asilimia 15.4**;
- iii. Kuongezeka kwa miradi ya uwekezaji iliyosajiliwa kwa **asilimia 13.0** kufikia miradi 131 yenye thamani ya **Shilingi Bilioni 1,887.76** mwaka 2024 kutoka miradi 114 iliyosajiliwa mwaka 2023;
- iv. Kuongezeka kwa shughuli za ujenzi ambapo sekta ndogo ya ujenzi imekua kwa **asilimia 6.3** kutoka ukuaji wa **asilimia 5.5** mwaka 2023. Vile vile sekta ya Uchimbaji Mawe na Mchanga imekua kwa wastani wa **asilimia 17.0** mwaka 2024 kutoka **asilimia 10.4** mwaka 2023;
- v. Kuongezeka kwa sekta ndogo ya huduma za Chakula na Malazi kwa **asilimia 13.7** kutoka **asilimia 8.2** mwaka 2023 na kuongezeka kwa sekta ndogo ya huduma ya chakula na vinywaji kufikia **asilimia 16.3** kutoka **asilimia 9.8** mwaka 2023.

Pato Halisi la Taifa na Pato la Mwananchi

11. Mheshimiwa Spika, Pato halisi la Taifa (GDP at constant price) limeongezeka na kufikia thamani ya **Shilingi Bilioni 4,026.4** mwaka 2024 kutoka thamani ya **Shilingi Bilioni 3,758.6** ya mwaka 2023. Aidha, Pato la Taifa kwa bei ya soko (GDP at current price) limeongezeka kufikia thamani ya **Shilingi Bilioni 6,572.6** mwaka 2024 kutoka thamani ya **Shilingi Bilioni 6,041.3** mwaka 2023.

Mheshimiwa Spika, kuongezeka kwa Pato la Taifa Zanzibar kumepelekea kuongezeka kwa Pato la mwananchi kufika **Shilingi Milioni 3.2** (USD 1,395) kutoka **Shilingi Milioni 3.1** (USD 1,241) kwa mwaka 2023.

Mfumko wa Bei

12. Mheshimiwa Spika, kasi ya mfumko wa bei kwa mwaka 2024 imepungua na kufikia wastani wa **asilimia 5.1** kutoka wastani wa **asilimia 6.9** mwaka 2023. Kupungua kwa kasi ya mfumko wa bei kumetokana na kupungua kwa mfumko wa bei wa bidhaa za chakula na zisizo za chakula katika soko. Kwa mwaka 2024, bidhaa za chakula zimepungua na kufikia wastani wa **asilimia 8.4** kutoka wastani wa **asilimia 11.1** mwaka 2023, na bidhaa zisizo za chakula zimefikia wastani wa **asilimia 2.6** mwaka 2024 kutoka wastani wa **asilimia 4.0** mwaka 2023.

Hatua za Kudhibiti Mfumko wa Bei

13. Mheshimiwa Spika, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar bado inaendelea kuchukua hatua madhubuti za kudhibiti mfumko wa bei kwa bidhaa na huduma mbalimbali hapa nchini. Miongoni mwa hatua hizo ni kuendelea kutoa bei elekezi na kusimamia bidhaa zinazoingia nchini zikiwemo bidhaa za chakula na vifaa vya ujenzi; kupitia Benki Kuu ya Tanzania kuendelea kufuatilia na kuchukua hatua za kudhibiti kushuka kwa thamani ya sarafu ya Tanzania dhidi ya sarafu nyengine duniani, kuimarisha programu za kilimo ili kuongeza uzalishaji wa ndani; kuimarisha ufanisi wa Bandari ya Malindi kwa ununuzi wa vifaa vya kisasa na kuanza kutumika kwa bandari nyengine za Fumba na Mkoani ili kupunguza muda wa kutoa mizigo bandarini; na Serikali kuimarisha maghala na mifumo ya uhifadhi wa chakula ili kuwa na uhakika wa chakula nchini.

14. Mheshimiwa Spika, Serikali itaendelea kuchukua kila aina ya jitihada kuhakikisha mienendo ya biashara inakuwa na unafuu wa bei kwa wananchi ili kupata huduma na bidhaa kwa urahisi na kwa bei nafuu na huku wafanyabiashara na wazalishaji wakipata faida stahiki.

Mwelekeo wa Hali ya Uchumi wa Zanzibar kwa mwaka 2025

15. Mheshimiwa Spika, mwelekeo wa hali ya uchumi wa Zanzibar kwa mwaka 2025 unakwenda sambamba na utekelezaji wa Dira ya Maendeleo ya 2050, Mpango wa Maendeleo wa Zanzibar (ZADEP 2021-2026) na Ilani ya Uchaguzi ya Chama Cha Mapinduzi ya mwaka 2020.

16. Mheshimiwa Spika, Uchumi wa Zanzibar unakadiriwa kukua kwa wastani wa **asilimia 7.3** mwaka 2025 kutokana na sababu zifuatazo:

- i. Kuongezeka kwa uingiaji wa watalii watakaotembelea Zanzibar kwa **asilimia 12.6** kutoka watalii 736,755 kwa mwaka 2024 hadi watalii 829,929 mwaka 2025;
- ii. Kuendelea kutekelezwa kwa miradi mikubwa ya maendeleo ikiwemo miundombinu ya barabara za mjini na vijijini, ujenzi wa Uwanja wa Ndege Pemba, Ujenzi wa Bandari ya Mangapwani na ukarabati wa Bandari ya Malindi; Ujenzi wa miundombinu ya huduma za jamii ikiwemo miundombinu ya afya, elimu, maji safi na salama na ujenzi wa viwanja vya michezo kwa kila Wilaya;
- iii. Kuendelea na hatua za kudhibiti kasi ya mfumko wa bei ili kubakia katika tarakimu moja;
- iv. Kuongezeka kwa uhamasishaji na usimamizi wa ukusanyaji wa mapato, udhibiti wa mianya ya uvujaji wa mapato pamoja na udhibiti wa matumizi ya Serikali;
- v. Kuimarisha mazingira ya biashara na uwekezaji ili kuongeza thamani na miradi ya uwekezaji kwa wawekezaji wa ndani na nje ya nchi;

- vi. Kuongezeka kwa mchango wa sekta binafsi kutokana na juhudi za serikali za kukuza uwekezaji, uwezeshaji wananchi kiuchumi na kuongeza ajira;
- vii. Kuongezeka kwa uzalishaji katika sekta ya uchumi wa buluu na kuimarisha matumizi endelevu ya bahari baada ya kukamilika kwa ujenzi wa viwanda vya uchakataji wa mazao ya baharini;

Uimarikaji wa Ukusanyaji Mapato

- 17. Mheshimiwa Spika,** napenda nizungumzie kidogo pia kuhusu jitihada za Serikali katika kuimarisha ukusanyaji wa Mapato ya Ndani ambayo ndio chachu ya mafanikio ya Serikali ya Awamu ya Nane chini ya uongozi wa Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi. Kwa Kipindi cha miezi Tisa ya utekelezaji wa Bajeti ya Mwaka 2024/25, Serikali kupitia Mamlaka ya Mapato Zanzibar (ZRA), imefanikiwa kukusanya jumla ya **Shilingi Bilioni 667.778**, sawa na ufanisi wa **asilimia 101.51** ya lengo la makadirio ya kukusanya **Shilingi Bilioni 657.814**. Mafanikio haya ni ongezeko la **Shilingi Bilioni 108.294** ikilinganishwa na makusanyo ya **Shilingi Bilioni 559.484** yaliyokusanywa katika kipindi kama hicho Mwaka wa Fedha 2023/2024, ikiwa ni sawa na ukuaji wa **asilimia 19.36**.
- 18. Mheshimiwa Spika,** mafanikio haya ni matokeo ya hatua za Serikali katika kuijengea uwezo ZRA katika ujenzi wa Mifumo ya Kielektroniki ya usimamizi na ukusanyaji wa Mapato, ikiwemo mfumo wa kutolea Risiti za Kielektroniki (VFMS), Mfumo wa kusimamia na kuhasibu Mapato (ZIDRAS), utoaji wa elimu kwa walipakodi sambamba na kufanya mazoezi ya kuhamasisha ulipaji kodi wa hiari pamoja na kushirikiana na Taasisi nyengine za Serikali.

19. Mheshimiwa Spika, niendelee kutoa wito kwa wananchi na wafanyabiashara wetu kuendelea kulipakodi zinazotustahikia kwa kila huduma tunayotoa au kupokea. Tuendeleo kudai risiti za kielektroniki baada ya kulipia huduma na kwa wale wanaotoa huduma watoe risiti hizo baada ya kupokea malipo. Tukiendelea kulipa kodi ndiyo tunaendelea kujenga nchi yetu.

MAENDELEO KATIKA SEKTA MBALIMBALI

Sekta ya Usafirishaji

20. Mheshimiwa Spika, Sekta ya Usafirishaji ambayo inajumuisha usafiri wa nchi kavu, usafiri wa anga na usafiri wa baharini imekuwa na mchango mkubwa katika uchumi wetu na uimarishaji wa huduma nyengine za kijamii. Tayari Serikali imechukua hatua kubwa za kutekeleza miradi ya maendeleo inayolenga kuimarisha miundombinu ili kuwezesha usafirishaji wa watu na mizigo kuwa salama na uhakika.

Usafiri wa Baharini

21. Mheshimiwa Spika, Serikali imeendelea kutekeleza miradi mbalimbali katika Sekta ya Usafiri wa Bahari ikiwemo Ujenzi wa Bandari Jumuishi ya Mangapwani, Ujenzi wa Bandari ya Shumba Mjini, Uimarishaji wa Bandari ya Mkoani, Ujenzi wa Bandari ya Wete, Ujenzi wa Bandari ya Fumba, Ujenzi wa Bandari ya Mpiga Duri, Matengenezo ya MV Mapinduzi II na Ujenzi wa boti mbili za abiria za mwendokasi (Speed Boats). Miradi yote hii inatekelezwa ndani ya kipindi hiki na kila mmoja umefikia hatua yake kwa mujibu wa muda na mikataba yake.

22. Mheshimiwa Spika, Bandari Jumuishi ya Mangapwani imekusudiwa maalum kwa ajili ya kuhudumia makontena na mzigo wa kichele, mafuta na gesi pamoja na Chelezo cha kufanyia matengenezo vyombo vya baharini. Serikali tayari

imeingia mkataba na Kampuni ya China Harbour Engineering Company (CHEC) kwa ajili ya Ujenzi wa Bandari hiyo na kazi za awali za ujenzi tayari zimeshaanza. Mradi wa Ujenzi wa Bandari hii utatekelezwa kwa muda wa miaka mitatu (Miezi 36) kwa gharama ya **Dola za Kimarekani Milioni 350**.

- 23. Mheshimiwa Spika,** Bandari ya Shumba Mjini itahudumia abiria na mizigo pamoja na meli zenye uzito wa tani 2,000. Hadi kufikia Machi, 2025, kazi ya ujenzi wa gati yenye urefu wa mita 45 na upana wa mita 20 imekamilika na kazi zinazoendelea ni uwekaji wa nguzo za kufunga kamba ya meli (bollard), kinga za ukuta wa meli (fender) pamoja na miundombinu ya maji na umeme. Kwa ujumla kazi za ujenzi zimefikia **asilimia 90**.
- 24. Mheshimiwa Spika,** Serikali vilevile inaendelea na maboresho ya Bandari ya Mkoani ambayo ipo chini ya Fumba Port kwa kuanza na ujenzi wa jengo la abiria, ofisi, maghala (warehouses) na utanuzi wa bandari kavu. Mradi huu wa Uboreshaji umepangwa kukamilika ndani ya miezi 18 kwa gharama za **Dola za Kimarekani Milioni 3.5**. Kwa upande wa Ujenzi wa Bandari ya Wete, baada ya kukamilika kwa upembuzi yakinifu na Usanifu wa Awali (Feasibility Study and Preliminary Engineering Design), Serikali kupitia Mshauri Elekezi imetayarisha “tender document” na mchoro na tayari baadhi ya wawekezaji wameonesha nia ya kuwekeza katika bandari hiyo ikiwemo KOICA.
- 25. Mheshimiwa Spika,** Serikali inaendelea na mpango wake wa kuimarisha huduma katika Bandari ya Fumba ambapo kwa kushirikiana na wawekezaji imeanza kufanya maboresho katika bandari hiyo. Hivi sasa kazi za maandalizi ya ujenzi wa gati itakayokuwa na uwezo wa kuhudumia meli mbili zenye LOA (length overall) ya mita 200 na mita 140 imeshaanza. Ni matumaini yetu kuwa bandari hii itasaidia kwa kiasi kikubwa uharaka wa ushushaji wa makontena na kupunguza msongamano katika bandari nyengine za mizigo.

26. Mheshimiwa Spika, Mradi wa Ujenzi wa Bandari ya Abiria ya Maruhubi ni miongoni mwa miradi mikuu ya kimkakati ambayo imeanzishwa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ili kukuzua na kuinua kiwango cha huduma katika sekta ya usafiri wa baharini. Mradi huu unatekelezwa kwa ushirikiano na ZF Devco na utajumuisha huduma mbalimbali ikiwemo baji kwa meli za mwendokasi, kituo cha kugesha vyombo vya RoRo, jengo jipya la kituo cha abiria, maghala, eneo maalum la kiuchumi lenye huduma za burudani na malazi, vituo vya biashara vya B2B, kituo cha ndege za baharini, kituo cha mabasi, na vituo vya biashara. Mradi huu ambao utajengwa katika awamu tatu, kwa sasa awamu ya kwanza imeshaanza kwa ujenzi wa gati za meli za RoRo ili kupunguza foleni katika Bandari ya Abiria Malindi na inatarajiwa kukamilika mwishoni mwa Mwezi wa Septemba 2025.

27. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa miradi ya vyombo vya usafiri wa bahari, Serikali imeifanyia matengenezo makubwa meli ya MV Mapinduzi II ambayo kwa sasa yameshafikia **asilimia 96**. Mashine zote za meli hiyo zimeshatengenezwa na zinafanya kazi vizuri. Aidha, tayari Meli hiyo imeshafanyiwa majaribio (sea trial) mara 4 kwa mafanikio ikiwemo majaribio makubwa ambapo meli ilitoka Unguja na kwenda Pemba na kurudi Unguja. Vilevile, Serikali imeshakamilisha taratibu za ununuzi wa boti mbili za mwendo wa kasi zitakazofanya kazi baina ya Unguja, Pemba, Tanga na Dar es Salaam. Kazi za ujenzi wa boti hizo zitakazokuwa na uwezo wa kuchukua abiria 650 kila moja zimeanza rasmi Mwezi wa Aprili, 2025. Ni matumaini ya Serikali kuwa kukamilika kwa miradi hii ya vyombo vya usafiri baharini kutawezesha kuimarika kwa huduma za usafiri baina ya Visiwa vya Unguja na Pemba na maeneo mengine ya mwambao ikiwemo Tanga, Mombasa na Dar es Salaam.

Usafiri wa Anga

- 28. Mheshimiwa Spika**, Mradi wa Uimarishaji wa Uwanja wa Ndege wa Pemba umeanza rasmi mwezi Novemba, 2024 kwa kazi mbalimbali za awali ikiwemo kazi za “Geotechnical Investigations” na “Topographical Surveys”. Mradi huu utahusisha kuongeza urefu wa barabara ya kutua na kurukia ndege (runway and taxi way), kujenga jengo jipya la abiria (Terminal Building) na miundombinu itakayowezesha uwanja huo kutua ndege aina ya Code C (Boeing 737-800) na zinazolingana. Kazi za ujenzi zinategemea kuchukua muda wa miezi 30.
- 29. Mheshimiwa Spika**, Katika Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Abeid Amani Karume (AAKIA), Serikali inatekeleza miradi mitatu kwa wakati huu ikiwemo Ujenzi wa Jengo jipya la Pili la Abiria (Terminal II), Ujenzi wa kituo cha biashara (business center) katika jengo la Terminal III, kuweka mfumo maalum wa kuongozea ndege wakati wa kutua (Instrument Landing System – ILS) na uwekaji wa taa (Precision Approach Lights).
- 30. Mheshimiwa Spika**, Ujenzi wa jengo jipya la pili la abiria (Terminal II) unaendelea vizuri ambapo hivi sasa umefikia **asilimia 54** na unatarajiwa kukamilika mwezi wa Julai, 2025. Jengo hili litakapokamilika litakuwa na uwezo wa kuhudumia abiria 1,300,000.
- 31. Mheshimiwa Spika**, kwa upande Kituo cha Biashara (business center) katika jengo la Terminal III, tayari ujenzi hivi sasa umefikia **asilimia 60** na unatarajiwa kukamilika mwezi Novemba, 2025. Ujenzi huu unajumuisha maofisi, huduma za mabanki, maduka na mikahawa katika Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Abeid Amani Karume na unatekelezwa na Kampuni ya Estim Enterprise ambayo inajenga na baadae kuendesha kituo hicho kwa mkataba maalum.

- 32. Mheshimiwa Spika,** Serikali pia imekamilisha kuweka mfumo maalum wa kuongozea ndege wakati wa kutua (Instrument Landing System – ILS) na uwekaji wa taa (Precision Approach Lights). Mfumo huu pamoja na taa hizo kwa pamoja humsaidia rubani wakati wa kutua hasa wakati wa usiku na wakati wa hali mbaya ya hewa.
- 33. Mheshimiwa Spika,** kwa mwaka ujao wa fedha 2025/2026 mbali na kuendelea na miradi hii, Serikali imepanga kuendeleza ujenzi wa Uwanja wa Ndege wa Nungwi ili uweze kutoa huduma kulingana na viwango vya kimataifa pamoja na kujenga jengo jipya la kuongozea ndege (control tower) katika Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa wa Abeid Amani Karume.

Usafiri wa Nchi Kavu (Barabara)

- 34. Mheshimiwa Spika,** Serikali inaendelea na ujenzi wa barabara mbalimbali Unguja na Pemba ambazo zimefikia hatua tofauti kulingana na ukubwa na hali ya maeneo husika. Barabara hizo pamoja na asilimia ya utekelezaji wake ni Barabara ya Wete – Chake yenye urefu wa kilomita 22.1 (**asilimia 60**), Barabara za ndani kwa Unguja na Pemba zenye urefu wa kilomita 275.9 (**asilimia 82**), Barabara za Mjini zenye urefu wa kilomita 100.9 pamoja “Fly Over” ya Mwanakwerekwe na Amani (**asilimia 80**), Barabara zenye urefu wa kilomita 277.7 zinazojumuisha barabara ya Kizimbani – Kiboje kilomita 7.2, Kitogani – Paje kilomita 10.6 na barabara ya Uzi – Ng’ambwa pamoja na Daraja kilomita 8.7 ambazo ujenzi wake umefikia **asilimia 41.9** na Barabara za Tunguu - Makunduchi (km 48.5), Fumba – Kisauni (km12) na Mkoani - Chakechake (km 43.5) ambazo tayari mkandarasi ameshapatikana na anatarajiwa kuanza kazi rasmi hivi karibuni.

35. Mheshimiwa Spika, Kwa mwaka wa Fedha 2025/2026 Serikali itaendelea kukamilisha miradi hiyo pamoja na barabara ya Chake – Wete na kuifanyia matengenezo makubwa barabara ya Gando - Wete – Konde yenye urefu wa kilomita 26.5 pamoja na barabara ya Kengeja – Mtambile yenye urefu wa kilomita 10.

Sekta ya Uchumi wa Buluu

36. Mheshimiwa Spika, dhamira ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika sekta ya Uchumi wa Buluu ni kuimarisha usimamizi na matumizi endelevu ya rasilimali za bahari ili kuleta tija kwa jamii na nchi kwa jumla. Serikali imekuwa ikichukua jitihada kubwa za kuifikia azma hiyo ikiwemo kuhamasisha uwekezaji, kuweka miundombinu inayostahiki pamoja na kuwawezesha wananchi kushiriki katika shughuli za uchumi wa buluu wakiwa na vifaa vya kisasa na utaalamu wa uhakika.

37. Mheshimiwa Spika, kupitia sekta ya Uchumi wa Bluu kumekuwa na ongezeko la **asilimia 18.4** la uzalishaji wa zao la mwani ambapo mwaka 2024 uzalishaji umefikia **tani 19,716** ikilinganishwa na **tani 16,653** za mwaka 2023. Aidha, mchango wa sekta ya uvuvi katika Pato la Taifa umeongezeka kutoka **asilimia 4.1** mwaka 2023 hadi kufikia **asilimia 5.7** mwaka 2024. Ongezeko hili linatokana na hatua mbalimbali za Serikali ya awamu ya nane katika kuimarisha sekta ya Uvuvi kwa kuwawezesha wavuvi, wakulima wa mwani na wafugaji wa mazao ya baharini kwa kuwapatia nyenzo za kisasa, masoko na kuimarisha usimamizi wa hifadhi za bahari.

38. Mheshimiwa Spika, matarajio yetu mwaka ujao wa fedha wa 2025/2026 ni kuongeza kiwango cha samaki wanaovuliwa baharini kutoka **tani 80,000** hadi **tani 115,000** na mazao ya samaki wanaofugwa kutoka **tani 3.5** hadi kufikia **tani 6**.

Vile vile tumedhamiria kuongeza uzalishaji wa mwani kutoka tani 19,715 hadi kufikia tani 30,000 pamoja na kuongeza idadi ya mazao ya baharini yanayosafirishwa nje ya nchi kutoka tani 22,408 hadi kufikia tani 50,000.

39. Mheshimiwa Spika, Serikali itaendelea kuipa nguvu sekta hii ya Uchumi wa Buluu ili kuweza kuongeza uzalishaji na kuongeza kipato kwa wananchi na taifa kwa jumla. Tutaimarisha upatikanaji wa huduma na vifaa vya kisasa sambamba na miundombinu inayoendana na sekta hii ikiwemo masoko na viwanda.

Sekta ya Kilimo

40. Mheshimiwa Spika, Sekta ya kilimo ambayo inahusisha sekta ndogo za mifugo, kilimo na maliasili imeendelea kuwa tegemeo kubwa kwa wananchi katika ustawi wa maisha yao. Wananchi wengi wameendelea kuitegemea sekta hii kwa kujipatia chakula pamoja na biashara. Serikali imechukua jitihada kubwa kuhakikisha kuwa wakulima na wafugaji wetu wanapata tija na faida kubwa kutokana na shughuli zao za kilimo na ufugaji.

41. Mheshimiwa Spika, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imedhamiria kuimarisha sekta hii katika maeneo yote ili kufikia malengo yaliyobainishwa katika Mpango wa Mageuzi ya Sekta ya Kilimo. Mpango huu unalenga kukibadilisha kilimo cha Zanzibar kutoka kilimo cha kujikimu na kuwa kilimo cha biashara ambacho kitaweza kwenda sambamba na mahitaji ya masoko ya ndani na nje ya nchi.

42. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa umwagiliaji maji, Serikali imekamilisha miundombinu ya umwagiliaji maji katika mabonde saba (7) yenye ukubwa wa hekta 1,354. Miundombinu hii tayari imeleta mabadiliko chanya katika uzalishaji wa mpunga ambapo uzalishaji umeongezeka

kutoka wastani wa **tani 3 - 5** kwa hekta hadi **tani 8 - 11** kwa hekta kwa mwaka. Lengo letu ni kufikia tani 15 kwa mwaka.

- 43. Mheshimiwa Spika,** mazao ya karafuu na nazi yanaendelea kuwa ni mihimili katika uchumi wa Zanzibar. Wakulima wetu wamekuwa wakijitahidi kuendeleza mazao haya kwa kupanda miche mipya ili kuibadili na ile ya zamani ambayo imekuwa na uzao usioridhisha. Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar inaendelea kuchukua juhudi za kuhakikisha upatikanaji rahisi wa miche hiyo kwa wakulima wetu kutoka katika vitalu vya Serikali na binafsi. Kwa mwaka 2024/2025 jumla ya miche 294,693 ya mikarafuu imeoteshwa katika vitalu vya Serikali na miche 108,983 imeoteshwa katika vitalu binafsi. Aidha, jumla ya miche 28,510 ya minazi imeoteshwa katika vitalu vya Serikali na miche 7,700 katika vitalu binafsi. Vilevile, miche 507,449 ya miti ya matunda imeoteshwa katika vitalu vya Serikali na miche 349,796 katika vitalu binafsi.
- 44. Mheshimiwa Spika,** miongoni mwa changamoto zinazoikabili sekta ya kilimo ni kuwepo kwa nzi waharibifu wa matunda ambao wamekuwa wakiyaharibu matunda tangu yakiwa machanga na yanapopevuka. Serikali inaendelea na kampeni za kudhibiti nzi hao kwa kutumia mitego na dawa za kuwanasa. Jumla ya mitego 9,203 na jumla ya lita 1,161 za dawa ya kunasia nzi wa matunda zimesambazwa kwa wakulima katika maeneo mbalimbali Unguja na Pemba bila ya malipo.
- 45. Mheshimiwa Spika,** kwa upande wa maendeleo ya mifugo, Serikali imeendelea kuchukua jitihada za kudhibiti maradhi yanayowasumbua wanyama kwa kuongeza chanjo na dawa. Katika kipindi cha 2024/2025 jumla ya kuku 111,572 wamechanjwa dhidi ya magonjwa tofauti, mbwa 5,721 wamechanjwa dhidi ya ugonjwa wa kichaa cha mbwa (Rabies) na ng'ombe 9,527 wamechanjwa dhidi ya ugonjwa wa chambavu (black quarter) na kimeta (anthrax) kwa Unguja

na Pemba. Serikali itaendelea kuwashajihisha wananchi wanaojishughulisha na ufugaji kuwachanja wanyama wao ili kuepuka madhara kwa wanyama wenyewe na jamii kwa jumla.

- 46. Mheshimiwa Spika,** shughuli za utafiti katika sekta ya kilimo zimekuwa zikitusaidia sana katika kutatua changamoto zinazowakabili wakulima wetu hasa katika uzalishaji. Taasisi yetu ya Utafiti wa Kilimo na Mifugo Zanzibar (ZALIRI) imechukua jitihada kubwa kufanya tafiti pamoja na majaribio katika maeneo ya mbegu, mbolea, udongo na hali ya hewa ili kupata namna bora ya kuongeza uzalishaji.
- 47. Mheshimiwa Spika,** hivi karibuni Taasisi hiyo imechapisha kitabu cha matokeo ya tafiti nane (8) zilizofanywa mwaka 2023/2024 ikiwa ni sehemu ya mkakati wake wa kusambaza matokeo ya tafiti kwa wadau mbali mbali ndani na nje ya nchi wakiwemo watafiti, maafisa ugani na wakulima. Naomba nichukue nafasi hii kuwaomba maafisa ugani na wakulima wetu kutumia kikamilifu matokeo ya tafiti hizo ili kupata mbinu bora za uzalishaji kutoka kwa wataalamu wetu.
- 48. Mheshimiwa Spika,** kwa mwaka wa fedha 2025/2026 Serikali inakusudia kusimamia kikamilifu utekelezaji wa Mpango wa Mageuzi ya Sekta ya Kilimo ili kuongeza uzalishaji wa mazao ya chakula na biashara hapa nchini.

Sekta ya Mazingira

- 49. Mheshimiwa Spika,** kumekuwa na tishio kubwa la athari za kimazingira zinazotokana na mabadiliko ya tabia nchi katika maeneo mengi ya nchi yetu. Serikali imeendelea kuchukua hatua za kudhibiti hali hiyo ili kupunguza athari zinazojitokeza mara kwa mara. Miongoni mwa hatua hizo ni kufanya tathmini ya kisekta zinazoathirika na mabadiliko ya tabianchi (Vulnerability assesment of sectors) zikijumuisha

sekta ya utalii, afya, kilimo, misitu, mifugo, mawasiliano, ardhi, nishati, uvuvi na uchumi wa buluu ili kuziwezesha kuhimili athari zinazojitokeza. Aidha, Serikali imejenga ukuta wenye urefu wa mita 70 katika ufukwe wa eneo la Kisiwa Panza ili kuzuia maji ya chumvi kuvamia maeneo ya kilimo na makaazi ya wananchi.

50. Mheshimiwa Spika, Serikali vile vile imeimarisha mifumo ya kisheria ya kudhibiti uchafuzi wa mazingira kwa kutunga kanuni maalum zinazoongoza masuala maalum ya mazingira. Kanuni zilizotungwa katika kipindi hiki ni Kanuni za Matumizi Salama ya Bioteknolojia ya Kisasa ya mwaka 2024 ambazo zinalenga kuhakikisha kuwa matumizi ya teknolojia hiyo hayaleti madhara kwa afya ya binadamu, wanyama, mazingira na viumbe hai kwa ujumla na Kanuni za Usimamizi wa Biashara ya Kaboni, 2025 ambazo zitasaidia kuanzishwa kwa miradi ya kuhifadhi misitu, kilimo endelevu, usafiri unaochukua watu wengi, usimamizi wa taka au nishati safi ikiwa ni sehemu ya kupunguza uzalishaji wa hewa ya kaboni kwa lengo la kukabiliana na mabadiliko ya tabainchi. Serikali itahakikisha kuwa Kanuni hizi zinafanyakazi ipasavyo ili malengo yaliyopangwa yaweze kufikiwa.

51. Mheshimiwa Spika, Serikali imeendelea kufanya Tathmini za Athari za Kimazingira ambapo jumla ya miradi 102 imehusika pamoja na kufanya ufuatiliaji wa kimazingira kwa miradi 213 ya kiuchumi na kimaendeleo. Tathmini na ufuatiliaji huo unafanywa ili kuhakikisha miradi hiyo inazingatia masuala ya mazingira na utekelezaji wake hauleti uharibifu na uchafuzi wa mazingira.

Utawala bora

52. Mheshimiwa Spika, katika kutekeleza dhana ya Utawala Bora, Serikali imeendeleza na kulipa kipaumbele suala la mapambano dhidi ya rushwa katika kila eneo. Mamlaka yetu ya Kuzuia Rushwa na Uhujumu Uchumi Zanzibar (ZAECA) imeendelea kuchukua hatua na kutekeleza mikakati

mbalimbali ili kurudisha imani ya Serikali na wananchi katika mapambano dhidi ya rushwa na uhujumu uchumi.

- 53. Mheshimiwa Spika,** katika kipindi hiki cha Awamu ya Nane ZAECA imefanikiwa kwa kiasi kikubwa kudhibiti vitendo vya rushwa na uhujumu uchumi kwa kuchukua hatua zinazostahiki kwa mujibu wa miongozo na kanuni husika. Miongoni mwa mafanikio hayo ni kufuatilia miradi 216 ya umma yenye thamani ya **Shilingi 2,531,324,095,927** na **USD 80,479,741,285** na kuishauri Serikali namna bora ya kutekeleza miradi hiyo; kupokea jumla ya tuhuma za rushwa na uhujumu uchumi 2,515 na kuzifanyia uchunguzi na kuchukua hatua stahiki kwa kila moja, kurejesha mali na udhibiti ambapo jumla ya **Shilingi 27,806,661,793** na **USD 34,441** zimeokolewa kwa njia ya operesheni na udhibiti.
- 54. Mheshimiwa Spika,** ni jambo la kushukuru hivi sasa wananchi wengi wamepata mwamko wa kuripoti vitendo vinavyoashiria rushwa na Mamlaka kuweza kuchukua hatua mara moja. Hii yote ni kutokana na elimu inayotolewa kwa umma na namna wanavyoona matokeo ya hatua zinazochukuliwa.
- 55. Mheshimiwa Spika,** dhanaya utawala bora vilevile inahusisha masuala ya kuwa na sheria imara za nchi katika kutoa huduma na haki kwa jamii. Katika kipindi hiki cha Awamu ya Nane ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, Serikali kupitia Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa kushirikiana na Wizara pamoja na Taasisi mbalimbali imeandaa jumla ya Miswada 55 na hatimaye Miswada hiyo ilipitishwa na Baraza la Wawakilishi na kuwa Sheria. Miongoni mwa Sheria hizo, zipo Sheria za Marekebisho ya Sheria Mbalimbali Nane (8), ambazo ndani yake zimerekebisha jumla ya Sheria 58 zinazohusu sekta mbalimbali kwa lengo la kukuza na kuimarisha vyema sekta zinazogusa maendeleo ya kiuchumi pamoja huduma za jamii. Vile vile, Serikali imeandaa Kanuni 58 pamoja na

Matangazo mengine ya Kisheria 215 na kutangazwa katika Gazeti Rasmi la Serikali.

- 56. Mheshimiwa Spika,** kwa upande mwengine, Serikali imezikusanya Sheria zote za Zanzibar katika mfumo wa nakala laini (soft copies) kuanzia Mwaka 1908 hadi 2024 na hivi karibuni Sheria hizo zitawekwa kwenye tovuti ya Afisi ya Mwanansheria Mkuu wa Serikali ili wananchi waweze kuzipata kwa urahisi zaidi.
- 57. Mheshimiwa Spika,** kama tunavyoelewa, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar Awamu ya Nane chini ya Mheshimiwa Rais Dk Hussein Ali Mwinyi imeanzisha mfumo wa Sema na Rais (SNR) kwa lengo la kusikilizwa, kushughulikiwa na kupatiwa ufumbuzi changamoto za wananchi zinazohusisha taasisi za Serikali na binafsi. Mfumo huu umetoa fursa kwa wananchi kueleza changamoto zao kwa uwazi na kumfikia Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi ili zitatuliwe kwa haraka na mamlaka zinazohusika.
- 58. Mheshimiwa Spika,** jambo hili limeleta mabadiliko makubwa na mafanikio na kuondoa manun'guniko kwa wananchi kwa kupatikana haki na stahiki zao pamoja na huduma bora.

Kudumisha Muungano

- 59. Mheshimiwa Spika,** hivi karibuni nchi yetu iliadhimisha miaka 61 tangu kuasisiwa kwa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Muungano huu ni moja ya tunu zetu za Taifa na hatuna budi kuutunza na kuuimarisha ili uweze kudumu milele na milele.
- 60. Mheshimiwa Spika,** Viongozi wetu Wakuu wa Nchi wameendelea kuusimamia kwa dhati muungano wetu kwani umekuwa ni msingi mkubwa wa kuendelea kuwepo kwa umoja, amani, mashirikiano na kuaminiana baina ya pande

zote za Muungano huu. Serikali kupitia Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar na Ofisi ya Makamu wa Rais ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania zimekuwa zikiandaa vikao katika ngazi mbali mbali za kisekta na kitaifa ili kujadili na kuzipatia ufumbuzi changamoto zinazojitokeza kwa mustakbali wa ustawi wa nchi yetu.

61. Mheshimiwa Spika, kuna mashirikiano makubwa baina ya Wizara na Taasisi zetu za SMZ na SJMT ambapo ziara na vikao vya mara kwa mara vinafanyika na kwa kiasi kikubwa vimesaidia kubadilishana uzoefu, utaalumu na kutatua changamoto zinazotukabili. Naomba kuwasisitiza viongozi na wananchi wote tuendelee kuulinda na kuudumisha muungano wetu huu ambao ni wa mfano kwa Afrika na duniani kwa jumla.

Mapambano ya Dawa za Kulevya

62. Mheshimiwa Spika, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imeendelea kujidhatiti katika udhibiti wa dawa za kulevya hapa nchini huku tukifahamu kuwa suala hilo lina mtandao mkubwa kitaifa, kikanda na kimataifa. Tumeamua kudhibiti dawa hizo katika maeneo yote ikiwemo uingiaji, usambazaji na utumiaji ili kupunguza madhara yake kwa vijana wetu na taifa kwa jumla.

63. Mheshimiwa Spika, Serikali kupitia Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya imefanya operesheni maalum za kuwakamata wahalifu wa dawa za kulevya ambapo watuhumiwa 110 walishikwa na kesi 107 zilifunguliwa. Aidha, Serikali kupitia Mamlaka hiyo ilifanikiwa kutaifisha mali za aina mbalimbali zenye thamani ya **Shilingi Bilioni 17.5** kutokana na watu wanaojihusisha na biashara za dawa za kulevya.

- 64. Mheshimiwa Spika,** Serikali inaendelea kutoa elimu kwa jamii juu ya athari za dawa za kulevya pamoja na uwelewa wa Sheria Nambari 8 ya 2021 katika maeneo mbali mbali ikiwemo taasisi za elimu, masheha, wananchi, vikosi vya ulinzi na usalama na maeneo ya kazi pamoja na kutumia vyombo vya habari. Tunaamini elimu hii imekuwa na msaada mkubwa kwa jamii hasa wanafunzi kufahamu dawa za kulevya na athari zake na namna ya kujiepusha nayo kwa njia zote.
- 65. Mheshimiwa Spika,** Licha ya jitihada hizo, bado kuna vijana wengi walishajiingiza katika uraibu huo na hivyo Serikali inaendelea kutoa huduma za tiba na marekebisho ya tabia kwa vijana walioachana na matumizi ya dawa za kulevya katika Kituo cha Tiba na Marekebisho ya Tabia Kidimni. Kituo hicho katika kipindi cha Julai 2024 – Machi, 2025 kimepokea jumla ya waraibu 104 ambao wanaendelea kupatiwa huduma kituoni hapo. Aidha, jumla ya wazazi wa familia 77 za waraibu wanaopata huduma katika Nyumba za Upataji Nafuu wamepatiwa Tiba ya Kifamilia (Family Therapy) ili kuwaelekeza njia bora za kuishi na vijana wao mara watakapomaliza huduma za tiba na kuweka mikakati ya kutorudia matumizi ya dawa za kulevya.
- 66. Mheshimiwa Spika,** Serikali itaendelea na operesheni za kuwasaka wahalifu wa dawa za kulevya katika maeneo yote Unguja na Pemba ili kupunguza idadi ya waathirika kwa kiwango kikubwa kila mwaka. Aidha, mwaka ujao wa fedha wa 2025/2026 tumepanga kujenga Kituo cha Marekebisho ya Tabia kwa upande wa Pemba.

Huduma ya Maji Safi na Salama

- 67. Mheshimiwa Spika,** kama tunavyoelewa, maji ni rasilimali muhimu kwa maisha ya viumbe vyote vinavyoishi duniani. Nchi yetu kwa kipindi kirefu imekuwa ikikabiliwa na ongezeko la mahitaji ya maji kutokana na ongezeko la idadi

ya watu, kukua kwa miji pamoja na kuimarika kwa shughuli za kiuchumi na kijamii ikiwemo uwekezaji na utalii. Aidha, kumekuwa na uhaba wa uzalishaji maji kutokana na sababu mbalimbali ikiwemo mabadiliko ya tabianchi, uvamizi wa vianzio vya maji na uchakavu wa miundombinu ya maji. Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imekuwa ikichukua kila jitihada kuhakikisha inafikia zaidi ya asilimia 85 ya mahitaji ya wananchi katika huduma ya maji safi na salama mjini na vijijini ifikapo mwishoni mwa mwaka 2025.

68. Mheshimiwa Spika, hivi sasa kumekuwa na ongezeko kubwa la uzalishaji wa maji ambapo umefikia wastani wa **asilimia 82** ukilinganisha na **asilimia 75** iliyofikiwa mwaka 2024. Aidha, mahitaji ya maji nchini yameendelea kukua ambapo hadi kufikia Machi, 2025 yamefikia **lita 275,980,481** kwa siku na uzalishaji ni **lita 227,471,094** kutoka **lita 206,067,422** kwa mwaka 2024.

69. Mheshimiwa Spika, miradi mikubwa ya maji iliyokamilika na ile inayoendelea na utekelezaji wake ina lengo la kuongeza uzalishaji maji kwa wastani wa **lita 214,036720** kwa siku kwa mwaka 2025. Tunaamini miradi yote ikikamilika tatizo la maji nchini litapungua kwa asilimia kubwa.

70. Mheshimiwa Spika, huduma ya kuunganisha maji majumbani hivi sasa inaendelea katika maeneo mbalimbali ambapo jumla ya nyumba 5,820 katika skimu tofauti zimeunganishwa ikiwemo Skimu ya Mkorogo (943), Maungani (1,458), Kidutani (750), Masingini (540) na Mfenesini (2,129) kwa lengo la kuwapatia wananchi huduma ya maji safi na salama. Serikali imepanga kukamilisha zoezi hili ndani ya kipindi cha mwaka huu wa fedha kwa maeneo yote yaliyopitiwa na Mradi wa Exim-India.

71. Mheshimiwa Spika, Serikali kupitia Mamlaka ya Maji imeendelea kuchukua hatua za kufanya matengenezo

mbalimbali katika mifumo yake ya usambazaji maji ikiwemo kuziba maeneo yanayovuja, kutandaza mabomba mapya na kuweka pampu mpya katika visima vya maji. Katika kipindi hiki jumla ya mita 34,853.10 za mabomba zimelazwa na pampu 46 zimenunuliwa na kufungwa katika visima mbalimbali Unguja na Pemba.

- 72. Mheshimiwa Spika,** katika kukabiliwa na changamoto ya upatikanaji wa maji nchini, Serikali hivi sasa inaendelea kusimamia utekelezaji wa miradi 6 mikubwa ya maji ambayo ni Mradi wa Uimarishaji wa Huduma za Usambazaji Maji na Miundombinu ya Maji Mjini, Mradi wa Uimarishaji Miundombinu ya Maji, Mradi wa Uimarishaji wa Huduma Endelevu za Maji safi na salama Zanzibar, Programu ya UNICEF, Programu ya Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji Zanzibar na Mradi wa Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji katika Skimu ya Kengeja.
- 73. Mheshimiwa Spika,** Serikali vile vile inakamilisha taratibu za kuanza mradi mpya unaolenga kuimarisha upatikanaji wa maji safi na salama Mkoa wa Kusini Unguja unaojulikana kwa jina la **“Rehabilitation and Upgrade of Water Infrastructure Project in Unguja South – Zanzibar”** ambao utatekelezwa kwa mfumo wa uwekezaji wa EPC+F kwa ushirikiano na Kampuni ya **Next Health Digital Solution BV (The “Operator” and “IT Partner”)** na Kampuni ya **Dineshchandra R. Agrawal Infracon Private Limited – DRAIPL (The “EPC Partner”)** kutoka Uholanzi na India.
- 74. Mheshimiwa Spika,** ili kuimarisha ufanisi wa utoaji wa huduma ya maji na kuwa endelevu na ya uhakika, Serikali imefanya mageuzi ya uendeshaji na usimamizi wa Mamlaka ya Maji Zanzibar (ZAWA) kwa kushirikisha wawekezaji binafsi (RAND WATER). Tunaamni mageuzi haya yatakuwa na tija kubwa kwa wananchi na Serikali kwa jumla.

Huduma za Nishati

- 75. Mheshimiwa Spika**, hivi sasa mahitaji ya juu ya umeme (Peak demand) kwa upande wa Unguja yamefikia Mega 136.4MW (matumizi katika waya wa 100MW yamefikia 94.5MW na waya wa 45MW yalifikia 41.9MW) sawa na asilimia 94 ya uwezo wa waya mbili zilizopo. Aidha, kwa upande wa Pemba mahitaji ya juu ya umeme ni 16.70 MW sawa na asilimia 84 ya uwezo wa waya unaotumika hadi sasa wa 20MW.
- 76. Mheshimiwa Spika**, Serikali inaendelea na azma yake ya kuhakikisha wananchi wote wanaungiwa huduma ya umeme na wanafaidika na huduma hiyo. Katika kipindi hiki Shirika la Umeme limewaunganishia huduma ya umeme jumla ya wateja wapya 25,040 (21,538 Unguja na 3,502 Pemba), ambapo ni sawa na **asilimia 87** ya wateja 28,800 (Unguja 23400 na Pemba 5400) waliopangwa kuunganishiwa umeme. Aidha, Shirika limepeleka huduma ya umeme katika vijiji 31 sawa na **asilimia 69** ya vijiji 45 vilivyopangwa kufikishiwa huduma hiyo.
- 77. Mheshimiwa Spika**, katika mwaka ujao wa fedha wa 2025/2026 Serikali itaendelea kushirikiana na wawekezaji binafsi katika kuimarisha upatikanaji wa huduma hii muhimu ya umeme kwa wananchi katika maeneo yote.

Huduma za Afya

- 78. Mheshimiwa Spika**, Serikali imeendelea kuimarisha huduma za afya nchini kwa kuwekeza nguvu katika miundombinu, watendakazi na upatikanaji wa dawa kwa wananchi. Katika kipindi hiki tumeshuhudia ujenzi wa miundombinu ya kutolea huduma ikiwemo kukamilika kwa ujenzi wa nyumba za wafanyakazi katika Hospitali ya Abdulla Mzee Mkoani Pemba, mitambo mitatu ya kuzalisha hewa tiba katika hospitali za Wilaya Kitogani, Vitongoji na Hospitali ya Mkoa Lumumba pamoja na kuimarika kwa udhibiti wa taka za

hospitali kwa kujenga tanuri mbili kubwa za kuchoma taka za hospitali ambapo moja ipo Kibele Unguja na nyengine Vitongoji Pemba.

- 79. Mheshimiwa Spika,** hadi kufikia Machi, 2025 jumla ya Shilingi Bilioni 22.6 zimetumika kwa ajili ya kuendelea na ujenzi wa vituo vya afya **14** na dispensari **35** Unguja na Pemba. Kukamilika kwa ujenzi wa vituo hivyo kutasaidia kusogeza huduma za afya ya msingi karibu na wananchi na hivyo kupunguza misongamano ya wagonjwa katika hospitali za Wilaya na Mikoa. Sambamba na jitihada hizo Serikali imerasimisha kada ya Wahudumu wa Afya ngazi ya Jamii kwa kuanza kuwapatia mafunzo ambapo jumla ya wahudumu **1,104** (797 Unguja na 307 Pemba) wanamalizia mafunzo yao kwenye vyuo vya afya vilivyopo hapa nchini.
- 80. Mheshimiwa Spika,** katika kuimarisha nguvu kazi katika sekta ya afya, jumla ya madaktari bingwa **84** na wauguzi bingwa **45** wamepelekwa masomoni. Katika kipindi cha miaka mine Serikali imesomesha wafanyakazi wa afya **499** wakiwemo Madaktari ngazi ya Shahada ya Kwanza **128**, wauguzi Shahada ya Kwanza **38** pamoja na kada nyengine za afya. Aidha, Serikali imeendelea kuimarisha maslahi ya wafanyakazi katika sekta ya afya ikiwemo kuongeza mishahara na posho kwa madaktari na watumishi wa kada nyengine za afya.
- 81. Mheshimiwa Spika,** Serikali inaendelea kuchukua jitihada kuhakikisha huduma zote muhimu za hospitali zinapatikana ikiwemo huduma za dharura kwa mama wajawazito, upatikanaji wa dawa, vifaa tiba na vitendanishi ambapo hali ya upatikanaji wa dawa katika hospitali na vituo vya afya umefikia **asilimia 95** ukilinganisha na **asilimia 73** mwaka 2020. Kutokana na jitihada hizo vifo vitokanavyo na uzazi vimepungua kutoka vifo 166 kwa kila vizazi hai 100,000 kwa mwaka 2019-2020 hadi kufikia vifo 145 kwa kila vizazi hai 100,000 kwa mwaka 2023-2024. Aidha, katika jitihada

za kupunguza vifo vya mama na watoto wenye umri chini ya miaka mitano, Serikali imejikita zaidi katika kuimarisha huduma za chanjo na kuimarisha lishe ambapo chanjo ya watoto wenye umri chini ya miaka mitano imefikia **asilimia 95** mwaka 2023-2024 kutoka **asilimia 83** mwaka 2020-2022.

Sekta ya Elimu

- 82. Mheshimiwa Spika,** Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar inaendelea na azma yake ya kuhakikisha vijana wetu wa makundi na rika zote wanapata elimu bora wakiwemo wanafunzi wenye mahitaji maalumu kama ilivyoelekezwa katika Mpango wa Mageuzi ya Sekta ya Elimu wa miaka saba (ZESTP – 2023 – 2030) ambao ulizingatia Malengo na Miongozo ya Kitaifa na Kimataifa.
- 83. Mheshimiwa Spika,** katika kipindi hiki cha 2024/2025 Serikali imeendelea kuimarisha miundombinu ya elimu kwa kumaliza ujenzi wa skuli 19 za Maandalizi, skuli 14 za Msingi, skuli 14 za Sekondari, dahalia 14 na madarasa 552 mapya ya skuli mbalimbali. Aidha, madarasa 336 yaliyoanzishwa kwa nguvu za wananchi yamekamilishwa na madarasa 1,227 yamefanyiwa ukarabati. Serikali vilevile imenunua na kusambaza samani zikiwemo seti 22,001 za viti na meza za wanafunzi, seti 670 za viti na meza za walimu pamoja na vifaa vya wanafunzi wenye mahitaji maalum ikiwemo viti mwendo 20 (wheel chair), televisheni saba (7), A4 frame 30, kompyuta za mezani 3, laptop 5, vioo 21 na chats 100.
- 84. Mheshimiwa Spika,** Serikali yetu pia inaendelea na uimarishaji wa matumizi ya TEHAMA katika elimu ambapo hivi karibuni imenunua na kusambaza kompyuta za mezani 1,500, laptop 500, Projekta 50 katika skuli mbalimbali Unguja na Pemba. Aidha, jumla ya Skuli 9 zimeunganishwa na Mkonga wa Taifa, zoezi hili linaendelea kwa kuziunganisha

skuli 61, vituo 18 vya ubunifu, vituo 10 vya walimu, kituo cha Elimu Mbadala Rahaleo na Maktaba Kuu.

- 85. Mheshimiwa Spika,** kwa upande wa ufaulu wa wanafunzi katika Mitihani ya Taifa ya mwaka 2024 umeimarika na kuridhisha mno ambapo kwa Darasa la Saba ni **asilimia 96.66**, Kidato cha Pili **asilimi 84.4**, Kidato cha Nne **asilimia 82** na Kidato cha Sita ni **asilimia 99.9**. Tunawapongeza wanafunzi wote waliofaulu lakini zaidi tunawashukuru sana walimu wa wanafunzi hao kwa jitihada kubwa walizochukua kuwezesha ufaulu huo.
- 86. Mheshimiwa Spika,** Serikali imeendelea kuimarisha upatikanaji wa mikopo kwa wanafunzi wa elimu ya juu ambapo kwa mwaka 2024/2025 idadi ya wanafunzi waliopatiwa mikopo imeongezeka kufikia wanafunzi 7,215 kutoka wanafunzi 2,502 mwaka 2023/2024. Vilevile, marejesho ya fedha za mkopo yameongezeka kutoka **Shilingi Bilioni 3.13** mwaka 2023/2024 na kufikia **Shilingi Bilioni 3.43** mwaka 2024/2025. Tunaendelea kuwasihia watu wote waliopatiwa mikopo ya Bodi ya Mikopo ya Elimu ya Juu miaka ya nyuma waendeleo kulipa mikopo hiyo ili na wenzao waendeleo kufaidika na huduma hiyo.
- 87. Mheshimiwa Spika,** Kwa mwaka wa fedha 2025/2026, Serikali itaendelea kutekeleza Mpango wa Mageuzi ya Sekta ya Elimu kwa kuhakikisha upatikanaji wa elimu bora na unaozingatia mahitaji ya wote wakiwemo wanafunzi wenye mahitaji maalum. Serikali kupitia Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali itatekeleza vipaumbele vilivyowekwa katika sekta hii ikiwemo kuimarisha miundombinu ya elimu na ile ya kitaasisi, kuimarisha matumizi ya teknolojia katika kufundishia na kujifunzia kwa kuzipatia Skuli vifaa mbalimbali vya TEHAMA zikiwemo skuli 33 kwa ajili ya Maktaba Mtandao, kuweka mfumo wa umeme wa jua katika skuli 94 za msingi na sekondari pamoja na kuwapatia

mafunzo walimu 1,200, wakufunzi 50 na maafisa 10 wa Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali.

Sekta za Ardhi na Makaazi

- 88. Mheshimiwa Spika,** Serikali inaendelea kuimarisha sekta ya ardhi ili kuhakikisha matumizi ya rasilimali hii yanaleta tija na kuwa endelevu. Tayari Serikali imeandaa Hati za Matumizi ya Ardhi 1,146 sambamba na kuimarisha upatikanaji wa Mikataba ya Ukodishwaji Ardhi 281 ili kuendeleza Sekta ya Uwekezaji nchini. Aidha, jumla ya viwanja 924 vimepimwa rasmi kwa ajili ya makaazi, taasisi, mashamba, eka na maeneo ya vitega uchumi.
- 89. Mheshimiwa Spika,** Nchi yetu imekuwa ikikumbwa na migogoro ya ardhi katika maeneo mbali mbali inayohusisha ama mtu na mtu, familia na familia au familia na taasisi. Katika kipindi hiki, Serikali kupitia Kamati ya Usuluhishi ya Migogoro ya Ardhi ya Wizara husika imesimamia utatuzi wa migogoro ya ardhi 44 ambapo migogoro tisa imepatiwa ufumbuzi. Sambamba na hili, Mahakama ya Ardhi imepokea jumla ya kesi mpya 170 na kuzisikiliza ambapo kesi 140 zimetolewa uamuzi.
- 90. Mheshimiwa Spika,** naomba nichukue fursa hii kuzitaka mamlaka zinazohusika na masuala haya ya ardhi ikiwemo Wizara na Taasisi zake pamoja na Mamlaka za Tawala za Mikoa kufanya kazi zao kwa uweledi na uaminifu ili kupunguza migogoro hii katika maeneo yetu.
- 91. Mheshimiwa Spika,** kumekuwa na maendeleo makubwa katika sekta ya nyumba na makaazi hapa nchini. Serikali imeendeleza na kujenga upya nyumba za makaazi na biashara katika maeneo mbalimbali ambayo mbali na kurahisisha makaazi ya wananchi yameboresha mandhari katika maeneo hayo. Tayari Serikali imekamilisha ujenzi wa

nyumba za makaazi na maeneo ya biashara katika maeneo ya Mombasa na Darajani.

- 92. Mheshimiwa Spika,** Serikali kupitia Shirika la Nyumba bado inaendelea na utekelezaji wa miradi mingine ya ujenzi wa nyumba hizo ikiwemo ujenzi wa nyumba za makaazi katika eneo la Kiembe Samaki na ujenzi wa nyumba 1,095 za bei nafuu katika eneo la Chumbuni. Aidha, katika mwaka ujao wa fedha itaendelea kutekeleza azma yake ya kuimarisha makaazi ya wananchi kwa kuendelea na ujenzi wa nyumba bora, salama na za bei nafuu, kuzifanyia matengenezo nyumba za Serikali na kuzibomoa na kuzijenga upya nyumba za maendeleo katika maeneo mbalimbali Unguja na Pemba.

Sekta ya Utalii

- 93. Mheshimiwa Spika,** Sekta ya Utalii ni moja ya sekta muhimu katika kukuza uchumi wa nchi yetu. Serikali inaendelea kuchukua jitihada za kuitangaza Zanzibar kiutalii ili kupata watalii na wawekezaji wapya katika sekta hiyo. Tumeshiriki katika maonesho na matamasha mbalimbali ya utalii ya kimataifa nje na ndani ya nchi yakiwemo Maonesho ya “Internationale Tourismus Börse” (ITB) yaliyofanyika Jijini Berlin Ujerumani na Maonesho ya Utalii ya “International Tourism Market IFTM-TOP RESA” yaliyofanyika Jijini Paris - Ufaransa.
- 94. Mheshimiwa Spika,** Kwa upande mwengine Serikali iliandaa Maonesho ya Utalii ya Uwekezaji Nyamanzi, Wilaya ya Magharibi “B” ili kuongeza idadi ya wawekezaji wenye hadhi ya juu kwenye Sekta ya Utalii. Maonesho hayo yaliyowashirikisha Wamiliki wa Makampuni na Mahoteli ya Kitalii kutoka mataifa mbali mbali duniani pamoja na mambo mengine yalidhamiria kuwakutanisha wadau na wawekezaji wa sekta ya utalii ili kujadili fursa mbali mbali za utalii zilizokuwa hazijafikiwa na wawekezaji hapa Zanzibar.

Serikali pia imeendelea kuwaalika watu maarufu duniani kuitembelea Zanzibar ili kuitangaza na kuwahamasisha wafuasi wao kuja Zanzibar. Kwa mwaka huu tulibahatika kupata ugeni wa Mufti Menk kutoka nchini Zimbabwe ambae pamoja na ujumbe wake alishiriki katika matukio mbalimbali yaliyosaidia kuitanga nchi yetu kimataifa.

- 95. Mheshimiwa Spika,** Serikali vilevile imeazimia kufungua milango zaidi ya kiutalii kwa baadhi ya nchi ikiwemo India na China ambapo filamu maalum ya kuitangaza Zanzibar imefunguliwa rasmi kwa upande wa India pamoja na kuandaa “Presidential Tour” kwa nchi ya China iliyongozwa na Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyeketi wa Baraza la Mapinduzi, Dk. Hussein Ali Mwinyi ili kufungua soko la utalii nchini China.
- 96. Mheshimiwa Spika,** jitihada zote hizo zimeendelea kuleta matokeo chanya kutokana na kushuhudia ongezeko la idadi ya watalii waliongia nchini mwaka 2024 kufikia **736,755** ikilinganishwa na watalii **638,498** mwaka 2023 ikiwa ni ongezeko la **asilimia 15**.
- 97. Mheshimiwa Spika,** kwa mwaka 2024 Zanzibar imepokea tunzo mbili zinazohusiana na masuala ya utalii. Tunzo hizo ni Tunzo ya “Romantic Destination” iliyotolewa na Taasisi ya Travel & Leisure na Tunzo ya kuwa Kisiwa Bora cha Pili Duniani kwa Mapumziko ya Watalii. Kupatikana kwa tunzo hizi ni matokeo ya jitihada zetu za kuweka mifumo na mazingira mazuri ya kuhudumia watalii wanaoitembelea Zanzibar. Mifumo hiyo ni pamoja na kuimarisha ulinzi na usalama kupitia Kikosi cha Polisi Utalii na Diplomasia ambacho kimeendelea kufanya doria katika maeneo mbalimbali ya mjini na vijijini yanayotembelewa na wageni wengi.
- 98. Mheshimiwa Spika,** nawaomba sana wananchi wenzangu kuendelea kushirikiana na mamlaka zetu zote

zinazoshughulikia masuala ya utalii kuzidi kuimarisha usalama katika maeneo yetu na nchi kwa jumla ili wageni wetu wazidi kuiamini nchi yetu na kuja kutembelea kila wanapopata wasaa.

99. Mheshimiwa Spika, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar itaendelea kuandaa na kushiriki maonesho, mikutano na makongamano mbalimbali ya utalii ya kitaifa, kikanda na kimataifa ili kuvutia wageni kuvitembelea vivutio vya utalii vya Zanzibar. Aidha, katika kipindi kijacho tumedhamiria kuwekeza na kuimarisha utalii wa mikutano (MICE), utalii wa michezo pamoja na utalii wa urithi wa kihistoria ili kuongeza wigo wa fursa za kiutalii hapa nchi. Vilevile, tutaendelea kuuimarisha, kuuhifadhi na kuuendeleza Mji Mkongwe kwa kuzifanyia matengenezo nyumba hatarishi zilizomo ndani ya eneo hilo ili kuuweka katika ubora wa hali ya juu na uendeleo kubakia kuwa Mji wenye Urithi wa Kimataifa.

Ajira, Uwezeshaji na Uwekezaji

100. Mheshimiwa Spika, Serikali inaendelea kulichukulia uzito mkubwa suala la ajira kwa vijana ili kuwawezesha kupata vipato na kuendeleza maisha yao kwa uhakika. Katika kipindi cha mwaka 2024/2025 Serikali imeratibu upatikanaji wa ajira 45,962 za wananchi na kufikia jumla ya ajira 233,615 sawa na **asilimia 77.9** ya lengo lililowekwa kwenye Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya 2020 ya ajira 300,000.

101. Mheshimiwa Spika, Serikali inaendelea kusimamia na kufuatilia kwa karibu kazi na ajira za vijana wetu walioajiriwa katika sekta binafsi ili kuhakikisha zinakuwa na mikataba na inafuatwa kikamilifu. Tumeendelea kutoa elimu inayohusiana na masuala ya kazi katika maeneo ya kazi 51 kwa kujenga uelewa kwa waajiri, wafanyakazi na jamii kwa ujumla juu ya taratibu za sheria, kanuni, miongozo, haki na wajibu ili kila mmoja atekeleze wajibu wake kikamilifu. Serikali

vilevile imeandaa Programu maalum ya kukuza ujasiriamali katika vyuo vikuu ambayo inalenga kusaidia kupunguza changamoto ya ukosefu wa ajira kwa vijana nchini.

102.Mheshimiwa Spika, Serikali inaendelea na mpango wake wa kushajihisha uwekezaji katika sekta mbalimbali hapa nchini na kwa kutumia mifumo tofauti ikiwemo mfumo wa Ushirikiano baina ya Sekta ya Umma na Sekta Binasi (Public Private Partnership - PPP). Kupitia mfumo huu, Serikali imeratibu miradi mbali mbali ambayo miongoni mwao ipo katika hatua ya kufunga mikataba. Miradi hiyo ni pamoja na Mradi wa Ujenzi wa Kituo cha Ushushaji wa Mafuta na Gesi; Mradi wa Ujenzi na Uendeshaji wa Bandari ya Mkoani; Mradi wa Kuimarisha na Kuendesha Karakana Kuu ya Gari Zanzibar; Mradi wa Ujenzi wa Mifumo na Vituo vya Afya Zanzibar; Mradi wa Usambazaji wa Maji Zanzibar; Mradi wa Uendeshaji wa Soko na Diko la Malindi na Mradi wa Ujenzi na Uendeshaji wa Eneo la Biashara Jozani. Ni matumaini yetu kuwa utekelezaji wa miradi hii utaleta tija kubwa kwa wananchi na Serikali kwa jumla.

103. Mheshimiwa Spika, katika kuimarisha uwekezaji nchini, Serikali imepitisha Sheria mpya ya Uwekezaji namba 10 ya mwaka 2023 ambayo imeweka mazingira mazuri kwa uwekezaji na wawekezaji nchini. Serikali pia imeimarisha huduma jumuiishi za mfumo wa kielekroniki kwa kupunguza muda katika uidhinishaji wa maombi, utoaji wa vyeti vya uwekezaji na upatikanaji wa vibali vya kazi na ukaazi kwa wawekezaji. Hatua hizo zimepelekea kuongezeka kwa idadi ya miradi ilisajiliwa na kufikia zaidi ya miradi 480 yenye thamani ya zaidi ya **Dola Billion 5.9** na kuzalisha ajira 18,000 nchini, ikiwemo Uwekezaji wa Visiwa utakowekeza zaidi ya **Dola za Kimarekani Milioni 384.5**.

104.Mheshimiwa Spika, katika uwekezaji mpya wa visiwa vidogo vidogo, visiwa 20 vimetangazwa na 17 tayari vimekodishwa. Kati ya hivyo, visiwa nane (8) ambavyo ni Bawe, Pemunda

A+B, Chapwani, Pungume, Kwata, Mnemba na Changu tayari vimeshaanza ujenzi na uwekezaji katika Kisiwa cha Bawe umeshakamilika na kuanza kutoa huduma. Kisiwa cha Bawe kimewekeza jumla ya **Dola Milioni 42** kwa ujenzi wa hoteli ya nyota 5 na kutoa ajira zipatazo 400. Mradi huo unazalisha maji ya matumizi ya ndani kutoka maji ya bahari na unatumia umeme wa jua unaozalishwa hapo hapo kisiwani kwa matumizi yake ya kila siku.

105. Mheshimiwa Spika, katika mwaka ujao wa fedha 2025/2026, Serikali itaendelea kusimamia upatikanaji wa ajira kwa vijana pamoja kufuatilia masuala ya kazi na uwekezaji ili kuimarisha uchumi wa nchi na ustawi wa jamii yetu. Serikali vilevile imepanga kuendelea na utaratibu wake wa kutoa mikopo yenye masharti nafuu kwa wananchi sambamba na kuwaunganisha wajasiriamali, wazalishaji na wafanyabiashara na fursa ya masoko na mitaji ili kuendeleza na kukuza shughuli zao. Serikali itaendeleza ujenzi wa miundombinu katika maeneo huru ya uwekezaji sambamba na kusimamia utekelezaji wa miradi ya uwekezaji katika visiwa vidogo vidogo na kutangaza fursa za uwekezaji zilizopo hapa nchini.

Sekta za Biashara na Viwanda

106. Mheshimiwa Spika, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imeendelea kuliimarisha eneo letu la Kituo cha Maonesho ya Biashara huko Dimani, Wilaya ya Magharibi B kwa kuendeleza miundombinu imara zaidi itakayoweza kuhimili idadi ya watumiaji katika eneo hilo. Miundombinu hiyo inahusisha sehemu za kuwekea mashamiana kumi makubwa na kumi madogo, mifumo ya maji safi na salama na maeneo ya kukatia tiketi.

107. Mheshimiwa Spika, katika kuhakikisha kuwa wananchi wanatumia bidhaa salama, Serikali kupitia mamlaka zake husika imefanya ukaguzi katika maduka 647, maghala

91 na Supermarket 38 kuangalia bidhaa za vyakula vya makopo na bidhaa za matumizi ya binaadamu pamoja na bidhaa zilizodhibitiwa za sukari, mchele wa mapembe na unga wa ngano. Katika ukaguzi huo imebainika kuwa wafanyabiashara wengi wanazingatia vigezo vya biashara zao kwani ni wafanyabiashara wawili (2) tu ndio waliopatikana na kosa la kuuza mchele ambao sio salama kwa matumizi ya binaadamu.

108. Mheshimiwa Spika, Serikali itaendelea kusimamia kikamilifu suala hili la uzingatiaji wa ubora wa bidhaa kwa matumizi ya binaadamu kwa vile lina athari kubwa katika ustawi wa maisha yetu.

109. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa biashara ya mwani, kwa mwaka wa fedha 2024/2025 jumla ya wastani wa **tani 824.6** za mwani zimenunuliwa ambapo **tani 619.5** ni mwani aina ya “Spinosum”, **tani 48.6** mwani aina ya “Cottonii” na **tani 198.2** za mwani aina ya Ulva. Tayari **tani 188** za mwani mkavu zimeuzwa nchini Vietnam na China ikiwa **tani 163** ni mwani aina ya Ulva na **tani 25** ni mwani aina ya “Spinosum”.

110. Mheshimiwa Spika, uimarishaji wa sekta ya viwanda ni moja ya vipaumbele vya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Serikali inaendelea na utekelezaji wa azma yake hiyo kwa kuimarisha maeneo ya viwanda ambapo tayari imekamilisha ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami zenye urefu wa kilomita 7.83 katika eneo la Viwanda Dunga Zuze kwa **asilimia 95** na miundombinu ya maji kwa **asilimia 100**.

111. Mheshimiwa Spika, Sekta ya Viwanda imeendelea kutoa mchango mkubwa katika Pato la Nchi (GDP) ambapo kwa mwaka 2023/2024 umefikia **asilimia 20.8** kutoka **asilimia 19.6** kwa mwaka 2020/2021. Hali hii imechangiwa kwa kiasi kikubwa na kuimarika kwa uzalishaji viwandani.

112.Mheshimiwa Spika, Serikali inaendelea kuimarisha mazingira ya biashara pamoja na kuhamasisha uwekezaji katika viwanda ili kusaidia kuongezeka kwa uzalishaji wa bidhaa na kukua kwa uchumi wetu. Napenda kutoa wito kwa wananchi na wafanyabiashara wote kutumia fursa zilizopo za biashara kwa lengo la kuendeleza azma ya Serikali ya kupanua wigo wa biashara pamoja na kupata ajira kupitia sekta ya viwanda na biashara.

Masuala ya Diaspora

113.Mheshimiwa Spika, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar inaendelea kuwapa nafasi na fursa wananchi walioko nje ya nchi katika kuchochea maendeleo ya nchi yetu. Katika kipindi hiki Serikali kwa kushirikiana na wadau mbalimbali ilishiriki na kuandaa mikutano 17 iliyolenga kutanua wigo wa fursa kwa Diaspora katika maeneo ya biashara na uwekezaji kwa Taasisi za Serikali na binafsi. Tunaamini mchango wa wana-diaspora ni muhimu sana katika kuzitumia fursa za biashara na uwekezaji ama kwa kupitia wao wenyewe au kwa makampuni ya kimataifa ya kibiashara. Mheshimiwa Rais amekuwa mstari wa mbele katika kuongoza mikutano na makongamano ya namna hii yakiwemo yale yaliyofanyika nchini Oman, Uingereza na Ujerumani katika vipindi tofauti ili kuongeza hamasa katika uwekezaji kwa wanadiaspora na wafanyabiashara wengine kutoka nje ya Tanzania.

Maendeleo ya Sekta ya Michezo

114.Mheshimiwa Spika, sekta ya michezo ni moja ya sekta muhimu katika kuimarisha afya, kuzalisha ajira na pia kukuza uchumi wa nchi. Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imeendelea kuipa kipaumbele sekta hii kwa kuhakikisha inaweka miundombinu ya kisasa na imara kwa wanamichezo wetu.

- 115.Mheshimiwa Spika,** katika kipindi hiki Serikali imetekeleza miradi mitano (5) ya Maendeleo ya Michezo ambayo ni Ukarabati wa Uwanja wa Amani (Amani Complex), Ukarabati wa Uwanja wa Gombani, Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Mikoa na Wilaya, Mradi wa Michezo kwa Maendeleo na Ujenzi wa Uwanja Mpya wa Michezo Fumba.
- 116.Mheshimiwa Spika,** Miradi ya Ukarabati wa Viwanja vya Amani na Gombani tayari imekamilika kwa asilimia 100 na imejengwa kwa kukidhi vigezo vyote vya Shirikisho la Mpira wa Miguu la Afrika. Hivyo, viwanja hivyo vipo tayari kuchezewa mashindano ya kikanda na kimataifa.
- 117.Mheshimiwa Spika,** Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Mikoa na Wilaya unahusisha ujenzi wa viwanja 18 ambavyo baadhi tayari vimeshaanza kujengwa ikiwemo Mao ze Dong, Maisara, Kilimani Breeze, Kitogani, Kitope, Kangani na Kishindeni. Aidha, Mradi wa Michezo kwa Maendeleo ambao ni wa mika mitatu unahusisha ujenzi wa viwanja vinne na ukarabati wa viwanja viwili.
- 118.Mheshimiwa Spika,** Mradi wa Ujenzi wa Uwanja Mpya wa Michezo Fumba ni maalum kwa ajili ya Mashindano ya Mpira wa Miguu kwa Nchi za Afrika (AFCON). Tayari Serikali kupitia Wizara inayosimamia masuala ya michezo imeanza taratibu za kuingia katika utekelezaji wa mradi huu. Ni matumaini yetu kuwa ukamilikaji wa miradi hii kuleta tija kubwa kiuchumi na kijamii kwa wananchi na nchi yetu kwa jumla.

Uchaguzi Mkuu wa 2025

- 119.Mheshimiwa Spika,** kama tunavyoelewa ifikapo Oktoba ya mwaka huu wa 2025 nchi yetu itafanya Uchaguzi Mkuu ambao wananchi wenye sifa watapata fursa ya kutumia haki yao ya msingi ya kuwachagua viongozi mbali mbali

wa Kitaifa, Majimbo na Wadi. Huu ni uchaguzi wa saba kuendeshwa ndani ya nchi yetu tangu tuliporejesha mfumo wa vyama vingi vya siasa mwaka 1992.

120.Mheshimiwa Spika, Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar inaendelea vyema na maandalizi ya uchaguzi huo ambapo hivi karibuni imemaliza awamu ya pili ya uandikishaji wa wapiga kura wapya na ununuzi wa vifaa mbalimbali vya kiuchaguzi. Hivi sasa Tume inaendelea na taratibu nyengine za kisheria kuelekea uchaguzi huo.

121.Mheshimiwa Spika, Tume ya Uchaguzi tayari imeweka miundombinu madhubuti itakayoweza kuendesha uchaguzi huo kwa ufanisi na uwazi zaidi. Tayari imepatiwa gari 15 za kisasa maalum kwa ajili ya shughuli za uchaguzi sambamba na kuwa na jengo jipya la kisasa lililojengwa kwa kuzingatia mahitaji ya shughuli za uchaguzi kabla, wakati na baada ya kufanyika uchaguzi huo.

122.Mheshimiwa Spika, naomba nichukue nafasi hii kuwaomba sana wananchi wenzangu kuitumia haki yao hii ya msingi ya kushiriki katika uchaguzi huu kwa mujibu wa taratibu zilizopo. Tutumie haki hiyo bila ya kuleta fujo na vurugu kwa muda wote tangu katika hatua za kutafuta wagombea, wakati wa kampeni, wakati wa uchaguzi wenyewe, wakati wa kutangazwa matokeo na baada ya kutangazwa matokeo. Hii ni nchi yetu, sote tunapaswa kuilinda na kuhakikisha kila mmoja anaishi bila ya bughudha yeyote. Serikali kwa upande wake itachukua kila tahadhari na hatua stahiki ili kuhakikisha kuwa tunakuwa na usalama katika kipindi chote cha uchaguzi.

123.Mheshimiwa Spika, naamini wengi wetu tayari tumeshatia nia ya kugombea nafasi mbali mbali za uongozi ikiwemo Uwakilishi, Ubunge na Udiwani. Nichukue fursa hii adhimu kumuomba Mwenyezi Mungu atujaalie salama na kuweza kuzifikia nia zetu hizo kwa lengo la kuwaletea maendeleo wananchi na Taifa kwa jumla.

124.Mheshimiwa Spika, huu ni muhutasari wa masuala mbalimbali ya baadhi ya sekta, ukamilifu na ufafanuzi zaidi wa maelezo haya utatolewa na Waheshimiwa Mawaziri wa sekta husika wakati watakapowasilisha hotuba zao za bajeti.

125.Mheshimiwa Spika, sasa kwa ridhaa yako naomba kutoa taarifa ya utekelezaji wa kazi za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2024/2025 na malengo ya Ofisi kwa mwaka wa fedha 2025/2026.

UTEKELEZAJI WA KAZI ZA KAWAIDA NA MIRADI YA MAENDELEO KWA KIPINDI CHA MIEZI TISA (JULAI – MACHI 2024/2025)

126.Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais inatekeleza kazi za kawaida na miradi ya maendeleo kupitia Programu Kuu 7 na Programu Ndogo 14 kama zinavyoonekana katika Kiambatisho Nam.1. Programu hizi zinasimamia Idara saba na Taasisi tatu ambazo zinatekelezwa kupitia Mafungu matatu ya bajeti yafuatayo.

- i C01 – Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais
- ii C02 – Baraza la Wawakilishi, na
- iii C03 – Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar

127.Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha Julai – Machi 2024/2025, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kupitia Program zake imetekeleza kazi za kawaida na kazi za miradi ya maendeleo kama ifuatavyo:

C01 – OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS

PROGRAMU KUU - C0101: URATIBU WA SHUGHULI ZA MAKAMU WA PILI WA RAIS

Programu Ndogo - (C010101): Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais

128. Mheshimiwa Spika, Programu hii ina Programu Ndogo moja ya Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar ambayo inatekelezwa na Ofisi ya Faragha ya Makamu wa Pili wa Rais. Jukumu lake ni kuratibu shughuli za Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar pamoja na utoaji wa huduma zote muhimu kwa Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar. Katika mwaka wa fedha 2024/2025 Programu hii imetekeleza kazi zifuatazo:-

- i. Imeratibu ziara 50 za Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais za ndani ya nchi (Unguja, Pemba na Tanzania Bara) kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Nam. 2.**
- ii. Imemarisha mashirikiano na mahusiano mema ya Kitaifa na Kimataifa kwa kufanya vikao **28** baina ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais na Mabalizi na Wageni Mashuhuri;
- iii. Imeratibu na kufuatilia utekelezaji wa ahadi 15 alizozitoa Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais kwa wananchi, taasisi na jamii zinazolenga kuleta maendeleo kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Nam.3;**
- iv. Imeratibu utatuzi wa malalamiko na migogoro ya wananchi ambapo jumla ya malalamiko na migogoro 73 imepokelewa na kati ya hayo mitatu (03) imepatiwa ufumbuzi na mingine imepelekwa katika taasisi husika kwa utatuzi.

Afisi inaendelea kufuatilia hatua zinazochukuliwa katika kuyapatia ufumbuzi malalamiko yaliyobakia katika Taasisi hizo;

- v. Afisi imetoa taarifa za matukio yote aliyofanya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais sambamba na kuhifadhi jumla ya matukio 77, hotuba 70 na Picha 635 kwa ajili ya kumbukumbu na matumizi ya baadae.

129. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2024/2025 Ofisi ya Faragha ya Makamu wa Pili wa Rais kupitia Programu yake Ndogo ilidhinishiwa kutumia jumla ya **Shilingi 1,849,148,100** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2025, Afisi ya Faragha imetumia jumla ya **Shilingi 1,091,391,756** ambayo ni sawa na **asilimia 76** kwa fedha iliyotengwa kwa miezi tisa na **asilimia 59** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.

PROGRAMU KUU - (CO102): URATIBU WA SHUGHULI ZA SERIKALI

130. Mheshimiwa Spika, Programu hii Kuu ina jukumu la kuweka mfumo imara na endelevu wa utoaji na upatikanaji wa huduma bora za Serikali kwa jamii. Programu hii ina Programu Ndogo nne ambazo ni Kukabiliana na Maafa, Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa, Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na Shughuli za SMZ – Dodoma. Maelezo ya utekelezaji wa kazi kwa kila Programu Ndogo ni kama ifuatavyo:

Programu Ndogo – (CO10201): Kukabiliana na Maafa

131. Mheshimiwa Spika, Programu Ndogo ya Kukabiliana na Maafa ina jukumu la kuainisha, kuimarisha na kuratibu utekelezaji wa Sera ya Kukabiliana na Maafa hapa Zanzibar ambayo inalenga kujenga uhimili wa jamii katika kukabiliana na maafa. Katika kipindi cha Julai – Machi cha mwaka wa fedha 2024/2025, Programu Ndogo ya Kukabiliana na Maafa imetekeleza yafuatayo:-

i.Imetoa elimu ya kujikinga, kujiandaa na kukabiliana na maafa kwa makundi mbalimbali ya jamii wakiwemo; wanafunzi 4,402 (wanawake 2,402 na wanaume 2,000) wa Skuli za Msingi na Sekondari 18 Pemba, Taasisi za Serikali na zisizo za Kiserikali wakiwemo wafanyakazi 50 (wanawake 35 na wanaume 15) wa Baraza la Mji Kaskazini ‘B’, waendesha Bajaji na Boda boda 45 (wanawake 2 na wanaume 43) wa Wilaya ya Magharibi B, Kamati za Kukabiliana na Maafa za Wilaya ya Mjini na Wilaya ya Kati, na wananchi 40 (wanawake 22 na wanaume 18) wenye mahitaji maalum kutoka Wilaya ya Chake chake, Micheweni, Mkoani na Wete. Aidha, elimu hiyo imetolewa kupitia vyombo vya habari ambapo jumla ya vipindi 20 vimerushwa hewani kupitia ZBC TV, ZBC Redio, Zanzibar Cable TV na Bahari FM;

ii.Imetoa mafunzo kwa makundi mbali mbali ya jamii yakiwemo wakulima wa mwani 40, waandishi wa habari 30, wavuvi, wapiga makachu, vikosi vya uokozi, Mamlaka ya Usafiri Baharini (ZMA) na taasisi binafsi juu ya utekelezaji wa Mpango Mkakati wa Kuzuia Kuzama Zanzibar wa mwaka 2024-2028;

iii.Imetoa taarifa za tahadhari juu ya muelekeo wa msimu wa mvua za Vuli na Masika za mwaka 2024 na 2025 kwa Wenyeviti na Makatibu wa Kamati za kukabiliana na maafa za Wilaya, Taasisi 41 kwa mujibu wa maeneo yao, Wadau wa

kukabiliana na maafa, walimu wakuu wa Skuli za Wilaya ya Chake Chake pamoja na Kamati 10 za Kukabiliana na Maafa za Shehia zilizo katika mazingira hatarishi zaidi zikiwemo Kwa binti Amrani, Mpendae, Jang’ombe, Chunga, Kwantumwa Jeni, Bububu, Kianga, Michikichini, Kibweni na Fuoni Mambosasa. Aidha, ilitoa maelekezo maalum ya kuchukuwa tahadhari juu ya muelekeo wa mvua za Vuli na Masika. Aidha, imetoa tahadhari juu ya upepo mkali na mafuriko kupitia ujumbe mfupi (Bulk SMS) kwa Kamati za Uvuvi na Masheha ambapo jumla ya wananchi 650 walipatiwa tahadhari hizo. Vilevile imetoa tahadhari juu ya mripuko wa maradhi ya kuambukiza (M-Pox, Kipindupindu, Muburg na Ebola) kupitia uratibu wa Afya moja;

- iv. Imetoa mafunzo ya kuandaa ramani za kijiografia kwa kutumia mfumo wa “Geographical Information System” (GIS) kwa maafisa 10 wa Operesheni na Uokozi wa Wilaya na baadhi ya wafanyakazi wa Kamisheni ili kuwajengea uwezo wa kutengeneza ramani za maeneo hatarishi yanayoweza kukumbwa na majanga au maafa;
- v. Imeratibu upatikanaji wa huduma kwa waathirika katika matukio 377 ya majanga mbali mbali yaliyotokea Unguja na Pemba yakiwemo matukio 365 ya moto, matukio tisa (9) ya upepo mkali, manne (4) ya kuzama baharini, tukio moja (1) kuporomoka kwa jengo eneo la Kariakoo, jijini Dar-es-salaam, na tukio moja (1) la kufariki watoto 2 kufuatia kuporomoka kwa shimo la mchanga eneo la Mwakaje;
- vi. Imeimarisha ghala za kuhifadhia vifaa vya operesheni na misaada ya kibinaadamu kwa kununua baadhi ya vifaa vikiwemo gloves ngumu pair 50, kofia ngumu 50, magodoro 100 na tochi 20 kwa ajili ya uokozi wakati wa usiku pamoja na kufanya matengenezo madogo madogo ya Ofisi na ghala la Saateni na Maruhubi;

- vii. Imefanya kikao cha Kamati ya Kukabiliana na Maafa ya Wilaya ya Magharibi 'A' ambacho kilijadili hali halisi ya majanga na maafa ndani ya Wilaya pamoja na kushauri njia sahihi za kupunguza na kukinga majanga/maafa katika Wilaya hiyo;
- viii. Imefanya kaguzi saba (7) za kubaini mipango na taratibu za kukabiliana na maafa katika maeneo mbali mbali yakiwemo Shehia ya Kisiwa Panza, Makoongwe, Kojani na Fundo kwa Pemba na Hoteli ya Mandaroni na diko la wavuvi Shehia ya Kizimkazi Mkunguni pamoja na Kitengo cha Afya Bandarini kwa upande wa Unguja;
- ix. Imefanya Tathmini ya kutuama kwa maji ya mvua na utiririshaji wa maji machafu ndani ya Mkoa wa Mjini Magharibi na kuiwasilisha Ripoti ya Tathmini hiyo Serikalini;
- x. Imekamilisha ujenzi wa msingi wa dharura wenye urefu wa mita 323 na upana wa mita 2.5 katika eneo la Kibonde Mzungu kwa ajili ya kuyaelekeza maji katika majangamizi ya asili yaliyopo eneo hilo ili kupunguza mafuriko yanayojitokeza mara kwa mara katika eneo hilo na maeneo ya jirani;
- xi. Imefanya ufuatiliaji na tathmini kwa Kamati za kukabiliana na Maafa za Wilaya tatu (3) za Mkoa wa Mjini Magharibi kwa lengo la kubaini mafanikio na changamoto za kamati hizo na kupanga namna ya kuzitatua;
- xii. Imefanya mapitio ya Sera ya Kukabiliana na Kukabilia na ya Maafa ya mwaka 2025 pamoja na Mpango wa Utekelezaji wa Sera hiyo;
- xiii. Imefanya tathmini ya masuala ya uwekezaji wa bima na fedha katika maafa pamoja na kuandaa Mpango kazi wa upatikanaji wa fedha katika masuala ya kukabiliana na maafa;

- xiv. Imeratibu shughuli za ujenzi wa Ofisi ya Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa na Ghala za kisasa za kuhifadha vifaa vya operesheni na huduma za kibinaadamu katika eneo la Kisakasaka;
- xv. Imeadhimisha Siku ya Kimataifa ya Kupunguza Athari za Maafa Duniani inayofanyika kila ifikapo tarehe 13 Oktoba ya kila mwaka ambapo kwa Zanzibar ilifanyika tarehe 16 Oktoba 2024;
- xvi. Imeratibu na kuendesha vikao vitatu (3) vya robo mwaka vya wadau wa sekta ya kukabiliana na maafa kwa ajili ya kujadili utekelezaji wa shughuli mbalimbali za kukabiliana na maafa zinazotekelezwa na sekta hizo;
- xvii. Imeandaa mfumo wa pamoja wa kutoa na kupokea taarifa za majanga/maafa 'Disaster Management Information System' (DMIS) utakaounganisha mifumo ya taasisi mbalimbali inayohusiana na masuala ya kukabiliana na maafa. Aidha, imetoa mafunzo kwa watendaji wa Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa na watumiaji wa mfumo huo kutoka katika sekta mbali mbali;
- xviii. Imefanya mapitio ya Mpango Mkakati (Strategic Plan) wa Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa wa Mwaka 2019 – 2024 na kuandaa Mkakati mpya wa mwaka 2025 – 2029 unaoendana na wakati na miongozo ya Kitaifa, Kikanda na Kimataifa;
- xix. Imeimarisha Mfumo wa Ukusanyaji na Utunzaji wa Taarifa za Maafa (Disaster risk reduction database) kwa Wilaya zote za Unguja na Pemba.

132. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2024/2025 Programu hii Ndogo inayotekelezwa na Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa iliidhinishiwa kutumia jumla ya **Shilingi 1,865,600,000** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi, 2025 imetumia **Shilingi 1,020,119,526**

ambazo ni sawa na **76** kwa fedha zilizotengwa kwa miezi tisa na asilimia **55** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.

Programu Ndogo – (CO10202): Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa pamoja na Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa

133. Mheshimiwa Spika, Programu hii ndogo inatekelezwa na Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa na jukumu lake kubwa ni kuratibu sherehe na maadhimisho ya kitaifa pamoja na shughuli za kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa. Katika kipindi cha miezi tisa (Julai 2024 – Machi 2025) imetekeleza yafuatayo:-

- i. Imeratibu Maadhimisho ya Sherehe za Miaka 61 ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar ambazo kilele chake kilifanyika Uwanja wa Gombani, Pemba na Mgeni rasmi alikuwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mheshimiwa Dkt Hussein Ali Mwinyi. Aidha, jumla ya miradi 59 ya maendeleo ilizinduliwa na miradi 48 imeekewa mawe ya msingi katika maadhimisho hayo;
- ii. Imeshiriki na kuratibu ushiriki wa Viongozi kutoka Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika Maadhimisho ya Siku ya Mashujaa yaliyofanyika katika Viwanja vya Mji wa Serikali Dodoma siku ya tarehe 24/07/2024;
- iii. Imeratibu Maadhimisho ya Siku ya Kumbukumbu ya Karume pamoja na Wiki ya Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa kwa kufanya vikao vya Kamati Tendaji ambapo kikao cha kwanza kilichofanyika tarehe 7/03/2025 na kikao cha pili kilifanyika tarehe 26/03/2025;
- iv. Imefanya ziara katika makaburi yote ya Viongozi wa Kitaifa, Waasisi wa Mapinduzi matukufu ya Zanzibar pamoja na kaburi la aliekuwa Katibu wa Kwanza wa Chama Cha Afro Shirazi ikiwa ni utaratibu uliojiwekea kwa ajili ya kuyatunza makaburi hayo;

- v. Imeratibu na kushiriki katika Kumbukizi ya Baba wa Taifa na Wiki ya Vijana kwa kuandaa maonyesho ya Kumbukumbu ya Marehemu Sheikh Abeid Amani Karume yaliyoanza siku ya tarehe 07/10/2024 hadi tarehe 14/10/2024 katika Uwanja wa CCM Kirumba Jijini Mwanza. Maonesho hayo yalihitimishwa siku ya kilele cha mbio za Mwenge wa Uhuru, tarehe 14/10/2024;
- vi. Imeendelea kutoa huduma za ukodishaji wa maduka yaliyopo Mwanakwerekwe pamoja na kukodisha vifaa vya sherehe;
- vii. Imeendelea kuimarisha utendaji wa Ofisi kwa kununua vitendea na kulipia huduma vikiwemo vifaa vya usafi, vifaa vya kuandikia na mafuta, umeme na ulinzi.

134. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2024/2025 Programu hii Ndogo inayotekelezwa na Idara ya Sherehena Maadhimisho ya Kitaifa iliidhinishiwa kutumia jumla ya **Shilingi 1,532,366,588** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi, 2025 imetumia **Shilingi 1,810,442,892** ambazo ni sawa na **asilimia 127** kwa fedha zilizotengwa kwa miezi tisa na **asilimia 118** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.

135. Mheshimiwa Spika, Programu hii Ndogo vilevile inahusika na ukusanyaji wa mapato kutokana na ukodishaji wa milango ya maduka na vifaa vya sherehe. Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2024/2025, Idara ilipangiwa kukusanya jumla ya **Shilingi 32,710,000** na hadi kufikia mwezi wa Machi, 2025 Idara imekusanya jumla ya **Shilingi 23,140,000** ambayo ni sawa na **asilimia 94** kwa fedha iliyotengwa miezi tisa na **asilimia 71** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.

Programu Ndogo – (SCO10203): Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar

136. Mheshimiwa Spika, Programu Ndogo ya Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar inatekelezwa na Idara ya Uratibu wa Shughuli za Serikali. Jukumu lake ni kuratibu shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, masuala ya Muungano, ufuatiliaji wa utekelezaji wa Ilani ya Uchaguzi, Utafiti kitaifa pamoja na kusimamia na kuratibu utekelezaji wa Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF) hapa Zanzibar. Programu hii ndogo katika kipindi cha miezi tisa (Julai 2024 – Machi 2025), imetekeleza yafuatayo:

- i. Imeratibu na kuandaa taarifa ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kuhusu Utekelezaji wa Ilani ya Chama cha Mapinduzi kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020 kwa kipindi cha miaka minne (Novemba, 2020 hadi Disemba, 2024). Taarifa hiyo ambayo ilihusisha Utekelezaji wa Serikali Kuu na Mikoa ya Zanzibar iliwasilishwa katika Mkutano Mkuu Maalum wa CCM uliofanyika Dodoma, tarehe 18-19 Disemba, 2024;
- ii. Imandaa Mfumo wa Uratibu wa Shughuli za Serikali katika Sekta zote. Mfumo huo umeanza na vipengele vya Utekelezaji wa Ilani, Sera za Kisekta, Ahadi na Maagizo ya Viongozi Wakuu wa Kitaifa. Hadi kukamilika kwake, mfumo utakuwa na moduli tisa, zikiwemo Miradi ya Serikali, Shughuli za Bunge, Baraza la Wawakilishi na Masuala ya Muungano;
- iii. Imeratibu na kusimamia uingizwaji wa fedha za Mfuko wa Maendeleo ya Jimbo kwa majimbo yote 50 ya Uchaguzi ya Zanzibar ambayo yamepatiwa jumla ya **Shilingi 1,000,000,000** kwa kutekeleza miradi ya Mfuko huo kwa mwaka 2024/2025;

- iv. Imeratibu na kushiriki kikao cha pamoja na Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa ajili ya kutoa taarifa baada ya kufanya ukaguzi wa Fedha za Mfuko wa Jimbo kwa miaka ya 2021 hadi 2023;
- v. Imefanya ufuatiliaji na tathmini kwa Kamati za Mfuko wa Maendeleo ya Jimbo Unguja na Pemba kwa kuondoa kasoro zilizoanishwa katika ripoti za Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali na kuimarisha utekelezaji wa Sheria ya Mfuko wa Jimbo;
- vi. Imetoa mafunzo ya uandaaji wa kumbukumbu za mapato na matumizi, daftari la kumbukumbu za manunuzi ya vifaa na Sheria ya Mfuko wa Jimbo. Mafunzo hayo, yametolewa kwa Wajumbe wa Kamati za Mfuko wa Jimbo Unguja na Pemba kuanzia tarehe 05 - 27/02/2025;
- vii. Imeratibu na kusimamia utoaji wa vibali 473 vya utafiti kwa watafiti wa ndani na nje ya nchi, ikijumuisha Taasisi 26 (Taasisi 7 za Serikali na Taasisi 19 za Binafsi), watafiti kutoka nje ya nchi ni 16 na Wenyeji 327. Aidha, jumla ya vibali 238 vilitolewa kwa wanawake na 209 kwa wanaume kutoka katika vyuo mbalimbali vya ndani na nje ya nchi;
- viii. Imeratibu na kusimamia miradi na mipango ya kisekta ukiwemo Mpango Mpito wa Jamii ni Afya (2023-2026) na Mkakati wa Lishe Zanzibar (2024/2025 – 2028/2029) ambayo inatekelezwa na sekta husika;
- ix. Imeratibu Mpango wa Maji Safi na Salama kwa kushirikiana na Shirika la Kimataifa la Action AID ambao unalenga kuhakikisha upatikanaji wa maji safi na salama kwa wanafunzi wa Skuli za Msingi, Sekondari na Madrasa Zanzibar;
- x. Imeratibu na kushiriki vikao vya Wataalamu na Makatibu Wakuu wa SJMT na SMZ kuhusu Hoja ya

Sukari inayozalishwa Zanzibar na Kiwanda cha Mahonda kuuzwa katika Soko la Tanzania Bara. Jumla ya vikao vitatu vya ngazi ya wataalamu na ngazi ya Makatibu Wakuu vilifanyika;

- xi. Imeratibu na kushiriki ziara ya Mheshimiwa Dkt. Ashatu K. Kijaji – aliyekuwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais, Muungano na Mazingira (SJMT) iliyofanyika Zanzibar, kuanzia tarehe 23 hadi 25 Septemba, 2024. Ziara hiyo ilihusisha vikao vya pamoja vya Sekta ya Mazingira na Muungano. Aidha, kupitia ziara hiyo, Miradi ya Muungano na Mazingira ilitembelewa na kukaguliwa Unguja na Pemba;
- xii. Imeandaa na kushiriki vikao vya majadiliano juu ya Mfumo wa Kielektroniki wa Uratibu wa Masuala ya Muungano na yasiyo ya Muungano vilivyofanyika Morogoro tarehe 19 hadi 25 Julai, 2024 na tarehe 14 Agosti, 2024 Jijini Dodoma;
- xiii. Imeratibu na kushiriki kikao cha Kamati ya Fedha, Uchumi na Biashara, kujadili masuala ya Muungano kilichofanyika Jijini Dodoma, tarehe 17 Oktoba, 2024;
- xiv. Imeandaa na kufanya ziara ya ufuatiliaji wa miradi inayotekelezwa kwa fedha za Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo (CDCF) kwa kushirikiana na Ofisi ya Makamu wa Rais. Ziara hiyo, ilifanyika tarehe 25 hadi 26 Novemba, 2024 katika Manispaa ya Magharibi “A” na Magharibi “B” Unguja;
- xv. Imeratibu ziara ya Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa - TAMISEMI (SJMT) iliyofanyika Zanzibar iliyokuja ni kujifunza Mfumo wa Utambuzi wa Wakaazi, Ulinzi na Usalama katika Mamlaka ya Serikali za Mitaa, kuanzia tarehe 11-13 Disemba, 2024;

- xvi. Imeratibu vikao vitatu (3) vya mashirikiano baina ya:-
- a. Wizara ya Ujenzi, Mawasiliano na Uchukuzi (SMZ) na Wizara ya Ujenzi, Mawasiliano na Uchukuzi (SJMT) kilichofanyika Zanzibar tarehe 02 Disemba, 2024;
  - b. Wizara ya Katiba na Sheria (SJMT) na Ofisi ya Rais, Katiba, Sheria, Utumishi na Utawala Bora (SMZ) kilichofanyika Dar es Salaam, kuanzia tarehe 17 hadi 20 Disemba, 2024;
  - c. Wizara ya Fedha na Mipango (SJMT) na Ofisi ya Rais, Kazi, Uchumi na Uwekezaji (SMZ) kilichofanyika Dodoma, kuanzia tarehe 16 hadi 18 Disemba, 2024.
- xvii. Ofisi imeratibu ziara ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba, na Sheria kutembelea na kukagua shughuli zinazofanywa na Taasisi za Muungano kwa upande wa Zanzibar iliyofanyika tarehe 19 Februari, 2025;
- xviii. Ofisi imeratibu na kushiriki Kikao cha Sekretarieti ya Kamati ya Pamoja ya Kushughulikia Masuala ya Muungano kilichofanyika Dar es Salaam tarehe 21 Februari, 2025. Aidha, imefanya Mapitio ya Utaratibu wa Vikao vya Kamati ya Pamoja ya SJMT na SMZ na kufanya marekebisho;
- xix. Ofisi imeratibu na kushiriki mafunzo ya Waheshimiwa Wabunge wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa upande wa Zanzibar yaliyohusu shughuli zinazofanywa na Taasisi mbali mbali za Muungano zilizopo Zanzibar ambayo yalifanyika tarehe 28 Februari, 2025 Zanzibar. Aidha, Waheshimiwa Wabunge walipatiwa mafunzo ya Sheria ya Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo (CDCF) kwa lengo la kuwajengea uwezo zaidi;
- xx. Imeratibu na kushiriki Mkutano wa Kumi na Sita wa Baraza la Kumi la Wawakilishi ulioanza tarehe

11/09/2024 hadi 02/10/2024, Mkutano wa Kumi na Saba wa Baraza la Kumi la Wawakilishi ulioanza tarehe 27/11/2024 hadi 06/12/2024, Mkutano wa Kumi na Nane wa Baraza la Kumi la Wawakilishi, ulioanza tarehe 12/02/2025 hadi 28/02/2025;

xxi. Imeratibu na kushiriki katika maadhimisho na kilele cha Mbio za Mwenge wa Uhuru 2024, Wiki ya Vijana na Kumbukizi ya Baba wa Taifa Mwalimu J. K. Nyerere. Kilele hicho kilifanyika kuanzia tarehe 08 - 14/10/2024 Jijini Mwanza;

xxii. Imeandaa kikao cha kupokea mrejesho wa Ripoti ya Tathmini ya Utekelezaji wa Sera za Kisekta Zanzibar pamoja na kupokea maoni ya kuiboresha ripoti hiyo. Kikao hicho kilifanyika tarehe 26/09/2024;

xxiii. Imeandaa kikao na Wadau wa Siasa pamoja na Taasisi za Serikali ili kutoa mrejesho wa Ripoti ya Hali ya Siasa nchini kwa kipindi cha miaka minne. Kikao hicho kilifanyika katika Ukumbi wa Ofisi za Makamu wa Pili wa Rais – Vuga, tarehe 10/02/2025.

137. Mheshimiwa Spika, Proramu hii vilevile inasimamia na kutekeleza Mpango wa Kunusuru Kaya Masikini (TASAF) kwa upande wa Zanzibar. Utekelezaji wa Mpango huu unahusisha maeneo mawili ya utekelezaji ambayo ni Unguja na Pemba na unahusisha jumla ya Kaya **54,133** (Unguja **25,264** na Pemba **28,869**). Mpango huu unakwenda sambamba na mipango ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kwa kuzingatia vipengele muhimu vya Dira ya Maendeleo ya Zanzibar 2050, Ilani ya CCM kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2020 pamoja na Maelekezo na Ahadi mbali mbali za viongozi Wakuu wa Kitaifa. Utekelezaji wa Mpango huu wa Programu ya Kunusuru Kaya Maskini ni kama ifuatavyo:-

- i. Ofisi imeendelea na utekelezaji wa miradi **tisa (9)** ya Ujenzi wa Miundombinu iliyohusisha Sekta ya Elimu na Afya yenye thamani ya **Shilingi 1,838,980,411** kama inavyoonekana katika **Kiambatisho Namb. 4**. Kati ya Miradi hiyo, minne (4) imekamilika na kukabidhiwa Sekta husika kwa matumizi;
- ii. Kupitia Mpango wa Kuweka Akiba na Kukuza Uchumi wa Kaya imewawezesha wanakaya kujiwekea akiba, kuanzisha miradi ya uzalishaji na kuongeza kipato cha kaya husika pamoja na kuwawezesha kuunda vikundi ili kuyafikia malengo yaliyowekwa;
- iii. Ofisi imefanya ufuatiliaji wa maendeleo ya vikundi 1,147 katika Shehia 126 kwa lengo la kupata taarifa kamili za uhai wa vikundi husika, shughuli zinazotekelezwa na vikundi, hali ya huduma za kibenki kwa vikundi, hali ya uwekaji wa akiba na utoaji wa mikopo kwa wanavikundi pamoja na hali ya usajili wa vikundi kwa Mamlaka husika;
- iv. Ofisi imeratibu na kusimamia malipo ya Ruzuku za Uzalishaji kwa Kaya za Walengwa wa Mpango waliokidhi vigezo vya kupatiwa ruzuku hiyo. Jumla ya **Shilingi 313,013,366** zimelipwa kwa **kaya 1,445**;
- v. Ofisi imeratibu malipo ya Ruzuku za Uzalishaji (Productive Grants) kwa Kaya za Walengwa wa Mpango waliokidhi vigezo vya kupatiwa ruzuku hiyo, ambapo Shilingi 76,823,300 zimetolewa kwa kaya za Walengwa 174. Hivyo kufanya jumla ya **Shilingi 389,836,666** kulipwa kwa walengwa 1,619 hadi kufikia mwezi wa Disemba 2024.
- vi. Ofisi imefanya ziara mbalimbali pamoja na vikao kwa wadau wa Mpango kama ifuatavyo:-

- a. Ziara ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar, alifanya ukaguzi wa Mradi wa Ujenzi wa Kituo cha Afya Daraja la Pili katika Shehia ya Kinyikani;
- b. Ofisi imeratibu ziara ya Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais Muungano, kisiwani Pemba na kutembelea Mradi wa Ujenzi wa Ngazi, Shehia ya Kizimbani na Madungu pamoja na kutembelea Vikundi vya Walengwa;
- c. Ofisi imeratibu ziara ya siku mbili kwa Wawakilishi wa Benki ya Dunia waliotembelea Shehia za Kiembesamaki na Kianga ambapo walipata fursa ya kukutana na baadhi ya kaya za walengwa na kupata ushuhuda wa mafanikio kwa shughuli za uzalishaji baada ya kupatiwa Ruzuku za Uzalishaji na kuwa tayari kutoka katika Mpango;
- d. Ofisi imeratibu ziara ya siku mbili kwa Timu ya Serikali inayohusiana na maandalizi ya Andiko la Mpango kwa Kipindi cha Tatu cha Mpango wa Kunusuru Kaya Masikini. Ujumbe huo, ulitembelea Shehia za Mnyimbi na Chumbuni kupata fursa ya kukutana na baadhi ya kaya za Walengwa na kupata ushuhuda wa mafanikio na changamoto za utekelezaji wa Mpango;
- e. Ofisi imeratibu ziara tatu za wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu katika maeneo mbalimbali ya utekelezaji wa Mpango kwa mwezi Julai 2024 hadi Machi 2025.

138. Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Uhamiaji Zanzibar, inapokea ruzuku ya fedha kutoka Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kutokana na kiasi cha fedha wanachochangia katika mfuko mkuu wa Serikali. Ruzuku hiyo wanaitumia kwa kazi mbalimbali za kawaida na utekelezaji wa miradi ya maendeleo. Kwa mwaka 2024/2025 miradi ya maendeleo

iliyotekelezwa na inayoendelea kutekelezwa ni pamoja na Ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Mkoa wa Mjini Magharibi – Mazizini, Ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Wilaya ya Micheweni , Mkoa wa Kaskazini, Pemba, Ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Wilaya ya Kati, Mkoa wa Kusini Unguja na Ujenzi wa Chuo cha Uhamiaji Kitogani Mkoa wa Kusini Unguja.

- 139. Mheshimiwa Spika,** Idara ya Uhamiaji Zanzibar vilevile ipo katika hatua za awali za utekelezaji wa miradi mitatu ambayo ni Ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Wilaya ya Kusini Unguja, Ukarabati wa Nyumba za Makaazi ya Askari, ziliopo Finya, Mkoa wa Kaskazini Pemba na Ununuzi wa Boti kwa ajili ya Kuimarisha Doria za Baharini.
- 140. Mheshimiwa Spika,** kwa mwaka wa fedha 2023/2024 Programu hii Ndogo inayotekelezwa na Idara ya Uratibu wa Shughuli za Serikali iliidhinishiwa jumla ya **Shilingi 2,080,589,420** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi, 2025 imetumia **Shilingi 1,776,694,867** ambazo ni sawa na **asilimia 97** kwa fedha zilizotengwa kwa miezi tisa na **asilimia 85** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.
- 142.Mheshimiwa Spika,** Programu hii Ndogo kupitia Programu ya TASAF pia ilipangiwa **Shilingi 30,320,108,070** kwa kazi za maendeleo ambapo **Shilingi 30,220,108,070** ni mchango wa Washirika wa Maendeleo na **Shilingi 100,000,000** ni mchango wa Serikali. Hadi kufikia Machi 2025 fedha zilizopatikana ni **Shilingi 4,984,063,243** ambazo ni sawa na asilimia 26 ambapo **Shilingi 4,959,063,243** ni mchango wa Washirika wa Maendeleo sawa na **asilimia 16** na **Shilingi 25,000,000** ni mchango wa Serikali sawa na **asilimia 25** kwa fedha zilizopangwa kwa mwaka.
- 140.Mheshimiwa Spika,** Vilevile, Baraza hili liliidhinisha matumizi ya **Shilingi 23,125,000,000** ikiwa ni ruzuku kwa Idara ya Uhamiaji, Zanzibar na hadi Machi 2025 ilipata

Shilingi 15,416,665,668 ambazo ni sawa na **asilimia 89** kwa fedha zilizotengwa miezi tisa na **asilimia 67** kwa fedha zilizopangwa kwa mwaka.

Programu Ndogo – (CO10204): Shughuli za SMZ – Dodoma

143.Mheshimiwa Spika, Programu Ndogo ya Shughuli za SMZ, Dodoma jukumu lake kuu ni kuratibu mipango na utekelezaji wa shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kwa upande wa Tanzania pamoja na kukuza na kuimarisha ushirikiano baina SMZ na Serikali na Taasisi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Washirika wa Maendeleo, Taasisi za Kimataifa na Ofisi za Kibalozi. Kwa kipindi cha miezi tisa cha mwaka wa fedha 2024/2025 Programu hii Ndogo imetekeleza yafuatayo:-

- i. Ofisi imeratibu na kushiriki vikao 26 vya mashirikiano ya kazi baina ya Wizara za SMZ, SMT, Ofisi za Kibalozi, Taasisi na Jumuiya za Kimataifa (**Kiambatisho Namb. 5**);
- ii. Ofisi imeratibu huduma ya upatikanaji wa VISA mbili (2) kwa Viongozi wa Seriakli ya Mapinduzi ya Zanzibar;
- iii. Imeshiriki Maonesho ya 11 ya Kimataifa ya Biashara Zanzibar ambayo hufanyika kila mwaka Zanzibar, ambapo kwa mwaka huu ilianza tarehe 01/01 hadi 15/01/2024;
- iv. Ofisi imeshiriki maonesho ya 48 ya kimataifa ya biashara ya Saba Saba Dar es salaam ambayo hufanyika kila mwaka Dar es salaama, ambapo kwa mwaka huu ilianza tarehe 28/06 hadi 8/07/2024
- v. Ofisi imeendelea kuimarisha utendaji kazi kwa wafanyakazi wake kwa kuwapatia Wafanyakazi wanne (4) mafunzo ya Muda mfupi katika kada mbalimbali pamoja na kulipia huduma za uendeshaji wa Ofisi ikiwemo huduma ya umeme, kulipia internet, kulipia maji taka na kununua vifaa vya Ofisi;

144. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2024/2025 Programu hii Ndogo inayotekelezwa na Ofisi ya Uratibu wa Shughuli za SMZ Dodoma iliidhinishiwa kutumia jumla ya **Shilingi 1,491,747,684** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi, 2025 imetumia **Shilingi 699,776,370** ambazo ni sawa na **asilimia 59** kwa fedha zilizotengwa kwa miezi tisa na **asilimia 47** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.

**PROGRAMU KUU – CO104: UENDESHAJI NA URATIBU
WA OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS**

145. Mheshimiwa Spika, Programu Kuu hii ya Uendeshaji na Uratibu wa Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais inahusika na uimarishaji wa mazingira bora ya wafanyakazi na usimamizi wa mipango na shughuli za kiofisi. Programu hii ina Programu Ndogo tatu (3) ambazo ni Uongozi na Utawala, Mipango, Sera na Utafiti na Ofisi Kuu Pemba.

Programu Ndogo – (CO10401): Uongozi na Utawala

146. Mheshimiwa Spika, Programu hii Ndogo inahusika na usimamizi wa rasilimali za ofisi na utekelezaji wa kazi za kila siku za Ofisi na inatekelezwa na Idara ya Uendeshaji na Utumishi. Kwa kipindi cha miezi tisa cha mwaka wa fedha 2024/2025 Programu Ndogo hii imetekeleza yafuatayo:-

- i. Imeendelea kusimamia maslahi na stahiki za kiutumishi za wafanyakazi wa Ofisi kama ifuatavyo:-
  - a. Malipo ya mshahara kwa wafanyakazi wote wa Ofisi pamoja na kutoa nyongeza ya mshahara kwa wafanyakazi wa Ofisi kwa mujibu wa taratibu za utumishi;

- b. Kutoa likizo la kawaida kwa wafanyakazi **76** wa Ofisi na posho ya likizo kwa wafanyakazi **59**;
  - c. Kuwapandisha daraja wafanyakazi **12** kwa kuzingatia taratibu za kiutumishi. Aidha, wafanyakazi **9** wamebadilishwa kada na kupangiwa majukumu kwa mujibu wa sifa na taaluma zao; na
  - d. Kuratibu utoaji wa fao la urithi kwa warithi wa wafanyakazi 3 ambao wamefariki dunia;
- ii. Wafanyakazi 47 wanaendelea kupatiwa mafunzo ya muda mrefu katika ngazi na fani mbalimbali zikiwemo utawala wa umma, rasilimali watu, ununuzi na teknolojia ya habari na mawasiliano (**Angalia Kiambatisho Nam. 6**);
  - iii. Imeimarisha mfumo wa ulinzi katika Jengo la Ofisi Vuga kwa kukamilisha zoezi la ufungaji wa kamera (CCTV) pamoja na kifaa cha utambuzi wa alama za vidole (Biometric fingerprint);
  - iv. Kuendelea kuimarisha tovuti ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;
  - v. Imesimamia uandaaji wa mikataba nane (8) ambayo ilihusisha utoaji wa huduma katika Sherehe za Mapinduzi ya Zanzibar, Ujenzi wa nyumba ya Makaazi ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais, Pemba na Ujenzi wa Ofisi ya Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa, Kisakasaka na matumizi ya kawaida ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;
  - vi. Imesimamia shughuli za uendeshaji wa Ofisi ikiwemo ununuzi wa vitendeakazi, kulipia gharama za umeme, mawasiliano na vyombo vya usafiri;
  - vii. Imefanya matengenezo madogo katika jengo la Ofisi lililopo Vuga pamoja na Ukumbi wa Sheikh Idriss Abdul Wakil uliopo Kikwajuni ili kuweka mazingira mazuri ya kazi;

viii. Kuratibu na kusimamia vikao 6 vya kiutendaji kwa ajili ya kuimarisha kazi za Ofisi; na

ix. Kutoa huduma za mikutano 88 katika Ukumbi wa Sheikh Idriss Abdul Wakil. Mikutano hiyo ilihusisha Viongozi wa Serikali, Watendaji pamoja na Taasisi binafsi.

147. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2024/2025 Programu hii Ndogo inayotekelezwa na Idara ya Uendeshaji na Utumishi iliidhinishiwa **Shilingi 1,854,385,802** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi, 2025 imetumia **Shilingi 1,143,577,809** ambazo ni sawa na **asilimia 82** kwa fedha zilizotengwa kwa miezi tisa na **asilimia 62** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.

Programu Ndogo – (CO10402): Mipango, Sera na Utafiti

148. Mheshimiwa Spika, Programu hii ndogo ambayo inatekelezwa na Idara ya Mipango, Sera na Utafiti inahusika na uratibu wa masuala ya bajeti, uibuaji na ufuatiliaji wa miradi ya maendeleo na masuala ya sera na tafiti zinazohusu masuala yanayosimamiwa na Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais. Kwa kipindi cha miezi tisa cha mwaka wa fedha 2023/2024 programu ndogo hii imetekeleza yafuatayo:-

- i. Imeandaa taarifa ya utekelezaji wa kazi za Ofisi kwa vipindi tofauti vya robo na nusu mwaka, 2024/2025 ikiwemo Taarifa za Utekelezaji wa Bajeti, Taarifa za utekelezaji wa miradi ya maendeleo, pamoja na Taarifa ya Utekelezaji ya Miezi Tisa 2024/2025. Taarifa hizo zimewasilishwa katika mamlaka mbalimbali ikiwemo Tume ya Mipango, Ofisi ya Rais Fedha na Mipango Kamati za Kudumu za Baraza la Wawakilishi;
- ii. Kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais, Fedha na Mipango Ofisi imeandaa na kutoa mafunzo kwa Maafisa Mipango

wa Idara na Taasisi za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais juu ya uandaaji wa bajeti kwa mwaka wa fedha 2025/2026. Aidha, Ofisi kwa kushirikiana na Tume ya Mipango imetoa mafunzo yanayohusiana na uibuaji na uandaaji wa miradi ya maendeleo kwa Maafisa Mipango na Maafisa Miradi wa Idara na Taasisi za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;

- iii. Imeandaa bajeti ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kwa mwaka wa fedha 2025/2026 iliyoambatana na mpango kazi wa matumizi wa Ofisi kwa mwaka 2025/2026;
- iv. Ofisi imefanya ziara za ufuatiliaji na tathmini na kuandaa taarifa za ziara hizo kwa miradi ya maendeleo na shughuli zinazosimamiwa na Ofisi kwa kila robo mwaka 2024/2025 na kuziwasilisha sehemu husika;
- v. Inaendelea kuratibu na kushiriki katika kuifanyia mapitio Sera ya Kukabiliana na Maafa ya Mwaka 2011 pamoja na Mpango wa Utekelezaji wa Sera hiyo;
- vi. Imeratibu ziara ya ufuatiliaji za Kamati ya Baraza la Wawakilishi katika maeneo mbalimbali ya kazi Unguja, Pemba na Tanzania Bara;
- vii. Kwa kushirikiana na Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi, Ofisi imeratibu kikao cha wadau kutoka Zanzibar cha kutoa maoni ya Andiko la Mapendekezo ya Kurekebisha Sheria ya Tume ya Jeshi la Polisi, Jeshi la Magereza, Jeshi la Zimamoto na Uokoaji na Idara ya Uhamiaji Tanzania, Sura ya 241;
- viii. Ofisi imeendelea kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za Kitengo cha Uratibu na Usimamizi wa Kitaifa wa Mfuko wa Fedha wa Dunia (Zanzibar Global Fund Country Coordinating Mechanism- ZGFCCM) kwa kufuatilia shughuli zote zinazofanywa na Programu za Kukabiliana na Maradhi ya UKIMWI, Kifua Kikuu na Malaria katika maeneo ya miradi kwa Unguja na Pemba;

ix. Ofisi imeanza taratibu za ujenzi wa Nyumba ya Makaazi ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais katika eneo la Tibirinzi, Pemba. Tayari mkandarasi amekabidhwa kazi husika na maandalizi ya awali katika eneo la ujenzi yanaendelea;

149. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2024/2025, Programu Ndogo ya Mipango, Sera na Utafiti iliidhinishiwa kutumia jumla ya **Shilingi 506,242,628** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi, 2025 imetumia **Shilingi 196,938,000** ambazo ni sawa na **asilimia 50** kwa fedha zilizotengwa kwa miezi tisa na **asilimia 39** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.

Programu Ndogo – (CO10403): Uratibu na Utekelezaji wa Shughuli za Ofisi – Pemba

150. Mheshimiwa Spika, Programu hii ndogo inatekelezwa na Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, Pemba. Kwa vile shughuli zinazofanywa na Idara na Taasisi za Ofisi Unguja vilevile hutekelezwa Pemba, Programu hii inahusika zaidi na uratibu wa shughuli hizo kwa upande wa Pemba sambamba na shughuli za kiutawala za kila siku. Kwa kipindi cha miezi tisa cha mwaka wa fedha 2024/2025, Programu ndogo hii imetekeleza yafuatayo:-

- i. Imeratibu jumla ya ziara 12 za Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais alizofanya Pemba;
- ii. Ofisi imeandaa Mipango na Bajeti kwa mwaka wa fedha 2025/2026 na kuandaa na kuwasilisha taarifa za utekelezaji wa mipango hiyo ya mwaka 2024/2025 ikiwemo bajeti na Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya mwaka 2020 Ofisi Kuu Unguja kwa hatua zinazostahiki;
- iii. Imesimamia utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya Ofisi kwa upande wa Pemba ikiwemo Ujenzi wa Nyumba ya Makaazi ya Makamu wa Pili wa Rais, Tibirinzi Pemba

na Program ya TASAF. Kwa upande wa TASAF shughuli zilizotekelezwa ni:-

- a. Utekelezaji wa miradi ya Miundombinu maalum (Targeted Infrastructure) ya Ujenzi wa Kituo cha Afya Kinyikani, Ujenzi wa madarasa Skuli ya Msingi Mtangani, Ujenzi wa madarasa Skuli ya Msingi Dodo, Ujenzi wa madarasa Skuli ya Msingi Chwaka, Ujenzi wa madarasa Skuli ya Msingi Nanguji na Ujenzi wa daraja Shehia ya Michungwani;
  - b. Uhaulishaji fedha kwa kaya za walengwa wa Mpango katika Shehia 129. Awamu nne za malipo zimefanyika ambapo jumla ya **Shilingi 1,668,314,250** zililipwa kwa Walengwa 17,471;
  - c. Zoezi la uhakiki wa taarifa za vikundi vya walengwa katika shehia 129 na kuvifungulia akaunti za benki vikundi vya kuweka na kukeza vya kaya za walengwa wa Mpango wa Kunusuru Kaya Masikini;
- iv. Imeendelea kuratibu na kufuatilia utekelezaji wa shughuli za Serikali Pemba ikiwemo:-
- a. Ziara 30 za viongozi wakuu wa kitaifa, zikijumuisha ziara mbili (2) za Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, ziara tisa (9) za Mheshimiwa Dk. Hussein Ali Mwinyi, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, ziara saba (7) za Mheshimiwa Othman Massoud Othman, Makamu wa Kwanza wa Rais wa Zanzibar na ziara kumi na mbili (12) za Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla, Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar.
  - b. Kuratibu utekelezaji wa ahadi 12 na maagizo 55 ya Viongozi Wakuu wa Kitaifa yaliyotolewa wakati wa ziara zao Pemba;
  - c. Ziara tatu (3) za Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Baraza la Wawakilishi ya Kusimamia Ofisi za Viongozi

Wakuu wa Kitaifa na ziara moja (1) ya Kamati ya Bajeti ya Baraza la Wawakilishi;

- d. Utekelezaji wa miradi iliyotekelezwa kupitia fedha za kuchochea maendeleo ya Mfuko wa Jimbo (ZCDF)
- v. Imeratibu shughuli za kukabiliana na maafa Pemba ikiwemo kutoa kutoa elimu kwa makundi mbali mbali ya kijamii juu ya kujiandaa na kukabiliana na maafa, kufanya kaguzi katika maeneo mbali mbali, mikutano ya wadau na utoaji wa huduma na vifaa/misaada ya kibinaadamu katika maeneo yaliyopatwa na majanga;
- vi. Imeratibu ufanikishaji wa shughuli za Maadhimisho ya Miaka 61 ya Mapinduzi ya Zanzibar zilizotekelezwa Pemba.

151. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2024/2024, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais Pemba iliidhinishiwa kutumia jumla ya **Shilingi 953,319,782** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi, 2025 imetumia **Shilingi 592,514,592** ambazo ni sawa na **asilimia 81** kwa fedha zilizotengwa kwa miezi tisa na **asilimia 62** kwa fedha iliyotengwa kwa mwaka.

Aidha, kwa upande wa makusanyo ya mapato, Programu hii ndogo ilipangiwa kukusanya **Shilingi 19,590,000** kutokana na ukodishaji wa vifaa vya sherehe na hadi Machi, 2025 ilikusanya **Shilingi 5,100,000** ikiwa ni sawa na asilimia 35 kwa miezi tisa na asilimia 26 kwa mwaka.

C02 – BARAZA LA WAWAKILISHI

152. Mheshimiwa Spika, Majukumu ya Afisi ya Baraza la Wawakilishi yanatekelezwa kupitia Programu Kuu mbili ambazo ni Programu ya Kutunga Sheria, Kupitisha Bajeti na Kusimamia Taasisi za Serikali pamoja na Programu ya Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi.

**PROGRAMU KUU - (C0201): KUTUNGA SHERIA,
KUPITISHA BAJETI NA KUSIMAMIA TAASISI ZA
SERIKALI**

153. Mheshimiwa Spika, Programu Kuu hii ya Kutunga Sheria, Kupitisha Bajeti na Kusimamia Taasisi za Serikali inahusika na utekelezaji wa jukumu la msingi la Baraza la Wawakilishi ambalo ni kuhakikisha haki na utawala wa sheria vinatekelezwa Zanzibar ili kukuza demokrasia na uwakilishi wa wananchi. Kwa kipindi cha miezi tisa cha mwaka wa fedha 2024/2025, Afisi ya Baraza la Wawakilishi kupitia Programu hii imetekeleza yafuatayo:-

- i. Imeratibu mikutano mitatu ya kawaida ya Baraza la Wawakilishi ambayo ni :
  - a. Mkutano wa Kumi na Sita uliofanyika kuanzia tarehe 11 Septemba hadi tarehe 2 Oktoba, 2024 ambao pamoja na mambo mengine Serikali iliwasilisha majibu ya maagizo ya taarifa za Kamati za Kudumu za Baraza la Wawakilishi;
  - b. Mkutano wa Kumi na Saba uliofanyika kuanzia tarehe 27 Novemba hadi tarehe 5 Disemba, 2024 ambao ulihusika na uwasilishwaji wa Taarifa za Utekelezaji wa Majukumu kwa Taasisi ambazo sheria zao zimeelekeza kuwasilishwa taarifa hizo Barazani;
  - c. Mkutano wa Kumi na Nane ulioanza tarehe 12 Februari, 2025 na kumalizika tarehe 28 Februari, 2025 ambao ulikuwa mahsusi kwa ajili ya Kamati za Kudumu za Baraza la Wawakilishi kuwasilisha taarifa zao za mwaka kama zinavyoelekezwa na Kanuni ya 124 ya kanuni za Kudumu za Baraza la Wawakilishi, Toleo la 2024;

- ii. Imeratibu shughuli za kazi za Kamati za Kudumu za Baraza la Wawakilishi ambapo kwa kipindi cha Julai hadi Machi (2024/2025) Kamati zimefanya kazi katika mizunguko mitatu ya kazi za kawaida kama ifuatavyo :
- a. Mzunguko wa Kwanza ulianza tarehe 08/07/2024 hadi 26/07/2024 kwa kuanza kazi Kamati ya Kanuni na Sheria Ndogo na Kamati nyengine zilizobakia zilianza kazi tarehe 05/08/2024 hadi tarehe 23/08/2024;
  - b. Mzunguko wa Pili wa kazi za Kamati ulianza tarehe 28/10/2024 hadi tarehe 15/11/2024;
  - c. Mzunguko wa Tatu ulianza tarehe 10/12/2024 hadi tarehe 27/12/2024 kwa Kamati ya Kanuni na Sheria Ndogo na Kamati ya Hesabu za Serikali (PAC). Aidha, Kamati nyengine zilizobakia zilianza kazi tarehe 13/1/2025 kwa Kamati zinazofanya kazi wiki tatu na tarehe 20/01/2025 kwa Kamati zinazofanya kazi wiki mbili.
  - iii. Kamati za Baraza la Wawakilishi zilipitia Miswada ya Sheria pamoja na kupitia Taarifa za Utekelezaji wa mwaka wa majukumu ya Taasisi ambazo sheria zake imezitaka kuwasilishwa taarifa hizo Barazani;
  - iv. Imeratibu na kupokea taarifa za Kamati za Kudumu za Baraza la Wawakilishi kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2024/2025 na kuwasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Nane wa Baraza la Wawakilishi uliofanyika kuanzia tarehe 12 hadi 28 Februari, 2025;

**PROGRAMU KUU - (C0202): UONGOZI NA UTAWALA
WA BARAZA LA WAWAKILISHI**

154. Mheshimiwa Spika, Programu hii ina Programu Ndogo mbili ambazo ni Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi na

Afisi ya Baraza la Wawakilishi Pemba. Lengo la Programu Kuu hii ni kuweka mazingira ya kazi yatakayoweza Baraza la Wawakilishi kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi. Katika kipindi cha miezi tisa (Julai 2024 – Machi 2025) cha mwaka wa fedha 2024/2025, Afisi ya Baraza la Wawakilishi kupitia Programu hii imetekeleza yafuatayo:-

- i. Imeratibu shughuli za Tume ya Utumishi wa Baraza la Wawakilishi, huduma za Waheshimiwa Wajumbe kwa mujibu wa taratibu zilizopo pamoja na upatikanaji wa stahiki zote za Wajumbe na wafanyakazi wa Baraza;
- ii. Imeratibu safari za nje za Viongozi, Wajumbe na Watendaji wa Baraza kwa ajili ushirikiano na Mabunge ikiwemo safari za Mikutano ya Jumuiya ya Madola (Commonwealth Parliamentary Association (CPA)), Uhusiano na Ushirikiano baina ya Chama cha Makatibu Mezani wa Mabunge (Society of the Clerks at the Table in - SOCCAT) ya nchi za Jumuiya ya Madola Kanda ya Afrika, kilichofanyika mjini Dodoma, Ushirikiano wa Kikanda ikiwa ni pamoja na baadhi ya Wajumbe wa Kamati ya Hesabu za Serikali (PAC) kushiriki katika mikutano ya Kamati za Hesabu za Serikali za Jumuiya ya Maendeleo ya Kusini mwa Afrika (SADCOPAC) uliofanyika nchini Zimbabwe na viongozi na maafisa mbali mbali zilizofanyika Maeneo mbalimbali Tanzania Bara;
- iii. Imefanya matengenezo ya majengo ya Afisi ya Baraza la Wawakilishi na nyumba ya Mheshimiwa Spika, matengenezo ya mkahawa pamoja na ujenzi wa ghala (stoo), ununuzi wa vitendea kazi pamoja na kufanya matengenezo ya vyombo vya usafiri, uwekaji wa vipoza hewa katika Ofisi za Baraza ambapo kazi hiyo imefikia **asilimia 97**;
- iv. Imeendelea na maandalizi ya ujenzi wa majengo mapya ya Baraza la Wawakilishi yatakayokidhi mahitaji ya muda mrefu katika eneo watakalokabidhiwa na Serikali;

- v. Kwa kushirikiana na Shirika la Utangazaji la Zanzibar (ZBC), Afisi ya Baraza imetoa vipindi kumi na moja vya elimu kwa umma kuhusu shughuli za Baraza la Wawakilishi;
- vi. Imeendelea kuwajengea uwezo watumishi wake ambapo jumla ya watumishi 16 wanaendelea na masomo ya muda mrefu katika vyuo mbali mbali vya ndani na nje ya nchi.

155. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Baraza la Wawakilishi kupitia Programu zake Kuu mbili kwa mwaka wa fedha 2024/2025 iliidhinishiwa kutumia **Shilingi 30,873,400,000** kwa matumizi ya kawaida na hadi kufikia Machi 2025, Afisi imetumia **Shilingi 17,757,575,063** sawa na **asilimia 91** kwa fedha iliyopangwa miezi tisa na **asilimia 58** kwa mwaka.

C03 – TUME YA UCHAGUZI YA ZANZIBAR

156. Mheshimiwa Spika, Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar ina jukumu la kuratibu na kusimamia shughuli za chaguzi hapa Zanzibar. Jukumu hili linatekelezwa kupitia Programu Kuu mbili ambazo ni Uendeshaji wa Shughuli za Uchaguzi na Usimamizi wa Kazi za Utawala na Uendeshaji wa Shughuli za Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar.

PROGRAMU KUU - (C0301): UENDESHAJI WA SHUGHULI ZA UCHAGUZI

157. Mheshimiwa Spika, Programu Kuu hii inatekeleza jukumu la msingi la Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar ambayo ni kuratibu na kusimamia chaguzi mbalimbali za nchi. Kwa kipindi cha miezi tisa (Julai 2024 – Machi 2025) cha mwaka wa fedha 2024/2025, Tume ya Uchaguzi kupitia Programu hii imetekeleza yafuatayo:-

- i. Imefanya mikutano 14 kwa wadau wa uchaguzi katika makundi maalum yakiwemo, makundi ya vijana, wanawake na Watu wenye Ulemavu katika ngazi ya Kitaifa hadi Wilaya. Mikutano hiyo ililenga kutoa taarifa kwa Wadau na vyombo vya habari kuhusu utaratibu wa Uandikishaji wa Wapiga kura wapya wa awamu ya pili pamoja na kutangaza ratiba ya Uandikishaji kwa Zanzibar nzima;
- ii. Imesimamia na kuendesha zoezi la uandikishaji wapiga kura wapya awamu ya pili ambapo jumla ya Wapiga Kura wapya **101,641** waliandikishwa ikiwa ni **asilimia 128.79** ya makadirio ya wapiga kura wapya **78,922**, kabla ya zoezi hilo;
- iii. Ilizindua Mfumo wa Uangalizi wa Shughuli za Uchaguzi na kwa mara ya kwanza Afisi ya Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar imetoa Vibali vya Uangalizi Uandikishaji Wapiga Kura wapya kwa taasisi nane (08) ambazo ni Community Wellbeing Foundation, Tume ya haki za Binaadamu, ZAFAYCO, PIRO, Jumuiya ya Maendeleo ya vijana jimbo la Malindi, Hope and Care, Center for Youth Dialogue (CYD);
- iv. Imeendelea kusimamia na kuratibu Utoaji wa Elimu ya Wapiga Kura katika shughuli mbali mbali za kiuchaguzi. Elimu hiyo hasa ilitolewa juu ya zoezi la Uandikishaji Wapiga Kura wapya awamu ya pili. Walengwa wa elimu hiyo imetolewa kwa Viongozi wa Kitaifa na watu mashuhuri, watumishi na wanafunzi wa Taasisi za Elimu ya juu, skuli za Serikali na Binafsi kwa Unguja na Pemba na asasi za kirai. Aidha, elimu ilitolewa katika Shehia mbalimbali za Unguja na Pemba kupitia gari la matangazo “road show”, majukwaa ya vijana na michezo, na kuendesha vipindi vya Redio na Televisheni pamoja na mitandao ya kijamii na vipeperushi;

- v. Imefanya mapitio ya miongozo mbali mbali inayohusiana na shughuli za Uchaguzi ikiwemo; Kanuni za Uchaguzi, Kanuni za Uandikishaji, Maelekezo ya wasimamizi wa Uchaguzi, Maelekezo ya wasimamizi wasaidizi wa Uchaguzi na; Muongozo wa elimu ya Wapiga Kura.
- vi. Imeendelea na kazi ya Uendelezaji wa Daftari la Kudumu la Wapiga Kura kwa kusahihisha taarifa za Wapiga Kura walioomba kusahihisha taarifa zao, kuhamisha taarifa, kutengeza vitambulisho vipya kwa waliopoteza na kuharibikiwa vitambulisho vyao pamoja na kupokea maombi ya kuondolewa katika daftari watu waliopoteza sifa kuwemo katika Daftari la Kudumu la Wapiga Kura.
- vii. Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar inaendelea na matayarisho ya Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2025 kwa kufanya manunuzi ya vifaa mbalimbali vya kuwezesha uchaguzi huo vikiwemo shajala, vifaa vya TEHAMA, mikoba, vifaa vya uhamasishaji vikiwemo (flana, kofia, miamvuli, hijabu), mashine ya ushapishaji na vifaa vya studio zitakazotumika katika Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2025.

PROGRAMU KUU - (CO302): USIMAMIZI WA KAZI ZA UTAWALA ZA UENDESHAJI WA SHUGHULI ZA TUME YA UCHAGUZI YA ZANZIBAR

158. Mheshimiwa Spika, Programu hii Kuu inahusika na uwekaji wa mazingira mazuri kwa Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar kutekeleza majukumu yake. Katika kipindi cha miezi tisa (Julai 2024 – Machi 2025) cha mwaka wa fedha 2024/2025, Tume ya Uchaguzi kupitia Programu hii imetekeleza yafuatayo:-

- i. Imeendelea kuratibu na kusimamia Mradi wa Ujenzi wa Majengo ya Kisasa ya Afisi za Uchaguzi ya Zanzibar yafuatayo:-

- a. Jengo la kisasa la Afisi Kuu ya Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar, Maisara Zanzibar ambalo litawezesha Tume ya Uchaguzi kutekeleza majukumu yake ya kiuchaguzi kwa uweledi na umakini mkubwa zaidi. Mradi huu vile vile umehusisha vifaa bora na vya kisasa vya kufanyia kazi. Fedha zote za mradi huu zinatoka Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar;
  - b. Jengo la Afisi ya Uchaguzi ya Wilaya ya Magharibi “B” ambayo itatumika katika shughuli za Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2025 na shughuli nyengine za Uchaguzi.
- ii. Imeendelea kuwapatia elimu Watendaji nane (8) wa Tume katika kada mbalimbali kwa lengo la kuleta ufanisi katika kazi;
  - iii. Afisi ya Tume ya Uchaguzi imepokea gari tatu kwa ajili ya uendeshaji wa shughuli zake za kila siku ambazo ni miongoni mwa gari 16 zilizoahidiwa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kupitia Ofisi ya Rais Fedha na Mipango;
  - iv. Afisi imenunua vifaa mbali mbali kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za kiutendaji na kulipia huduma za uendeshaji wa majukumu ya Afisi.

159. Mheshimiwa Spika, Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar kupitia Programu zake Kuu mbili kwa mwaka wa fedha 2024/2025 iliidhinishiwa kutumia jumla ya **Shilingi 5,380,400,000** kwa matumizi ya kawaida. Hadi kufikia Machi 2025, Afisi imetumia jumla ya **Shilingi 3,014,177,593** sawa na **asilimia 96** kwa miezi tisa na **asilimia 56** kwa mwaka.

160. Mheshimiwa Spika, Kwa upande wa makusanyo, Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar ilipangiwa kukusanya **Shilingi 14,879,000** na hadi kufika Machi 2025, fedha zilizokusanywa ni **Shilingi 6,893,000** sawa na **asilimia 74** ya fedha zilizotengwa kukusanya kwa miezi tisa na **asilimia 46** ya fedha zilizotengwa kukusanya kwa mwaka.

UTEKELEZAJI KIFEDHA

161. Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kwa mwaka wa fedha 2024/2025 kupitia Programu Kuu 7 na Programu Ndogo 14 iliidhinishiwa kutumia jumla ya **Shilingi 107,086,308,074** ambapo **Shilingi 71,512,200,004** ni kwa ajili ya matumizi ya kawaida na **Shilingi 35,574,108,070** kwa kazi za maendeleo. Hadi kufikia Machi 2025, Ofisi imetumia **Shilingi 44,519,874,136** kwa kazi za kawaida ambazo ni sawa na **asilimia 90** kwa fedha zilizopangwa kutumika kwa miezi tisa na **asilimia 62** fedha zilizopangwa kutumika kwa mwaka. Aidha, kwa upande wa kazi za maendeleo, Ofisi imepata **Shilingi 6,126,833,443** ikiwa ni **asilimia 23** ya kiasi kilichopangwa kwa miezi tisa na **asilimia 17** kwa fedha zilizopangwa kwa mwaka. Kati ya fedha zilizopatikana **Shilingi 6,101,833,443** ni mchango kutoka kwa Washirika wa Maendeleo na **Shilingi 25,000,000** ni mchango wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar (***Kiambatisho Nam. 7 na Nam. 8***).

162. Mheshimiwa Spika, vilevile, Ofisi ilipangiwa kukusanya **Shilingi 67,179,000** na hadi kufika Machi 2025, fedha zilizokusanywa ni **Shilingi 35,133,000** sawa na **asilimia 72** ya fedha zilizotengwa kukusanya kwa miezi tisa na **asilimia 52** ya fedha zilizotengwa kukusanywa kwa mwaka (***Kiambatisho Namba 9***).

MAPENDEKEZO YA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2025/2026

163. Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, pamoja na taasisi zake bado inaendelea kutekeleza na kusimamia Programu Kuu 7 na Programu Ndogo 14. Kwa mwaka wa fedha 2025/2026, Ofisi kupitia Programu hizo imepanga kutekeleza yafuatayo:

C01 – OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS

PROGRAMU KUU - (PC0101): URATIBU WA SHUGHULI ZA MAKAMU WA PILI WA RAIS

Programu Ndogo (SC010101): Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais

164. Mheshimiwa Spika, Program hii yenye Programu Ndogo moja lengo lake ni kuimarisha utendaji wa kazi wa Ofisi ya Faragha ya Makamu wa Pili wa Rais. Matarajio ya muda mrefu ya program hii ni kuwepo huduma bora kwa Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais ili aweze kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi zaidi. Katika mwaka wa fedha 2025/2026, Ofisi kupitia Programu hii imepanga kufanya yafuatayo:-

- i. Kuratibu ziara 60 za Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais za ndani ya Nchi na ziara 2 za nje ya Nchi;
- ii. Kuimarisha mashirikiano na mahusiano mema ya Kitaifa na Kimataifa kwa kuandaa mikutano baina ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais na Mabalizi na Wageni Mashuhuri kutoka ndani na nje ya nchi;
- iii. Kuratibu na kufuatilia utekelezaji wa ahadi na maagizo ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais anayoyotoa maeneo mbalimbali;
- iv. Kuratibu utatuzi wa malalamiko na migogoro ya wananchi kwa kushirikiana na Taasisi husika;
- v. Kufanya matengenezo katika makaazi ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais yalioko Dodoma, Pemba na Mazizini Unguja;
- vi. Kuratibu vikao vya uwasilishaji wa Taarifa za Utekelezaji wa Wizara zote za SMZ ambavyo vitafanyika kila baada ya Miezi mitatu;

165. Mheshimiwa Spika, ili Programu hii ya Uratibu wa Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais itekeleze kazi zake kwa mwaka

2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 2,023,250,000** kwa matumizi ya kazi za kawaida. Kati ya fedha hizo **Shilingi 1,347,981,000** ni kwa ajili ya malipo ya mishahara na michango inayoambatana nayo na **Shilingi 675,269,000** ni kwa matumizi mengineyo.

PROGRAMU KUU - (PCO102): URATIBU WA SHUGHULI ZA SERIKALI

166. Mheshimiwa Spika, Programu ya Uratibu wa Shughuli za Serikali ina Programu Ndogo nne (4) ambazo ni Kukabiliana na Maafa, Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa pamoja na Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa, Uratibu wa Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na Uratibu wa Shughuli za SMZ Dodoma. Lengo la Programu hii ni kuwa na mfumo imara na endelevu wa uratibu wa shughuli za Serikali, ambapo matarajio ya muda mrefu ni kupatikana kwa huduma bora za Serikali kwa jamii.

Programu Ndogo – SCO10201: Kukabiliana na Maafa

167. Mheshimiwa Spika, Programu Ndogo ya Kukabiliana na Maafa ina lengo la kujenga uhimili wa jamii katika kukabiliana na maafa kabla, wakati na baada ya kutokea. Kazi za Programu hii zinatekelezwa na Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa Zanzibar. Katika mwaka wa fedha 2025/2026, Kamisheni imepanga kutekeleza yafuatayo:-

- i. Kuratibu upatikanaji na utoaji wa huduma na misaada ya kibinaadamu katika matukio mbalimbali ya majanga/maafa yatakayotokea Unguja na Pemba;
- ii. Kuimarisha mfumo wa mawasiliano ya dharura, mfumo wa taarifa za usimamizi wa maafa (ZDMIS) pamoja na kutoa tahadhari za mapema kwa wadau na jamii kwa ujumla;

- iii. Kufanya kaguzi 20 za uwepo wa utendaji kazi wa mipango na taratibu za kukabiliana na maafa katika taasisi na maeneo mbali mbali ili kupunguza utokeaji wa majanga katika maeneo hayo;
- iv. Kufanya tathmini na ufuatiliaji wa ripoti ya kutuama kwa maji ya mvua na utiririshaji wa maji machafu ndani ya Mkoa wa Mjini Magharibi;
- v. Kuandaa mikutano ya wahusika wa kukabiliana na maafa ili kutathmini utekelezaji wa programu za kukabiliana na maafa zilizopita na kupanga nyengine kwa mujibu wa hali ilivyo;
- vi. Kuandaa na kuchapisha miongozo mbalimbali ya kukabiliana na maafa;
- vii. Kufanya ufuatiliaji na tathimini kwa shughuli za kukabiliana na maafa zinazotekelezwa na wadau wote wa kukabiliana na maafa Zanzibar;
- viii. Kuimarisha mfumo wa ukusanyaji takwimu za majanga na maafa pamoja na kukusanya na kufanya uchambuzi wa takwimu mbali mbali za matukio ya majanga na maafa;
- ix. Kutoa elimu ya kujikinga na kukabiliana na maafa kwa jamii na wadau mbalimbali;
- x. Kufanya utafiti juu ya ongezeko la matukio ya ajali za barabarani Zanzibar;
- xi. Kuratibu Mpango wa Taifa wa Afya Moja katika kukabiliana na majanga ya kiafya yanayojitokeza;
- xii. Kuwajengea uwezo watendaji wa Kamisheni kwa kuwapatia mafunzo ya muda mfupi na muda mrefu ili kuongeza ufanisi katika kutekeleza majukumu yao;
- xiii. Kuratibu maadhimisho ya Siku ya Kimataifa ya Kupunguza Athari za Maafa Duniani kwa mwaka 2025;

xiv.Kutoa taarifa za tahadhari za mapema kwa jamii juu ya majanga yanayoweza kutokea kutokana na mabadiliko ya tabianchi.

168.Mheshimiwa Spika, ili Programu ndogo ya Kukabiliana na Maafa itekeleze kazi zake kwa mwaka 2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 2,306,100,000** kwa matumizi ya kazi za kawaida. Kati ya fedha hizo **Shilingi 986,000,000** kwa ajili ya malipo ya mishahara, **Shilingi 1,190,100,000** kwa matumizi mengineyo kutoka Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na **Shilingi 130,000,000** kwa matumizi mengineyo kupitia fedha za washirika wa maendeleo.

Programu Ndogo – SCO10202: Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa pamoja na Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa

169.Mheshimiwa Spika, Programu hii Ndogo ina jukumu la kuratibu sherehe na maadhimisho ya kitaifa pamoja na shughuli za kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa. Kazi za Programu hii zinatekelezwa na Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa. Katika mwaka wa fedha 2025/2026, Ofisi kupitia Programu ndogo hii imepanga kutekeleza yafuatayo:-

- i. Kufanya matengenezo Jengo la Idara ili kuweza kupatikana kwa nafasi kwa ajili ya wafanyakazi;
- ii. Kuratibu Maadhimisho ya Sherehe za Miaka 62 ya Mapinduzi ya Zanzibar ya mwaka 1964;
- iii. Kuratibu ushiriki wa wananchi na Viongozi katika Maadhimisho ya Sherehe za Muungano wa Tanganyika na Zanzibar, Sherehe za Uhuru wa Tanzania Bara pamoja na Siku ya Mashujaa;
- iv. Kuratibu Wiki ya Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa, Waasisi wa Mapinduzi ya Zanzibar na Katibu wa Kwanza wa Chama

cha Afro Shirazi na Siku ya Kumbukumbu ya Marehemu Sheikh Abeid Amani Karume;

- v. Kuratibu na kuandaa banda la kumbukumbu ya Marehemu Sheikh Abeid Amani Karume katika maonesho ya Kumbukizi ya Baba wa Taifa na Wiki ya Vijana wakati wa kilele cha mbio za Mwenge wa Uhuru kitaifa;
- vi. Kununua vifaa vya sherehe ikiwemo, mashamiana, viti, meza na bendera kwa ajili ya Sherehe za Kitaifa;
- vii. Kuwapa mafunzo ya muda mrefu na muda mfupi wafanyakazi wa Idara ya Sherehe na Maadhimisho Kitaifa;
- viii. Kuimarisha utendaji wa Ofisi kwa kununua vifaa mbali mbali vya kufanyia kazi vikiwemo karatasi, mafuta na vifaa vya kuandikia.

170. Mheshimiwa Spika, ili Programu ndogo ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa pamoja na Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa itekeleze kazi zake kwa mwaka 2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 2,018,792,000** kwa matumizi ya kazi za kawaida, kati ya fedha hizo **Shilingi 321,791,000** kwa ajili ya malipo ya mishahara na **Shilingi 1,697,001,000** kwa matumizi mengineyo.

Programu Ndogo – SCO10203: Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar

171. Mheshimiwa Spika, Programu ndogo hii ina jukumu la kuratibu shughuli za SMZ, mambo ya muungano, utafiti kitaifa pamoja na kusimamia na kuratibu utekelezaji wa Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF) hapa Zanzibar. Programu hii ndogo inayotekelezwa na Idara ya Uratibu wa Shughuli za Serikali, katika mwaka wa fedha 2025/2026 imepanga kutekeleza yafuatayo:-

- i. Kuandaa na kuwasilisha Taarifa ya Utekelezaji wa Ilani ya Chama Tawala kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2025 na Utekelezaji wa Maagizo na Ahadi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa;
- ii. Kuratibu shughuli za utoaji wa vibali vya utafiti kwa watafiti wanaofanya tafiti zao Zanzibar pamoja na kuanzisha Mfumo wa Maombi ya Utafiti Zanzibar (ORAS);
- iii. Kusimamia utekelezaji wa Mfuko wa Maendeleo ya Jimbo wa Zanzibar na utekelezaji wa Miradi ya Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo wa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania;
- iv. Kuimarisha Mfumo wa Mtandao wa Uratibu wa Shughuli za Serikali,
- v. Kuratibu Utekelezaji wa Mipango ya Kisekta ukiwemo Mpango Mkakati wa Lishe Zanzibar, Afya ya Jamii, Mkakati wa Malaria;
- vi. Kuratibu na kusimamia vikao vya Kisekta vya masuala ya Muungano na utatuzi wa Hoja za Muungano;
- vii. Kuratibu na kusimamia ushirikiano baina ya Wizara na Taasisi za SMZ na SJMT;
- viii. Kusimamia utekelezaji wa Taasisi na Miradi ya Muungano Zanzibar;
- ix. Kutoa Elimu kwa Umma kuhusu Masuala ya Muungano;
- x. Kuratibu shughuli za kisiasa, utekelezaji wa Sera za Kisekta, uandaaji wa Mkakati wa Kitaifa wa Amani kwa Vijana na Maendeleo Endelevu; na shughuli za Baraza la Wawakilishi;
- xi. Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa Mpango wa Kunusuru Kaya Masikini TASAF;
- xii. Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za Idara na Taasisi za Muungano zilizopo Zanzibar.

172. Mheshimiwa Spika, ili Programu Ndogo ya Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar itekeleze kazi zake kwa mwaka 2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 39,757,883,300** ambapo **Shilingi 4,657,883,300** kwa matumizi ya kazi za kawaida. Kati ya **Shilingi 4,657,883,300** za kazi za kawaida, **Shilingi 790,971,000** ni kwa ajili ya malipo ya mishahara, **Shilingi 3,866,912,300** ni kwa matumizi mengineyo ya Idara. Aidha, jumla ya **Shilingi 35,100,000,000** ni kwa ajili ya kazi za maendeleo (Programu ya TASAF) ambapo **Shilingi 35,000,000,000** ni mchango wa Washirika wa Maendeleo na **Shilingi 100,000,000** ni mchango wa SMZ.

173. Mheshimiwa Spika, Vilevile, kupitia Programu ndogo hii, naliomba Baraza lako Tukufu, liidhinishhe matumizi ya **Shilingi 25,573,700,000** kwa ajili ya Ruzuku ya Idara ya Uhamiaji Zanzibar.

Programu Ndogo – SCO10204: Shughuli za SMZ Dodoma

174. Mheshimiwa Spika, Programu Ndogo ya Shughuli za SMZ Dodoma ina lengo la kuimarisha utoaji wa huduma kwa taasisi za SMZ kwa upande wa Tanzania Bara pamoja na kukuza na kuimarisha ushirikiano kati ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Washirika wa Maendeleo, Afisi za Kibalozi na asasi nyengine za kimataifa. Katika mwaka wa fedha 2025/2026 Programu hii Ndogo imepanga kutekeleza yafuatayo:-

- i. Kusaidia kutoa huduma kwa Viongozi wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar wanapokuwa Tanzania Bara kikazi;
- ii. Kutoa elimu juu ya uwepo wa Ofisi ya Uratibu Shughuli za SMZ Dodoma kwa kufanya warsha 1 kwa wadau mbali mbali;

- iii. Kufanya utafiti wa kutathmini ya utoaji ya wa huduma za Ofisi ya Uratibu Shughuli za SMZ Dodoma;
- iv. Kuandaa kongamano la Maadhimisho ya Miaka 62 ya Sherehe za Mapinduzi ya Zanzibar, Tanzania bara;
- v. Kuratibu na kurusha vipindi viwili (2) vya ijuwe Ofisi ya Uratibu Dodoma kupitia Shirika la Utangazaji la Zanzibar (ZBC);
- vi. Kuratibu na kushiriki vikao 80 vya Ofisi na Wizara na Taasisi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania;
- vii. Kuwajengea uwezo wafanyakazi kwa kuwapatia mafunzo kuhusu masuala ya Uratibu;
- viii. Kuwajengea uwezo wafanyakazi kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu wafanyakazi wawili (2) na mafunzo ya muda mfupi Wafanyakazi kumi (10);
- ix. Kununua vifaa vya kazi na kulipia huduma kwa ajili ya kurahisha utendaji kazi za Ofisi;

175. Mheshimiwa Spika, ili Programu Ndogo ya Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar-Dodoma itekeleze kazi zake kwa mwaka 2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 1,849,042,000**. Kati ya fedha hizo **Shilingi 549,784,000** ni kwa ajili ya malipo ya mishahara na **Shilingi 749,258,000** kwa matumizi mengineyo. Aidha, **Shilingi 550,000,000** ni kwa matumizi ya kazi za maendeleo ya mradi wa ukarabati mkubwa wa Ofisi ya Uratibu Dar es Salaam.

PROGRAMU KUU - (PCO104): UENDESHAJI NA URATIBU WA OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS

176. Mheshimiwa Spika, lengo la Programu hii ni kuimarisha mazingira bora ya wafanyakazi, usimamizi wa mipango na miradi ya maendeleo pamoja na shughuli za Ofisi ili kutoa

huduma bora kwa jamii. Programu hii Kuu ina Programu Ndogo tatu ambazo ni Uongozi na Utawala, Mipango, Sera na Utafiti na Uratibu na Utekelezaji wa Shughli za Ofisi, Pemba.

Programu Ndogo – CO10401: Uongozi na Utawala

177. Mheshimiwa Spika, Programu hii ndogo ina lengo la kuimarisha utendaji kazi wa Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kwa kusimamia na kuweka mazingira bora ya kazi, kutoa huduma bora za uendeshaji za kila siku pamoja na kusimamia rasilimali za Ofisi na maslahi ya wafanyakazi. Katika mwaka wa fedha 2025/2026 Programu hii Ndogo pamoja na mambo mengine, imepanga kutekeleza kazi zifuatazo:-

- i. Kusimamia maslahi na stahiki za wafanyakazi wa Ofisi kwa mujibu wa taratibu;
- ii. Kusimamia maslahi na stahiki za wafanyakazi wa Ofisi zikiwemo mshahara, likizo, posho na malipo baada ya saa za kazi;
- iii. Kuimarisha shughuli za uendeshaji wa ofisi zikiwemo za usafiri, mawasiliano, gharama za umeme, maji na vitendea kazi;
- iv. Kuratibu na kusimamia vikao vya kiutendaji vya Ofisi vikiwemo vikao vya Kamati ya Uongozi, Kamati Tendaji, Bodi ya Zabuni na Kamati ya Ukaguzi ya Ofisi;
- v. Kuratibu na kusimamia mafunzo ya muda mrefu na mfupi kwa watumishi wa Ofisi katika kada na ngazi mbali mbali ndani na nje ya Nchi;
- vi. Kuratibu zoezi la upimaji afya kwa wafanyakazi wa Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;
- vii. Kufanya ukarabati mkubwa na uwekaji wa vitendea kazi vya kisasa katika Ukumbi wa Sheikh Idriss Abdul Wakil;

viii. Kuimarisha kituo cha uwekaji kumbukumbu za Ofisi;

ix. Kuanzisha Maktaba ya vitabu mbalimbali.

178. Mheshimiwa Spika, ili Programu ndogo ya Uongozi na Utawala itekeleze kazi zake kwa mwaka 2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe jumla ya **Shilingi 2,641,509,000** kwa matumizi ya kazi za kawaida. Kati ya fedha hizo **Shilingi 1,128,468,000** ni kwa ajili ya malipo ya mishahara, na **Shilingi 1,513,041,000** kwa matumizi mengineyo.

Programu Ndogo – CO10402: Mipango, Sera na Utafiti

179. Mheshimiwa Spika, Programu ndogo ya Mipango, Sera na Utafiti inahusika na kuandaa na kusimamia mipango na bajeti na pamoja na kuratibu na kufuatilia utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais. Kwa mwaka wa fedha 2025/2026, Programu Ndogo hii imepanga kutekeleza kazi zifuatazo:-

- i. Kuandaa na kusimamia utekelezaji wa bajeti, mipango pamoja na miradi ya maendeleo ya Ofisi kwa mwaka wa fedha 2025/2026;
- ii. Kufuatilia na kufanya tathmini ya utekelezaji wa Programu/ miradi ya maendeleo inayotekelezwa na Idara/Taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais pamoja na kazi za kawaida za Ofisi;
- iii. Kuratibu uandaaji wa mapitio ya Sera, Sheria na Miongozo inayohusu shughuli zinazotekelezwa na Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;
- iv. Kuratibu na kuandaa Vikao vya Mashirikiano baina ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais Zanzibar na Ofisi ya Waziri Mkuu, Ofisi ya Makamu wa Rais na Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania;

- v. Kuratibu na kusimamia tafiti zinazofanywa na Idara na Taasisi zilizomo katika Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;
- vi. Kuratibu na kutoa mafunzo juu ya uandaaji na ufanyaji wa tafiti pamoja na uandaaji wa ripoti za utafiti kwa Idara/ Taasisi zilizochini ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;
- vii. Kuratibu na kukamilisha uandaaji wa Mpango Mkakati wa Takwimu wa Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;
- viii. Kufanya mapitio ya nyenzo za kukusanyia taarifa za takwimu na kuazisha Database ya Takwimu ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais. Kazi hii itafanywa kwa kushirikiana na Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali;
- ix. Kuratibu shughuli mtambuka kwa upande wa Idara/ Taasisi za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais;
- x. Kusimamia shughuli za Kitengo cha Uratibu na Usimamizi wa Kitaifa wa Mfuko wa Fedha wa Dunia (ZGFCCM);
- xi. Kuratibu utekelezaji wa Miradi ya Ujenzi wa Nyumba ya Makaazi ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais Tibirinzi Pemba;
- xii. Kuwajengea uwezo wafanyakazi wa Idara kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu na mafunzo ya muda mfupi.

180. Mheshimiwa Spika, ili Programu Ndogo ya Mipango, Sera na Utafiti itekeleze kazi zake kwa mwaka 2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 2,755,147,700** kwa matumizi ya kazi za kawaida na miradi ya maendeleo. Kati ya fedha hizo **Shilingi 270,124,000** kwa ajili ya malipo ya mishahara na **Shilingi 281,023,700** kwa matumizi mengineyo. Aidha, **Shilingi 2,000,000,000** kwa matumizi ya Mradi wa Ujenzi wa Nyumba ya Makaazi ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais Pemba na **Shilingi 204,000,000** kwa ajili ya shughuli za Uratibu na Usimamizi wa Kitaifa wa Mfuko wa Fedha wa Dunia (ZGFCCM).

Programu Ndogo – CO10403: Uratibu na Utekelezaji wa Shughuli za Ofisi – Pemba

181. Mheshimiwa Spika, Programu Ndogo ya Uratibu na Utekelezaji wa Shughuli za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais Pemba inahusika na kuratibu shughuli za Idara na Taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kwa upande wa Pemba. Aidha, inahusika na kuimarisha mazingira bora ya kufanyia kazi na usimamizi wa shughuli za Ofisi kwa jumla. Katika mwaka wa fedha 2025/2026 Programu hii Ndogo imepanga kutekeleza kazi zifuatazo:-

- i. Kuimarisha mazingira bora ya kufanyia kazi na kusimamia shughuli za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, Pemba;
- ii. Kuratibu ziara na shughuli za Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais na Viongozi Wakuu wa Kitaifa, Pemba;
- iii. Kuwapatia mafunzo ya muda mrefu wafanyakazi sita (6) na muda mfupi wafanyakazi wawili (2) wa Ofisi Pemba;
- iv. Kuandaa mipango ya Ofisi na bajeti kwa mwaka wa fedha 2025/2026;
- v. Kuimarisha kazi za usimamizi na ufuatiliaji wa utekelezaji wa Program ya Miradi ya Maendeleo iliyo chini ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, Pemba;
- vi. Kuratibu na kufuatilia utekelezaji wa shughuli za Serikali Pemba;
- vii. Kuratibu shughuli za kukabiliana na maafa na kutoa elimu kwa jamii juu ya kujiandaa na kukabiliana na maafa Pemba;
- viii. Kuratibu shughuli za sherehe na maadhimisho ya kitaifa na shughuli za kuwaenzi viongozi wakuu wa kitaifa Pemba;

ix. Kuendelea kukusanya mapato ya Serikali kutokana na ukodishaji wa vifaa vya sherehe yakiwemo mashamiana.

182. Mheshimiwa Spika ili Programu Ndogo ya Uratibu na Utekelezaji wa Shughuli za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais Pemba itekeleze kazi zake kwa mwaka 2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 1,184,676,000** kwa matumizi ya kazi za kawaida, kati ya fedha hizo **Shilingi 717,281,000** kwa ajili ya malipo ya mishahara na **Shilingi 467,395,000** kwa ajili ya matumizi mengineyo.

C02 – BARAZA LA WAWAKILISHI

PROGRAMU KUU - (CO201): KUTUNGA SHERIA, KUPITISHA BAJETI NA KUSIMAMIA TAASISI ZA SERIKALI NA PROGRAMU KUU - (CO202): UONGOZI NA UTAWALA WA BARAZA LA WAWAKILISHI

183. Mheshimiwa Spika, Programu ya Kutunga Sheria, Kupitisha Bajeti na Kusimamia Taasisi za Serikali ina jukumu la kuhakikisha haki na utawala wa sheria unatelekezwa Zanzibar. Matarajio yake ya muda mrefu ni kukua kwa demokrasia na uwakilishi wa wananchi katika kusimamia na kufuatilia shughuli za Serikali. Huduma zinazotolewa ni kujadili, kurekebisha na kupitisha miswada ya Sheria, kusimamia utendaji wa taasisi za Serikali na kujadili na kupitisha bajeti ya Serikali.

184. Mheshimiwa Spika, Kwa upande wa Programu Kuu ya Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi ina jukumu la kuweka mazingira mazuri ya kazi, kuwajengea uwezo Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi na wafanyakazi wa Afisi ya Baraza ili kuongezeka kwa ufanisi katika kutekeleza majukumu ya Baraza na Afisi ya Baraza la Wawakilishi.

185. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha wa 2024/2025, Programu hizi Kuu ambazo shughuli zake zinatekelezwa na Afisi ya Baraza la Wawakilishi zimepanga kutekeleza yafuatayo:-

- i. Kuratibu Mikutano minne (4) ya kila mwaka ya Baraza la Wawakilishi;
- ii. Kuratibu shughuli za Kamati za Kudumu za Baraza la Wawakilishi;
- iii. Kuendelea kutoa mafunzo kwa Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi na wafanyakazi wa Afisi ya Baraza ili kukuza ufanisi katika kutekeleza majukumu yao yakiwemo mafunzo maalumu kwa Wajumbe wapya (Induction seminars);
- iv. Kutoa taaluma kwa umma kuhusu shughuli za Baraza kupitia vipindi vya Redio na Televisheni;
- v. Kuratibu shughuli za Tume ya Utumishi ya Baraza la Wawakilishi ili iweze kusimamia majukumu yake yanayohusu Utumishi wa Baraza;
- vi. Kuendelea kuimarisha mazingira ya Baraza kwa kufanya matengenezo ya kawaida ya majengo ya Afisi ya Baraza na nyumba za makaazi ya Mheshimiwa Spika.
- vii. Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa Majengo mapya ya Baraza la Wawakilishi katika eneo litakalotolewa na Serikali.

186. Mheshimiwa Spika, ili Afisi ya Baraza la Wawakilishi iweze kutekeleza malengo yake hayo kwa ufanisi zaidi katika mwaka wa fedha 2025/2026, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinisha **Shilingi 34,769,900,000** kwa kazi za kawaida ambapo **Shilingi 11,728,500,000** ni kwa ajili ya malipo ya mishahara na **Shilingi 23,041,400,000** ni kwa kazi nyenginezo.

C03 – TUME YA UCHAGUZI

182. Mheshimiwa Spika, kwa kipindi cha mwaka wa Fedha 2025/2026 Tume ya Uchaguzi itaendelea kutekeleza Programu zake Kuu mbili ambazo ni Programu ya Uendeshaji wa Shughuli za Uchaguzi na Programu ya Usimamizi wa Kazi za Utawala za Uendeshaji wa shughuli za Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar.

PROGRAMU KUU - (C0301): UENDESHAJI WA SHUGHULI ZA UCHAGUZI

187. Mheshimiwa Spika, Programu ya Uendeshaji wa Shughuli za Uchaguzi inahusika kupanga na kutekeleza jukumu la msingi la Tume ya Uchaguzi la kuratibu na kuendesha chaguzi hapa nchini. Kwa mwaka fedha 2025/2026, Tume ya Uchaguzi kupitia Programu hii imepanga kutekeleza yafuatayo:-

- i. Kuendesha Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2025;
- ii. Kuendeleza Daftari la kudumu la Wapiga Kura;
- iii. Kuendelea kutoa elimu ya Wapiga Kura kwa makundi mbali mbali.

PROGRAMU KUU - (C0302): USIMAMIZI WA KAZI ZA UTAWALA ZA UENDESHAJI WA SHUGHULI ZA TUME YA UCHAGUZI YA ZANZIBAR

188. Mheshimiwa Spika, katika Programu ya Usimamizi wa Shughuli za Utawala za Afisi ya Tume ya Uchaguzi, Tume ya Uchaguzi mwaka ujao wa fedha wa 2025/2026 imepanga kutekeleza yafuatayo:-

- i. Ununuzi wa vifaa na huduma mbali mbali kwa ajili ya kuleta ufanisi katika Afisi ya Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar;

- ii. Kuendelea kutoa fursa za kujiendeleza kitaaluma kwa Wafanyakazi katika ngaazi mbali mbali;
- iii. Kuimarisha majengo ya Afisi za Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar;
- iv. Kujenga majengo mapya ya Afisi za Wilaya za Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar

189. Mheshimiwa Spika, ili Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar iweze kutekeleza malengo ya Programu zake kwa mwaka wa fedha 2025/2026 naomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 6,016,500,000** kwa kazi za kawaida ambapo **Shilingi 5,204,500,000** ni kwa ajili ya malipo ya mishahara na **Shilingi 812,000,000** ni kwa kazi nyenginezo.

UKUSANYAJI MAPATO

190. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2025/2026, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais imepangiwa kukusanya mapato yenye jumla ya **Shilingi 4,095,105,647** kupitia Mafungu ya **C01** (Ofisi Makamu wa Pili wa Rais - Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa na Afisi Kuu Pemba) na **C03** (Tume ya Uchaguzi) kwa mchanganuo ufuatao:-

Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa	27,240,000
Afisi Kuu Pemba	7,760,000
Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar	60,105,647
Idara ya Uratibu wa Shughuli za Serikali	4,000,000,000
Jumla	4,095,105,647

HITIMISHO

191. Mheshimiwa Spika, kwa mara nyengine tena naomba nitoe shukurani zangu za dhiti kwa Marais wetu Dk Hussein Ali Mwinyi, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la

Mapinduzi na Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuendelea kuiongoza vyema nchi yetu na namuomba Mwenyezi Mungu awaongeze hekima na busara viongozi wetu hawa. Namshukuru sana msaidizi wangu katika kuiongoza Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, Mheshimiwa Hamza Hassan Juma Waziri Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kwa kuendelea kuzifanya kazi zake kwa bidii na kuhakikisha tunafikia malengo yetu kwa ufafanisi. Aidha, natoa shukurani kwa watendaji na wafanyakazi wote wa Ofisi Makamu wa Pili wa Rais na Taasisi zake wakiongozwa na Katibu Mkuu Dkt. Islam Seif Salum na Naibu Katibu Mkuu Ndugu Salhina Mwita Ameir kwa kazi nzuri wanayoifanya kuhakikisha ofisi yetu inatoa huduma kwa ufanisi mkubwa.

192. Mheshimiwa Spika, nachukua nafasi hii pia kuendelea kuwashukuru Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi, kwa namna walivyoshirikiana na Ofisi yangu katika mwaka 2024/2025, na kwa namna ya pekee kwa Mwenyekiti na Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa ambayo imetupatia ushauri na maelekezo mbalimbali na kwa sehemu kubwa yametusaidia katika utoaji wetu wa huduma kwa wananchi. Vilevile nazishukuru sana Ofisi ya Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Ofisi ya Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi ambazo tumeshirikiana nazo katika masuala mbalimbali ya kitaifa. Aidha, napenda kuchukua nafasi hii kuzishukuru Wizara na Taasisi zote za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuendelea kushirikiana na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kwa lengo la kuwaletea wananchi maendeleo.

193. Mheshimiwa Spika, napenda kuwashukuru sana Washirika wetu wa Maendeleo kwa kuendelea kushirikiana na Serikali katika kuwaletea maendeleo wananchi kupitia miradi mbalimbali. Miongoni mwa Washirika hao ni Benki ya

Dunia, Benki ya Maendeleo ya Afrika, Mashirika ya Umoja wa Kimataifa ikiwemo UNDP, UNICEF, UNFPA, WHO, WFP, UNAIDS, FAO, Mfuko wa Dunia wa Kupambana na Kifua Kikuu Malaria na UKIMWI, Nchi za China, India, Finland, Japan, Oman, Umoja wa Falme za Nchi za Kiarabu (UAE), Cuba na nyenginezo.

194.Mheshimiwa Spika, nazishukuru Taasisi, Mashirika na Jumuiya zisizo za Kiserikali za hapa nchini kwa kuendelea kutumia uwezo, taaluma na rasilimali zao kusaidiana na Serikali katika kuwaletea maendeleo wananchi. Navipongeza sana vyombo vyetu vya habari kwa kuendelea kuwapa habari wananchi pamoja na kuwaelimisha juu ya masuala mbalimbali yanayojiri hapa kwetu na duniani kwa jumla ikiwa ni pamoja na Mikutano ya Baraza la Wawakilishi.

195.Mheshimiwa Spika, naomba kumalizia kwa kuwashukuru sana wananchi wote waliosikiliza na kufuatitilia hotuba yangu hii ambayo imerushwa moja kwa moja kupitia vyombo vya habari.

196.Mheshimiwa Spika, baada ya maelezo hayo, sasa naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe jumla ya **Shilingi 120,896,500,000** kwa mwaka wa fedha 2025/2026 kwa Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais na Taasisi zake kwa ajili ya kutekeleza Programu Kuu 7 na Programu Ndogo 14 nilizozielezea hapo awali. Mchanganuo wa fedha hizo kwa Programu ni kama zinavyoonekana katika **Kiambatisho Nam. 10** na kwa mafungu ni kama ifuatavyo:-

C01: Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais	Shilingi 80,110,100,000
C02: Afisi ya Baraza la Wawakilishi	Shilingi 34,769,900,000
C03:Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar	Shilingi 6,016,500,000
JUMLA KUU	Shilingi 120,896,500,000

197. Mheshimiwa Spika, naomba kutoa hoja.

**MHE. HEMED SULEIMAN ABDULLA
MAKAMU WA PILI WA RAIS WA ZANZIBAR**

Kiambatisho Nam. 1.

**PROGRAMU KUU NA PROGRAMU NDOGO ZA OFISI YA MAKAMU WA
PILI WA RAIS**

Na.	PROGRAMU KUU	PROGRAMU NDOGO	IDARA/TAASISI
1.	Uratibu wa Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais	1. Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais	Afisi ya Faragha ya Makamu wa Pili wa Rais
2.	Uratibu wa Shughuli za Serikali	2. Kukabiliana na Maafa	Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa
		3. Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa pamoja na Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa	Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa
		4. Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar	Idara ya Uratibu wa Shughuli za SMZ
		5. Shughuli za SMZ Dodoma	Afisi ya Uratibu wa Shughuli za SMZ, Dodoma
3.	Uendeshaji na Uratibu	6. Uongozi na Utawala	Idara ya Uendeshaji na Utumishi
		7. Mipango, Sera na Utafiti	Idara ya Mipango, Sera na Utafiti
		8. Afisi Kuu Pemba	Afisi Kuu Pemba
4.	Kutungua Sheria, kupitisha Bajeti na kusimamia Taasisi za Serikali	9. Kutungua Sheria, Kupitisha Sheria na Kusimamia Taasisi za Serikali	Baraza la Wawakilishi
5.	Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi	10. Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi	
		11. Afisi ya Baraza la Wawakilishi Pemba	
6.	Uendeshaji wa Shughuli za Uchaguzi	12. Uendeshaji na Usimamizi wa Shughuli za Uchaguzi	Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar
7.	Usimamizi wa Kazi za Utawala na Uendeshaji wa Shughuli za Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar	13. Uendeshaji wa shughuli za kiutawala wa Tume ya Uchaguzi Unguja	
		14. Uendeshaji wa shughuli za kiutawala wa Tume ya Uchaguzi Pemba	

KIAMBATANISHO: NAMB 2
MATUKIO MBALIMBALI ALIYOSHIRIKI MHESHIMIWA HEMED SULEIMAN
ABDULLA MAKAMU WA PILI WA RAIS WA ZANZIBAR KWA KIPINDI CHA
MEZI 9 (JULAI – MACHI) 2024/2025

	TAREHE	MAHALI	TUKIO
1	6/7/2024	Malindi	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Mahafali ya Tatu ya Wanafunzi kutoka Kituo cha Ubora cha Utalii (ZCET)
2	08/07/2024	Katavi Tanzania Bara	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Uzinduzi wa wiki ya Wazazi.
3	17/07/2024	Viwanja vya Maisara	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika ufunguzi wa maonyesho ya tano (5) ya wiki ya Elimu ya Juu.
4	19/07/2024	Zanzibar Bach Resort	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Ufunguzi wa kikao kazi kati ya workers Compasatin Fund (WCF) na ZSSF pamoja na Mahakama pamoja kushuhudia utiaji saini mkataba wa hati baina ya WCF NA ZSSF.
5	20/07/2024	Haile Sellasie	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika sherehe ya kuwapongeza walimu wa skuli za Serikali na za Binafsi zilizofanya vizuri katika mitihani ya Taifa ya kidato cha sita.
6	28/07/2024	Ukumbi wa Umoja ni Nguvu Mkoani Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika ufunguzi wa Mafunzo ya Sekretarieti za matawi, wadi na majimbo kisiwani Pemba

7	03/08/2024	Ukumbi wa Umoja ni Nguvu Mkoani Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Kongamano la vijana lenye kuonesha Mafanikio, Fursa, na maendeleo ndani ya miaka mitatu ya Dkt Samia Suluhu Hassan na Dkt Hussein Ali Mwinyi.
8	05/08/2024	Kiwanda cha Makonyo chake chake	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alizungumza na viongozi wa Dini na walimu wa Madrasa.
9	12/08/2024	Michenzani Mall	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika kilele cha maadhimishio ya siku ya Usajili Barani Afrika
10	25/08/2024	Ukumbi wa Baraza la Wawakilishi Wete - Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Maadhimisho ya Tamasha la Mswahili wa Pemba.
11	27/08/2024	Hotel Verde	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk. Hussein Ali Mwinyi katika Uzinduzi wa Kongamano la "Emergency and Critical Care Services"
12	30/08/2024	Cheju- Mkoa wa Kusini Unguja	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika uzinduzi wa miradi ya uimarishaji wa miundo mbinu ya Elimu.
13	31/08/2024	Ukumbi wa Dr.Ali Mohd Shein (SUZA)	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika kongamano la Dira ya Taifa 2050.
14	03/09/2024	Hotel Verde	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika ufunguzi wa Mkutano wa tatu wa kimataifa wa Tume ya Kupambana na Dawa za Kulevya kwa Nchi zilizo Mashariki na Kusini mwa Afrika.

15	04/09/2024	Golden Tulip Uwanja wa Ndege	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan katika Ufunguzi wa Kongamano la saba (7) la Uongozi wa wanawake Wahasibu.
16	06/09/2024	Uwanja wa Jamhuri, Morogoro	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Ufunguzi wa Michezo ya Majeshi Tanzania.
17	08/09/2024	Idrisa Abdulwakil	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika siku ya kisomo duniani katika Tamasha la vitabu.
18	17/09/2024	Golden Tulip	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe.dkt Hussein Ali Mwinyi katika ufunguzi wa kongamano la Tatu (3) la Kitaifa la wiki ya Ufuatiliaji, Tathmini pamoja na Kujifunza.
19	18/09/2024	Madinat- Al-Bahar	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika ufungaji wa Mkutano wa tatu (3) wa kuwajengea maarifa wajasiriamali katika kutumia taknolojia.
20	19/09/2023	Viwaja vya Msuka Mahonda	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe.dkt Hussein Ali Mwinyi katika Ufunguzi wa Tamasha la Utamaduni wa Mzanzibari
21	20/09/2024	Madinat- Al-Bahar	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika hafla ya ugawaji wa zawadi kwa wanafunzi walioshiriki mashindano ya Kitaifa ya Sayansi na Ubunifu kwa skuli za sekondari na za msingi za Zanzibar.

22	21/09/2024	Idrissa Abdulwakil	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika uzinduzi wa Utafiti wa mwisho wa Tathmini ya Matokeo ya TASAF.
23	24/09/2024	Dole Kizimbani	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika ufunguzi wa Tamasha la Kilimo Hai Zanzibar.
24	01/10/2024	Ukumbi wa maonyesho ya Biashara Nyamanzi	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania mhe.dkt Samia Suluhu Hassan katika Kongamano la 11 la Tanzania Health Summit
25	03/10/2024	Ukumbi wa AICC - Arusha	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Kongamano la mwaka la Wakaguzi wa ndani
26	05/10/2024	Ukumbi wa skuli ya Kizimkazi Dimbani	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Ufunguzi wa Kongamano la Siku ya Walimu Duniani
27	09/10/2024	Golden Tulip	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Uzinduzi wa Mfumo wa Takwimu za Skuli (School Information System)
28	10/10/2024	Viwanja vya Maonyesho Chamanangwe Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Ufunguzi wa Maonyesho ya Maadhimisho ya Siku ya chakula Duniani.
29	13/10/2024	Hotel Verde	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika hafla ya Jukwaa la Uwekezaji wa Utalii Halali.

30	15/10/2024	Idrissa Abdulwakil	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika maadhimisho ya siku kilele cha wataalamu wa ganzi na usingizi duniani
31	16/10/2024	Hospitali ya Lumumba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Ufunguzi wa Mtambo Mkubwa wa Oxygen.
32	30/10/2024	Ukumbi wa Jakaya Kikwete, Dodoma	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe. Hemed Suleiman Abdalla alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Mkutano wa 12 wa Chama cha Menejimenti ya kumbukumbu na nyaraka Tanzania - TRAMPA
33	31/10/2024	Ukumbi wa baraza la wawakilishi Wete Pemba	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe. Hemed Suleiman Abdalla alikuwa mgeni Rasmi katika Kongamano la Kumpongeza Rais wa Zanzibar na mwenyekiti wa baraza la Mapinduzi Mhe. Dkt Hussein Ali Mwinyi lililoandaliwa na Umoja wa Wanawake Tanzania
34	03/11/2024	Forodhani	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe. Hemed Suleiman Abdalla alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Tigo zantel Zanzibar International Marathon. mbio za mashindano ya Marathon
35	09/11/2024	Viwanja vya Mapinduzi Square- Michenzani	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe. Hemed Suleiman Abdalla alikuwa mgeni Rasmi katika kilele cha maadhimisho ya wiki ya mashirika ya umma
36	13/11/2024	Golden Tulip	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe. Hemed Suleiman Abdalla alikuwa mgeni Rasmi katika ufunguzi wa Mkutano wa majadiliano wa wadau wa maendeleo kuhusu ugharamiaji wa huduma za Afya Zanzibar.

37	20/11/2024	Mkoa wa Tanga	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe. Hemed Suleiman Abdallah alikuwa mgeni rasmi katika Uzinduzi wa Kampeni kwa ajili ya uchaguzi wa serikali za mitaa katika Mkoa wa Tanga.
38	24/11/2024	Viwanja vya maonyesho Nyamanzi	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa Mgeni Rasmi katika hafla ya kilele cha Maadhimisho ya kwanza ya wiki ya Usalama Barabarani na Uzinduzi wa mkakati wa Usalama wa Barabarani
39	25/11/2024	Hoteli ya Verde	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe. Hemed Suleiman Abdallah alikuwa Mgeni Rasmi katika Mafunzo ya usimamizi wa biashara ya kaboni
40	26/11/2024	Kibaha - Mkoa wa Pwani	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa Mgeni Rasmi katika kufunga kampeni za uchaguzi wa serikali za mitaa katika Mkoa wa Pwani.
41	01/12/2024	Bustani ya Forodhani	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alimwakilisha Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika Stop GBV half Marathon Zanzibar zilizoandaliwa na Asma Mwinyi Foundation
42	5/12/2024	Ukumbi wa Idrissa Abdul wakil	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika maadhimisho ya siku 16 ya kupinga ukatili wa kijinsia na uzinduzi wa kitabu cha taarifa za kesi za udhalilishaji wa kijinsia mwaka 2022 na 2023
43	10/12/2024	Ukumbi wa Baraza la wawakilishi Wete - Pemba	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Maadhimisho ya siku ya Maadili na Haki za Binaadamu

44	11/12/2024	Ukumbi wa CCM Amani Mkoa	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa mgeni Rasmi katika hafla ya kukabidhi vifaa vilivyotolewa na Mbunge wa Wazazi kwa ajili ya matumizi ya jumuiya ya wazazi Mkoa wa Mjini Kichama
45	14/12/2024	Viwanja vya Bustani ya Forodhani	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa mgeni Rasmi katika Marathon za Mtoto ni mboni yangu zilizokuwa na lengo la kupinga ukatili na udhalilishaji wa kijinsia Zanzibar.
46	27/12/2024	Mwera	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa Mgeni Rasmi katika ufunguzi wa Barabara ya Mwera Polisi – Kibonde Mzungu km 6.10
47	28/12/2024	Uwanja wa Ndege	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa mgeni Rasmi katika uwekaji wa jiwe la Msingi Barabara ya Mazizini – Mbweni – Chukwani na za karibu yake km 28.164
48	28/12/2024	Gamba	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa mgeni Rasmi katika uwekaji wa jiwe la msingi skuli ya Gamba
49	29/12/2024	Mombasa wilaya ya Magharib B Unguja	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa mgeni Rasmi katika uwekaji wa jiwe la msingi soko la Mbogamboga lililopo Mombasa.
50	29/12/2024	Kiinua Miguu Wilaya ya Mjini Unguja	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa Mgeni Rasmi katika Ufunguzi wa Jengo la Makao Makuu ya Chuo cha Mafunzo.
51	30/12/2024	Kiuyu Minungwini	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa Mgeni Rasmi katika Uwekaji wa jiwe la Msingi Kituo cha Afya Kiuyu Minungwini.
52	31/12/2024	Vitongoji Chake Chake Pemba	Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar Mhe.Hemed Suleiman abdallah alikuwa mgeni Rasmi katika ufunguzi wa Chomeo la taka (Inceneretor) lililopo Vitongoji.

53	01/01/2025	Kifundi Wilaya ya Micheweni Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika uwekaji wa jiwe la Msingi katika Skuli ya Kifundi Mkoa wa Kaskazini Pemba.
54	02/01/2025	Mkungu Malofa wilaya ya Chake Chake Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika Ufunguzi wa nyumba za Makaazi na Biashara Mkungu Malofa Chake Chake Mkoa wa Kusini Pemba.
55	02/01/2025	Chanjaani Jombwe Wilaya ya Mkoani Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Ufunguzi wa Skuli ya Chanjaani – Jombwe Mkoani, Mkoa wa Kusini Pemba.
56	03/01/2025	Mwanamashungi Wilaya ya Chake Chake Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika Ufunguzi wa Bustani ya Mwanamashungi Chake Chake Mkoa wa Kusini Pemba.
57	04/01/2025	Kivunge Mkoa wa Kaskazini Unguja	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Ufunguzi wa matembezi ya miaka 61 ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar UVCCM
58	06/01/2025	Hoteli ya Golden Tulip Uwanja wa ndege	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika Ufunguzi wa Jukwaa la tatu (3) la wakuu wa Taasisi za SMZ na SMT.
59	8/01/2025	Micheweni Mkoa wa Kaskazini Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika uwekaji wa jiwe la msingi Ujenzi wa Bandari ya Shumba Mjini
60	10/01/2025	Wete Mkoa wa Kaskazini Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika Uzinduzi wa Tawi la Benki ya NMB lililopo Wete.

61	10/01/2025	Gombani mkoa wa Kusini Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika mazoezi (Rehasal) ya maadhimisho ya miaka 61 ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar.
62	11/01/2025	Uwanja wa Mpira Tibirinzi Chake Chake Pemba	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika urushaji wa Fashfash kwenye mkesho wa sherehe za miaka 61 ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar
63	15/01/2025	Hoteli ya Golden Tulip Uwanja wa Ndege	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika Uzinduzi wa Mpango Mkakati wa Kisekta wa Lishe bora Zanzibar 2025 - 2029
64	25/01/2025	Madinat Al Bahr	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika Uzinduzi wa Mashindano ya kuhifadhi Qur-an Afrika.
65	27/01/2025	Kizimkazi Dimbani Mkoa wa Kusini Unguja	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika matembezi ya kuadhimisha kumbukizi ya kuzaliwa kwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt Samia Suluhu Hassan.
66	01/02/2025	Hoteli ya Verde	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika warsha ya viongozi na watendaji wa serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kuhusu utekelezaji wa Mapendekezo ya Haki Jinai
67	10/02/2025	Ukumbi wa Golden Tulip	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika ufunguzi wa Kongamano, Warsha na Mkutano Mkuu wa 51 wa Chama cha Wakutubi Tanzania.
68	20/02/2025	Ukumbi wa Golden Tulip	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Uzinduzi wa Mfumo Jumuishi wa kielektroniki wa Viwango wa ZBS (ISQMT).

69	20/02/2025	Ukumbi wa Madinat Al Bahr	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika Mkutano wa 14 wa Mapitio na Mpango wa pamoja wa utekelezaji wa sekta ya Afya.
70	22/02/2015	Viwanja vya maonyesho Nyamanzi	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika matembaezi ya hiari yaliyoandaliwa na kikundi cha mazoezi cha Bahari Fitnes Club.
71	25/02/2025	Ukumbi wa Taasisi ya Utalii Maruhubi	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Ufunguzi wa Mkutano wa Utafiti wa Elimu Tanzania 2025
72	25/02/2025	Ukumbi wa Hoteli ya Golden Tulip Uwanja wa ndege	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika Uzinduzi wa huduma za malipo ya Nishati ya mafuta kwa njia ya kidigitali.
73	26/02/2025	Kizingo, Viwanja vya Maisara	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika matembezi na Bonanza la Afya.
74	01/03/2025	Ukumbi wa Dkt. Ali Mohd Shein SUZA Tunguu	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alimwakilisha Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mhe. Dk Hussein Ali Mwinyi katika Hafla ya ugawaji wa Iftar kwa Watu Wenye Walemavu Zanzibar.
75	01/03/2025	Ukumbi wa Zanzibar Beach Resort Mzizini	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni rasmi katika hafla ya Maadhimisho ya Siku ya Mlipa Kodi.
76	14/03/2025	Bweleo	Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdullah Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar alikuwa mgeni Rasmi katika ufunguzi wa mradi wa mgahawa, maduka pamoja na mini supermarket uliofanywa na Kampuni ya Turkey

AHADI ZA MHESHIMIWA MAKAMU WA PILI WA RAIS

- i. Utekelezaji wa Ahadi ya mabati 250 yenye gharama ya Sh. 5,500,000 kwa ajili ya uwezekaji wa jengo la Ofisi ya Chama cha Mapinduzi -Jimbo la Fuoni.
- ii. Utekelezaji wa ahadi ya kompyuta mpakato 1 na fedha Taslim Sh. 500,000/= kwa ajili utunzaji wa kumbukumbu kwa Mshairi Haji Zuberi Haji mkaazi wa Fukuchani Mkoa wa Kaskazini unguja ambae ni mlemavu wa macho.
- iii. Utekelezaji wa ahadi ya 760,000/= kwa ajili ya mfumo wa umeme (fitting) wa Tawi la Kipandoni Mkoa wa Kaskazini Unguja.
- iv. Utekelezaji wa ahadi ya mifuko 100 ya Saruji kwa ajili ya ujenzi wa Tawi la CCM Makunduchi Sheba yenye thamani ya Shilingi 1,600,000/=.
- v. Utekelezaji wa ahadi ya umalizaji wa jengo la Ofisi ya CCM jimbo la Paje uliogharimu jumla ya tsh 7,640,000/= (matofali,miti,mbao, misumari na fedha ya ufundi).
- vi. Utekelezaji wa ahadi ya Shilingi Milioni Mbili (2,000,000/=) kwa ajili ya ununuzi wa Saruji ya kupiga plasta jengo pamoja na ujenzi wa vyoo viwili katika tawi la CCM Ng'ambwa Jimbo la Ole Mkoa wa Kusini Pemba.
- vii. Utekelezaji wa ahadi ya utiaji wa umeme wenye thamani ya Shilingi 208,000/= katika Tawi la CCM Kipandoni Mkoa wa Kaskazini Unguja

- viii. Utekelezaji wa ahadi ya shilingi 1,000,000/= kwa ajili ya fitting na utiaji umeme katika Tawi la CCM Ngwachani Wilaya ya Mkoani.
- ix. Utekelezaji wa ahadi ya Shilingi 1,600,000/= kwa ajili ya ununuzi wa mifuko 160 ya saruji kwa lengo la kusaidia ujenzi wa Ofisi ya CCM Jimbo la Chake Chake.
- x. Utekelezaji wa ahadi ya Shilingi 1,600,000/- kwa ajili ya ununuzi wa mifuko 100 ya saruji kwa lengo la ujenzi wa Tawi la CCM Mvumuni- Jimbo la wawi.
- xi. Utekelezaji wa ahadi ya Shilingi 2,400,000/= kwa ajili ya malipo ya umeme ya Soko la Limbani Wilaya wete Mkoa wa Kaskazini Pemba.
- xii. Utekelezaji wa ahadi ya Shilingi 4,800,000/= kwa ajili ya ununuzi wa mabati 200 kwa lengo la uwezekaji wa Tawi la CCM Wingwi - Jimbo la Wingwi.
- xiii. Utekelezaji wa ahadi ya Shilingi 80,000/= kwa ajili ya Ununuzi wa Baiskeli ya Mzee wa CCM Ali Mzungu wa Jimbo la Tumbe.
- xiv. Utekelezaji wa ahadi ya Shilingi 1,600,000/= kwa ajili ya Mifuko 100 ya saruji iliyosaidia ujenzi wa Tawi la CCM Jimbo la Bumbwini.
- xv. Uchangiaji wa mifuko 1000 ya saruji, mchanga gari kumi na shilingi 5,000,000/- kwa ajili ya ujenzi wa Bweni la UVCCM Tunguu (Jumla=26,000,000/-).

KIAMBATISHO NA. 4:

UTEKELEZAJI WA MIRADI YA UJENZI (TARGETED INFRASTRUCTURES) YA PROGRAMU YA TASAF

NA	SHEHIA	JINA LA MRADI	FEDHA ILIYOTENGWA	FEDHA ILIYOPATIKANA NA ASILIMIA	MAELEZO
1.	Kizimkazi Dimbani	Ujenzi wa Dahalia ya Wanafunzi katika Skuli ya Kizimkazi Dimbani.	291,127,895	291,127,895.46 (100%)	Mradi umekamilika kwa asilimia 100 na kukabidhiwa sekta husika kwa matumizi
2.	Upenja	Ujenzi wa Kituo cha Afya Upenja	342,338,440.61	342,338,440.61 (100%)	Mradi umekamilika kwa asilimia 100 na kukabidhiwa sekta husika kwa matumizi.
3.	Kinyikani	Ujenzi wa kituo cha Afya Kinyikani	547,114,689.00	547,114,689.00 (100%)	Mradi umekamilika kwa asilimia 100 na kukabidhiwa sekta husika kwa matumizi.
4.	Dodo	Ujenzi wa madarasa	184,821,428.00	184,821,428.00 (100%)	Mradi unaendelea na ujenzi umefikia asilimia 85. Ofisi imewasilisha ombi la fedha za kukamilisha ujenzi TASAF Makao Makuu.
5.	Mtangani	Ujenzi wa Madarasa	92,410,714.00	92,410,714.00 (100%)	Mradi unaendelea na ujenzi umefikia asilimia 87. Ofisi imewasilisha ombi la fedha za kukamilisha ujenzi TASAF Makao Makuu.

NA	SHEHIA	JINA LA MRADI	FEDHA ILIYOTENGWA	FEDHA ILIYOPATIKANA NA ASILIMIA	MAELEZO
6.	Michungwani	Ujenzi wa Daraja	119,727,844.00	119,727,844.00 (100%)	Mradi umekamilika kwa asilimia 100 na taratibu za kuukabidhi kwa sekta husika kwa matumizi zinaendelea.
7.	Donge Pwani	Ujenzi wa Ukuta/Uzio katika Kituo cha Afya Donge Vijibweni	91,079,800.00	91,079,800.00 (100%)	Ujenzi unaendelea na umefikia asilimia 87 ya utekelezaji.
8.	Uzi na Ng'ambwa	Ujenzi wa Ukuta/Uzio katika Kituo cha Afya Uzi na Ng'ambwa	91,079,600.00	91,079,600.00 (100%)	Ujenzi unaendelea na umefikia asilimia 89 ya utekelezaji
9.	Kizimkazi Dimbani	Ujenzi wa Ukuta, jiko na sehemu ya chakula katika Dahalia ya Wanafunzi Skuli ya Kizimkazi Dimbani	79,280,000.00	79,280,000.00 (100%)	Ujenzi unaendelea na umefikia asilimia 45 ya utekelezaji.
JUMLA KUU			1,838,980,411	1,838,980,411	

KIAMBATISHO NAM. 5**URATIBU NA USHIRIKI WA OFISI YA URATIBU DODOMA KATIKA VIKAO NA SHUGHULI ZILIZOFANYIKA TANZANIA BARA**

TAREHE	SHUGHULI	MAELEZO
28/06 - 8/07/2024	Ripoti ya maonesho ya 48 ya kimataifa ya Biashara ya Saba Saba Dar es salaam.	Maonesho hayo yalifunguliwa na Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na kufungwa na Mheshimiwa Dk Hussein Ali Mwinyi, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi.
1 - 8/08/2024	Ripoti ya maonyesho ya Nane Nane ambayo alifanyika Dodoma	Ofisi ilishiriki maonesho haya kwa lengo la kujitangaza na kutoa elimu juu ya uwepo wa ofisi yetu Tanzania Bara.
27/08/2024	Kikao cha Kitaalamu ya Kusimamia Madeni ya Kitaifa (TDMC)	Vikao hivi vilijadili na kuidhinisha mikopo, dhamana, na ruzuku zinazoletwa na wadau mbalimbali kama taratibu zinavyotaka kwenye Sheria ya Mikopo, Dhamana na Ruzuku za Serikali, Sura ya 134.
29 - 30/08/2024	Ziara ya Kamati ya Mawasiliano, Ardhi na Nishati ya Baraza la Wawakilishi Zanzibar iliyofanyika Dodoma.	Kamati ilitembelea Ofisi za LATRA na TANROADS ambapo walitembezwa kwenye mradi wa Kiwanja cha Ndege kipya kilichopo Msalato na Barabara ya mzunguko (ring roads).
30/08/2024.	Kikao cha Wizara ya Fedha na Mipango Tanzania Bara.	Kikao hicho kilifanyika Mtumba Dodoma. Lengo ni kujadili miradi inayohusisha upande mmoja ambayo Zanzibar huwa inakosa fursa. Kikao kilikubaliana kuwa kabla kupelekwa miradi kuwe na kikao cha pamoja.
30/08/2024	Kikao cha dharura cha Kitaalamu cha Kusimamia Madeni ya Kitaifa (TDMC)	Kikao hichi kililenga kujadili maandiko yenye uharaka ambayo yanakuja mezani kwa mujibu wa Sheria ya Mikopo, Dhamana na Ruzuku za Serikali, Sura ya 134.

TAREHE	SHUGHULI	MAELEZO
10/09/2024	Ziara ya Bodi ya Ushauri ya Taasisi ya Nyaraka na Kumbukumbu za Taifa jijini Dodoma	Ziara hii ilifanyika kwa lengo la kujifunza
11/09/2024	Kikao cha tathmini ya Maadhimisho ya Siku ya Mashujaa na Kikao cha kwanza cha maandalizi ya Maadhimisho ya Miaka 63 ya Uhuru wa Tanzania Bara	Lengo la kikao hicho ni kujadili mafanikio na mapungufu ya siku hiyo ya mashujaa na kujadili nini kifanyike kwa sherehe za miaka 63 ya uhuru wa Tanganyika, ikiwemo kutengeneza kauli mbiu ambapo kila taasisi ilitakiwa iwasilishe tatu kwaajili ya kuzipeleka kwa wahusika.
19 - 24/08/2024	Ziara ya Kamati ya Bajeti ya Baraza la Wawakilishi jijini Dar es Salaam.	Kamati ilitembelea katika mashirika mbali mbali kwa lengo la kujifunza namna mashirika hayo yanavyojiendesha. Mashirika yaliyotembelewa ni TTCL, TRCA, TANTRADE, ZIC na NSSF.
18 - 19/08/2024	Ziara kwa watendaji wa Wizara ya Biashara na Maendeleo ya viwanda na Tume ya mipango, Zanzibar katika vituo Jumuishi vya Urasimishaji Biashara.	Malengo makuu ya ziara ya watendaji hao ni kujifunza na kubadilishana uzoefu katika masuala ya kurasimisha biashara yanayotekelezwa katika vituo jumuishi vya urasimishaji biashara vilivyopo Dar es Salaam na Morogoro.
20/ 10/ 2024	Kikao cha pili cha Wadau cha maandalizi ya kuupokea na kuusindikiza Mwenge wa Agenda 2063.	Kikao hicho kilifanyika katika Ofisi za Wizara ya Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki, Mtumba Dodoma. Mwenge huo unatarajiwa kuwasili nchini mwezi Novemba, 2024 ukitokea nchini Zambia. Madhumuni ya Kikao hicho cha wadau ilikuwa ni kujadili namna Serikali ya Jamhuri ya Tanzania itakavyofanikisha zoezi hilo.

TAREHE	SHUGHULI	MAELEZO
23/08/2024	Kikao cha wataalamu cha kujadili hali ya usafirishaji haramu wa binaadamu	Kikao hicho kilijadili taarifa ya hali ya Usafirishaji Haramu wa Binaadamu kabla ya kuiwasilisha mbele ya Kamati ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama.
06/08/2024	Kikao cha Maandalizi ya Mkutano wa Pili wa Jukwaa la Indonesia na Afrika.	Kikao hicho kilifanyika Wizara ya Mambo ya nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki jijini Dodoma. Lengo ni kujadili ya mashirikiano baina ya Tanzania na Indonesia pamoja na kuibua maeneo mapya ya Ushirikiano.
06/09/2024	Kikao cha Maandalizi ya Mkutano wa kilele wa wakuu wa nchi na Serikali wa Jukwaa la ushirikiano kati ya China na Afrika.(FOCAC)	Kikao hicho kilifanyika Wizara ya Mambo ya nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki jijini Dodoma. Lengo ni kujadili maeneo ya mashirikao baina ya Tanzania na China, kuibua maeneo mapya ya Ushirikiano pamoja kupitia MoU's.
29/10 - 01/11/2024	Ziara ya Kuitangaza Ofisi ya Uratibu Shughuli Za Smz Dodoma katika Ofisi za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar –SMZ na SMT Zilizopo Zanzibar.	Malengo ya kufanya ziara katika Ofisi za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ni kuitangaza Ofisi ya Uratibu Shughuli za SMZ Dodoma kwa wadau hao kwa ajili ya kujenga mahusiano na mashirikiano mazuri ya kazi yatakayopelekea kuwepo na ufanisi katika uratibu wa masuala ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kwa upande wa Tanzania bara.
01/11/2024	Kikao cha ufunguzi wa uboreshaji wa daftari la kudumu la wapiga kura.	Kikao kiliandaliwa na Tume Huru ya Taifa ya Uchaguzi Tanzania, na kilifanyika Kigoma.
4/12/2024	Ufunguzi wa kituo cha msaada wa Huduma za sheria, Mtumba - Dodoma	Kituo cha Huduma za sheria kilifunguliwa na Waziri wa Katiba na Sheria.
10 – 19/12/2024	Ufunguzi wa Utekelezaji wa Msaada wa Kisheria	Ufunguzi rasmi wa Utekelezaji wa Msaada wa Kisheria uliofanyika Morogoro kwa muda wa siku 10
13/11/2024	Majadiliano baina ya Tume ya Uchaguzi na Wadau (Tume ya Uchaguzi, Vyama vya siasa na NGOs).	Kikao hicho kilifanyika Njendegwa jijini Dodoma kwa lengo la kujadili sheria na taratibu za uchaguzi ya Tume Huru ya Uchaguzi ya Taifa
27/10/2024	Kikao cha kujadili Mifumo huru	Kikao cha kujadili Mifumo huru ya Utaratibu wa Serikali ya Jamuhuri ya Tanzania.

TAREHE	SHUGHULI	MAELEZO
4- 7/11/2024	Ziara ya Tume ya Utumishi Idara Maalum za SMZ katika Taasisi mbali mbali Tanzania Bara.	Lengo la ziara hizo ni kujifunza masuala mbalimbali katika utumishi wa Umma, ikiwa ni sehemu ya harakati zao za kubadilisha sharia zao.
20 - 24/11/2024	Kikao cha kufanya utafiti wa COHA (uliohusisha gharama za utapiamlo nchini) chini ya Taasisi ya chakula na lishe.	Kikao hicho kilifanyika ukumbi wa Chuo cha Kiislam (MUM). Lengo ni kuandaa ripoti ya utafiti huo uliofanyika.
12 - 18/10/2024	Ziara ya Kamati ya Madeni ya Kitaifa kuutembelea mradi wa EACOP (mradi wa bomba la kusafirishia mafuta kutoka Uganda)	Lengo ni kuonesha Kamati ya Madeni ya Kitaifa mradi ulipofikia kwa kuwa kuna fedha walikuwa wanahitaji kukopa chini dhamana ya Serikali.
5 - 7/2/2025	Kikao cha mashirikiano kati ya Ofisi ya Rais, Menejiment ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora (SMT) na Ofisi ya Rais, Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora (SMZ), kimefanyika kwa mujibu wa vikao vya kuimarisha mashirikiano kati ya Wizara, Idara na Taasisi zisizo za Muungano za Serikali Jamuhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar wa mwaka 2019.	<ul style="list-style-type: none"> Lengo ni Kubadilishana uzoefu kuhusu masuala ya mbali mbali ya kiutumishi Kuimarisha mashirikiano ya kiutendaji na usimamizi wa masuala ya kiutumishi na Kujadili na kushughulikia changamoto mbali mbali za kiutumishi
20 - 22/03/2025	Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar (OCGS) na Ofisi ya Takwimu ya Taifa Tanzania (NBS) ziliandaa kikao cha wadau kwa ajili ya kupitia rasimu ya Mkakati wa Upatikanaji wa Takwimu za Hali ya Umasikini nchini Tanzania.	Kikao hicho kilifanyika katika ukumbi wa Mkutano wa NSSF, Morogoro tarehe 20-22 Machi, 2025 na kuhudhuriwa na jumla ya wadau 29 kutoka Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, taasisi za utafiti pamoja na Vyuo Vikuu nchini. Lengo kuu la kikao hicho ni kutoa fursa kwa wadau nchini kupitia rasimu ya Mkakati wa Upatikanaji wa Takwimu za Hali ya Umasikini nchini Tanzania. Mkakati huo umelenga kuwasaidia wadau wanaotumia na kuzalisha takwimu za umasikini kuhakikisha kuwa takwimu hizo zinapatikana katika viwango vya ubora

TAREHE	SHUGHULI	MAELEZO
		vinavyokubalika kitaifa na kimataifa na takwimu hizo kupatikana kwa wakati.
11/ 12 – 28/03/2025	Ziara ya Kampeni ya msaada wa kisheria ya mama Samia katika mikoa ya 25 ya Tanzania ikiwemo Dodoma, Kagera, Mtwara, Manyara, Simiyu, Ruvuma, Shinyanga, Singida, Njombe, Iringa na n.k	Jumla ya mikoa 25, Hamilashauri 180, kata 1,907 na Vijiji na Mitaa 5, 702 imefikiwa. Aidha, jumla ya wananchi 2,698,908 (wanaume 1,347,325 na wanawake 1,351,583) wamefikiwa na kupatiwa elimu na huduma ya msaada wa kisheria. Vile vile jumla ya migogoro 5,704 ilitatuliwa na kuthibitishwa, migogoro 18,987 inaendelea kushughulikiwa katika mifumo ya kimahakama na kiutawala.
14/03/2025	Kikao cha Kamati ya Wataalamu ya ununuzi wa Meli za uvuvi na Bahari kuu kupitia program ya kuendeleza Kilimo na uvuvi (AFFP) kilichofanyika katika Ukumbi wa Waziri Mkuu Relini, jijini Dodma.	
25/03 - 26/03/2025	Kikao cha Makatibu wakuu na Mawaziri wa SMZ na SMT cha Kujadili masuala ya Muungano kilichofanyika ikulu jijini dar es Salaam	Lengo ni kujadili hoja za muungano zilizobaki kutatuliwa ikiwemo suala la sukari ya Zanzibar.
21/03/2025	Kongamano la Miaka 61 ya Jamuhuri ya Muungano wa Tanzania lililofanyika Ukumbi wa Auditorium makumbusho Dar es Salaam	Lengo ni kuimaisha Muungano wa Tanzania na kutatua changamoto zinazoikabili.
14/03/2025	Kikao cha majadiliano kuhusu ajira za Wanajeshi na upatikanaji wa askari wa JWTZ kwa upande wa Zanzibar pamoja na changamoto zinazojitokeza ikiwemo wengi kukimbia baada ya kumaliza mafunzo kilichofanyika Makao Makuu ya JWTZ N'gombe Msalato .	
09/03/2025	Kikao kati ya TRA, Muungano na Mazingira na Afisi ya Uratibu Dodoma kujadili upatikanaji wa Ajira za Wazanzibari kufikia 21% kilichofanyika ukumbi wa TRA Dar es Salaam	

TAREHE	SHUGHULI	MAELEZO
30/04/2025	Kikao kati ya Wizara ya Ardhi ya Jamuhuri ya Muungano wa Tanzania kuhusu upatikanaji wa Hati ya eneo la RAZABA lililopo Bagamoyo, kilichofanyika Wizara ya Ardhi Dodoma	

KIAMBATISHO NAMBA. 6

ORODHA YA WATUMISHI WA OMPR WANAOPENDELEA NA MASOMO MWAKA 2024/2025

JINA LA IDARA	CHETI		STASHAHADA YA JUU		SHAHADA YA KWANZA		SHAHADA YA UZAMILI		SHAHADA YA UZAMIVU		JUMLA			
	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme		
OFISI YA FARAGHA	0	0	1	0	0	0	2	3	1	1	0	0	4	4
UENDESHAJI NA UTUMISHI	0	0	0	0	0	0	4	0	2	0	0	0	6	0
MIPANGO, SERA NA UTAFITI	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	0
URATBU WA SHUGHULI ZA SERIKALI	0	0	1	0	0	0	1	1	1	3	2	0	5	4
SHEREHE NA MAADHIMISHO YA KITAIFA	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	2	1
URATBU WA SHUGHULI ZA SMZ DODOMA	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
KAMISHENI YA KUKABILIANA NA MAAFA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OFISI KUU PEMBA	0	0	1	1	0	0	2	1	0	0	0	0	3	2
BARAZA LA WAWAKILISHI	1	2	1	1	1	0	4	1	0	3	0	0	6	7
TUME YA UCHAGUZI	0	1	0	0	0	0	0	4	1	1	1	0	1	7
JUMLA	1	3	4	3	1	0	16	10	6	8	4	0	30	25

Upatikanaji wa Fedha za Matumizi ya Kawaida na Mishahara kwa Kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025

S/N	JINA LA PROGRAMU NDOGO	MAKISO KWA MWAKA	MAKISIO KWA MIEZI TISA			FEDHA ILIYOPATIKANA KWA MIEZI TISA			(% KWA MIEZI TISA	% KWA MWAKA
			MISHAHARA	OC	JUMILA	MISHAHARA	OC	JUMILA		
1	1. Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais	1,849,148,100	931,233,000	496,704,000	1,427,937,000	918,931,756	172,460,000	1,091,391,756	76	59
2	2. Kukabiliana na Maafa	1,865,600,000	706,644,000	630,405,500	1,337,049,500	646,631,942	373,487,584	1,020,119,526	76	55
	3. Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa pamoja na kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa	1,532,366,588	234,447,000	1,194,951,000	1,429,398,000	256,038,517	1,554,404,375	1,810,442,892	127	118
	4. Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar	2,080,589,420	551,781,224	1,275,685,996	1,827,467,220	541,732,817	1,234,962,050	1,776,694,867	97	85
	Idara ya Uhamiaji Zanzibar	23,125,000,000	-	17,343,756,000	17,343,756,000		15,416,665,668	15,416,665,668	89	67

	5. Shughuli za SMZ Dodoma	1,491,747,684	453,082,013	736,195,875	1,189,277,888	408,096,370	291,680,000	699,776,370	59	47
3	6. Uongozi na Utawala	1,854,385,802	838,855,500	562,365,251	1,401,220,751	833,302,198	310,275,611	1,143,577,809	82	62
	7. Mipango, Sera na Utafiti	506,242,628	229,754,719	166,773,002	396,527,721	154,541,000	42,397,000	196,938,000	50	39
	8. Ofisi Kuu Pemba	953,319,782	517,896,585	209,195,002	727,091,587	501,629,152	90,885,440	592,514,592	81	62
	Jumla ndogo	35,258,400,004	4,463,694,041	22,616,031,626	27,079,725,667	4,260,903,752	19,487,217,728	23,748,121,480	88	67
4	9. Kutunga Sheria, Kupitisha Bejети na Kusimamia Taasisi za Serikali									
5	10. Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi	30,873,400,000	6,189,395,250	13,305,763,500	19,495,158,750	6,168,091,553	11,589,483,510	17,757,575,063	91	58
	11. Afisi ya Baraza la Wawakilishi Pemba									
	Jumla ndogo	30,873,400,000	6,189,395,250	13,305,763,500	19,495,158,750	6,168,091,553	11,589,483,510	17,757,575,063	91	58

Upatikanaji wa Fedha za Miradi ya Maendeleo kwa Kipindi cha Julai, 2024 hadi Machi, 2025

S/N	JINA LA PROGRAMU NDOGO	JINA LA MRADI	FEDHA ILIYOTENGWA KWA MWAKA	FEDHA ILIYOTENGWA KWA MIEZI TISA	FEDHA ILIYOPATIKANA	ASILIMIA YA MIEZI TISA	ASILIMIA YA MWAKA
1.	Shughuli za SMZ	Programu ya TASAF III	Wahisani	22,740,081,053	4,959,063,243	22	16
			SMZ	75,000,000	25,000,000	33	25
2	Mipango, Sera na Utafiti	Ujenzi wa Nyumba za Makamu wa Pili wa Rais	4,500,000,000	3,100,000,000	942,770,200	30	21
3	Mipango, Sera na Utafiti	Uratibu wa Mfuko wa ZGFCCM	204,000,000	204,000,000	200,000,000	98	98
4	Shughuli za SMZ Dodoma	Ukarabati wa Jengo la Ofisi ya Uratibu Dar es Salaam	550,000,000	412,500,000	-	-	-
JUMLA			35,574,108,070	26,531,581,053	6,126,833,443	23	17

KIAMBATISHO NAM: 9
Ukusanyaji Mapato kwa Kipindi cha Julai 2024 – Machi, 2025

S/N	IDARA/TAASISI	FEDHA ILIYOTENGWA KWA MWAKA	FEDHA ILIYOPANGWA KUKUSANYWA KWA MIEZI TISA	FEDHA ILIYOKUSANYWA MIEZI TISA	ASILIMIA MIEZI TISA	ASILIMIA KWA MWAKA
1	Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa	32,710,000	24,532,500	23,140,000	94	71
2	Ofisi Kuu Pemba	19,590,000	14,692,500	5,100,000	35	26
3	Tume ya Uchaguzi	14,879,000	9,279,000	6,893,000	74	46
	JUMLA	67,179,000	48,504,000	35,133,000	72	52

KIAMBATISHO NAM. 10

MGAWANYO WA BAJETI OMPR 2025/2026

PROGRAMU NDOGO	MSHAHARA	OC	DEV SMZ	RUZUKU MISHAHARA	RUZUKU OC	DEV WAHISANI	JUMLA
FARAGHA	1,347,981,000	675,269,000	-			-	2,023,250,000
SHEREHE	321,791,000	1,697,001,000	-			-	2,018,792,000
URATIBU SMZ	790,971,000	3,866,912,300	100,000,000		25,573,700,000	35,000,000,000	65,331,583,300
URATIBU DOM	549,784,000	749,258,000	550,000,000			-	1,849,042,000
U/UTUMISHI	1,128,468,000	1,513,041,000	-			-	2,641,509,000
MIPANGO	270,124,000	281,023,700	2,000,000,000			204,000,000	2,755,147,700
PEMBA	717,281,000	467,395,000	-			-	1,184,676,000
MAAFA				986,000,000	1,190,100,000	130,000,000	2,306,100,000
Jumla ndogo	5,126,400,000	9,249,900,000	2,650,000,000	986,000,000	26,763,800,000	35,334,000,000	80,110,100,000
BARAZA LA WAWAKILISHI	11,728,500,000	23,041,400,000	-	-	-	-	34,769,900,000
TUME YA UCHAGUZI	5,204,500,000	812,000,000	-			-	6,016,500,000
Jumla ndogo	22,059,400,000	33,103,300,000	2,650,000,000	986,000,000	26,763,800,000	35,334,000,000	120,896,500,000

